

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra společenských věd

Percepce nouzového stavu v souvislosti s COVID-19 příslušníky bezpečnostních sborů v ČR

Diplomová práce

Perceptication of the state of emergency in connection with Covid-19 by members of the security forces in the Czech Republic

Diploma Thesis

Vedoucí práce:
Mgr. Ludmila FONFEROVÁ, Ph.D.

Autor práce:
Bc. Petr NOGA

Praha
2021/2022

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Percepce nouzového stavu v souvislosti s COVID-19 příslušníky bezpečnostních sborů v ČR“ vypracoval samostatně a s použitím uvedené literatury a pramenů.

V Mělníku, dne 01. 03. 2022

Bc. Petr Noga

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych rád poděkoval vedoucí mé diplomové práce, paní Mgr. Ludmile Fonferové, Ph.D., za odborné vedení při přípravě a zpracování mé diplomové práce a za její velice vstřícný přístup. Taktéž děkuji mé rodině, které jsem se kvůli psaní této práce nemohl dostatečně věnovat a která mě v mé snaze maximálně podporovala.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá zejména komparací percepce příslušníků Policie ČR a Celní správy ČR, přičemž se pokusí přiblížit společné a rozdílné aspekty vnímání napříč různými odbory obou bezpečnostních sborů. Porovnává zkušenosti a vývoj percepce přijatého nouzového stavu v první vlně Covid-19, zejména tedy od prosince 2019 do června 2020. Práce nabízí shrnutí základních informací o bezpečnostních sborech ČR, popisuje vznik pandemie, nabízí krátký exkurz do minulých pandemií či poskytuje výčet prodělaných nouzových stavů za doby samostatné České republiky. Dále nabízí zejména pohled na vývoj v percepci nouzového stavu příslušníky bezpečnostních sborů, a to s ohledem na přístup vedení sborů, přístup veřejnosti či vývoj samotné pandemie. Práce si nedává za cíl poskytnout výčet legislativních úprav, nýbrž nabídnout pohled do nálad a pocitů příslušníků, kteří nouzový stav prožívali ve výkonu služby. V dotazníkovém šetření se autor práce pokusí ověřit domněnku, že percepce nouzového stavu se odvíjela od konkrétního služebního zařazení příslušníka a s tím spojené zvýšené nároky na jednotlivce.

KLÍČOVÁ SLOVA

COVID-19 * nouzový stav * dotazník * bezpečnostní sbory * pandemie * komparace * percepce *

ANNOTATION

The Diploma thesis deals mainly with the comparison of the perception of members of the Police of the Czech Republic and the Customs Administration of the Czech Republic, while trying to approach common and different aspects of perception across the different departments of both security forces. It compares the experience and development of the perception of the adopted state of emergency in the first wave of Covid-19, especially from December 2019 to June 2020. The thesis offers a summary of basic information about the security forces of the Czech Republic, describes the origin of the pandemic, offers a short excursion into past pandemics, or provides a list of emergency states experienced during the time of the independent Czech Republic. It also offers a view of developments in the perception of the state of emergency by members of the security forces, with regard to the approach of the corps management, the approach of the public or the development of the pandemic itself. The aim of the thesis is not to provide a list of legislative amendments, but to offer a look into the moods and feelings of members who experienced the state of emergency while on duty. In the questionnaire survey, the author of the thesis will try to verify assumption that the perception of the state of emergency depended on the specific service position of the officer and the associated increased demands on individuals.

KEYWORDS

COVID-19 * State of emergency * questionnaire * security forces * pandemic * comparison * perception *

OBSAH

1.0 ÚVOD	7
2.0 PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY	9
2.1 Schopnost percepce	9
2.2 Sociální percepce a atribuční procesy	10
2.3 Psychologická krize	11
2.4 Akutní stresová reakce a posttraumatická stresová porucha	14
2.5 Psychologické fáze katastrofy	16
2.6 Způsob vyrovnání se s krizí	17
3.0 BEZPEČNOSTNÍ SBORY ČESKÉ REPUBLIKY	19
3.1 Policie České republiky	19
3.2 Celní správa České republiky	21
3.3 Hasičský záchranný sbor České republiky	22
3.4 Vězeňská služba České republiky	23
3.5 Generální inspekce bezpečnostních sborů	23
3.6 Bezpečnostní informační služba	24
3.7 Úřad pro zahraniční styky a informace	25
4.0 NEJVĚTŠÍ PANDEMIE V HISTORII	26
4.1 Španělská chřipka versus Covid-19	30
4.2 Španělská chřipka v Českých zemích	31
4.3 Opatření proti šíření Španělské chřipky	32
4.4 Hongkongská chřipka	34
5.0 CO JE COVID-19	36
5.1 Přenos Covid-19	38
5.2 Prevence a testování	39
5.3 Imunita	41
5.4 Post-covidový syndrom	42
5.5 Další komplikace	43
5.6 Vakcína	43
5.7 Rozdíly v úmrtnosti	45
6.0 NOUZOVÝ STAV A JEHO UŽITÍ V HISTORII SAMOSTATNÉ ČR	47
6.1 Oprávnění vlády při nouzovém stavu	48
6.2 Vyhlášené nouzové stavy v České republice	49
7.0 CHRONOLOGICKÝ VÝVOJ OPATŘENÍ V EVROPĚ I V ČR A JEJI PERCEPCE PŘÍSLUŠNÍKY PČR A CS ČR	51
8.0 PRAKTICKÁ ČÁST – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	70
8.1 Definice Hlavní výzkumné otázky a Dílčích výzkumných otázek	70
8.2 Popis cílové skupiny	71
8.3 Metoda dotazování	72
8.4 Předvýzkum	73
9.0 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	74
10.0 DISKUSE	82
11.0 ZÁVĚR	96
12.0 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	97
13.0 PŘÍLOHY	109

1.0 ÚVOD

Ještě počátkem roku 2019 by téma této práce zcela jistě patřilo mezi vysoce odbornou problematiku, která by byla určena pouze pro velmi úzký okruh specialistů v oboru medicíny, bakteriologie a virologie, či v rámci teoretických cvičení pro armády vyspělých států. COVID-19 byl ještě ve výše zmiňovaném roce naprosto cizím a neznámým pojmem pro většinu veřejnosti. Kromě erudovaných odborníků by jeho pojmenování běžné populaci neřeklo vůbec nic. O dva roky později, tedy v době psaní této diplomové práce, by člověk marně hledal osobu, která s názvem této infekce, popř. s jeho synonymy, nepřišla do styku. Koronavirus se v dnešní době dotýká naprosté většiny z nás, a to nejen vzdáleně při sledování zpravodajství v různých médiích a na informačních kanálech, nýbrž osobně a působí denně na naše práva a povinnosti.

Téma této práce bylo pro autora zajímavé hned z několika důvodů. V době první vlny pandemie Covid-19 sloužil v hodnosti podpraporčíka u Pohotovostní motorizované jednotky pražské policie (dále jako „PMJ“), je tedy řadovým policistou v denním kontaktu s veřejností a vývoj percepce nouzového stavu prožil osobně jako „Insider“. Setkal se tak s nejednoznačným přístupem vedení, který ovlivňoval vnímání a rozpoložení jednotlivých příslušníků bezpečnostních sborů.

Pohotovostní motorizovaná jednotka (dále jako „PMJ“) je zařazena mezi takzvané „prvosledové hlídky“ Policie České republiky (dále jako „PČR“). To znamená mezi jednotky, které vyrážejí jako první na místo závažného narušení pořádku a reagují na naléhavé volání na linku 158, zejména u událostí vysokého významu – FHQ – First Hour Quintet.¹ Příslušníků PMJ se proto uzavření hranic republiky či okresů nijak zvlášť netýkalo, jelikož svou obvyklou

¹ *Policie.cz: Prvosledové hlídky*. [online]. [cit. 02.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/prvosledove-hlidky.aspx>.

činnost musí vykonávat prvosledové hlídky nepřetržitě. Manželka autora práce sloužila v hodnosti nadpraporčíka u Celní správy České republiky (dále jako „CS ČR“), konkrétně na Odboru 6, přesněji na Referátu kontrol hazardních her. Pro příslušníky CS ČR, potažmo manželku autora práce, byla změna radikálnější – byla vyslána ke střežení státních hranic na Karlovarsku, v okreseu Cheb. Změny v náplni služby byly radikální a mohly ovlivnit percepce nouzového stavu významněji, než by se stalo beze změny náplně. Bylo proto zajímavé zpracovat komparaci pohledu příslušníků dvou bezpečnostních sborů.

Kromě změn v náplni výkonu služby bylo fascinující sledovat vývoj nálad veřejnosti, a to včetně jednotlivých fází průběhu katastrofy. S průběhem času a změnou nálad ve společnosti se měnila i percepce nouzového stavu příslušníků bezpečnostních sborů.

Cílem diplomové práce bylo vytvoření relevantních poznatků o psychologických aspektech vnímání a prožívání nouzového stavu jako psychicky náročné situace. Práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části autor shromáždil psychologicky relevantní poznatky k tématu, zaměřil se proto na psychologickou rovinu vnímání katastrofy, dále poskytl základní informace o bezpečnostních sborech České republiky, nabídl krátký exkurz do historických katastrof, vysvětlil užití nouzového stavu v podmínkách České republiky a umožnil náhled na onemocnění Covid-19 jako takové. Dále nabídl chronologický výčet opatření, a to zejména se zaměřením na činnost bezpečnostních sborů.

V praktické části provedl autor dotazníkové šetření, které mu umožnilo zodpovězení hlavní i vedlejších výzkumných otázek a získané poznatky následně shrnul v diskusi. Autor zkoumal zejména vliv konkrétního služebního zařazení na celkovou percepce nouzového stavu příslušníků bezpečnostních sborů.

2.0 PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY

2.1 Schopnost percepce

Pojem percepce vychází ze slova perceive = přijímat. Jedná se o samostatný kognitivní proces získávání informací v podobě přijímání vjemů, informací a podnětů. Vnímání těchto informací patří mezi základní procesy pro orientaci člověka. Jedná se o proces odrazu předmětů a jevů, které v daném okamžiku působí na smyslové orgány člověka (oko, ucho, chuťové pohárky, atd.). Tyto orgány patří mezi tzv. receptory, tedy přijímače podnětů. Nejvíce informací získáváme zrakovým vnímáním (okolo 80%). Proto musíme zrakovému vnímání věnovat maximální možnou pozornost.²

Nejjednodušší kvalitou vědomí je počitek. Ten vzniká přímým podrážděním receptoru daného smyslového orgánu. Je odrazem určité jednoduché vlastnosti okolních jevů a skutečností nebo změn v tělesných dějích (například změny v žaludku při hladovění). Každý další údaj, který již blíže určuje tuto vlastnost (a to i tak jednoduchý, jako je lokalizace počítka), je již znakem vjemovým.³

Rozlišujeme tři podnětové prahy:

- I. **Dolní (absolutní) podnětový práh** – například nejslabší zvuk, který ještě slyšíme.
- II. **Horní podnětový práh** – například nejvyšší tón, který ještě slyšíme.
- III. **Rozdílový práh** – nejmenší rozdíl v intenzitě podnětu, který ještě zaznameneáme (například teplota vody o 0,5 stupně).

² Unium.cz: *Percepce vnímání*. [online]. [cit. 04.02.2022]. Dostupné z: <http://www.unium.cz/materialy/0/0/percepce-vnimani-m30078-p1.html>.

³ Unium.cz: *Percepce vnímání*. [online]. [cit. 04.02.2022]. Dostupné z: <http://www.unium.cz/materialy/0/0/percepce-vnimani-m30078-p1.html>.

Zjednodušeně lze tedy uvést, že schopnost percepce znamená schopnost nervového systému uvědomovat si podněty, organizovat je a interpretovat. Je to aktivní proces konstruování, při kterém se aplikují minulé zkušenosti, aktuální psychofyzický stav i naše potřeby.⁴

2.2 Sociální percepce a atribuční procesy

Sociální percepce zahrnuje způsoby, jak lidé vnímají sami sebe a ostatní lidi v sociálních situacích. Jaké si utváří dojmy a úsudky o rysech a charakteristikách jiných lidí. Jedná se nejen o vnímání sociálního dění – co vidím, slyším – ale i o interpretaci vnímané skutečnosti ve smyslu, co si o dané situaci myslím. Percepční zpracování je ovlivněno „subjektivním filtrem“ předchozích zkušeností, motivací, postojem, aktuálním stavem – tím se percepce stává individuální ve smyslu, že stejnou situaci může každý člověk vnímat odlišně.⁵

Atribuce je proces, na jehož základě připisujeme příčinnost svému chování, chování jiných lidí či nepersonálním jevům ve svém prostředí. Rozlišujeme dispoziční (interní) atribuci, kterou zdůvodňujeme osobnostními vlastnostmi, a situační (externí) atribuci, kterou zdůvodňujeme chování situací či okolnostmi.⁶

Atribučními procesy se zabývají tři hlavní teorie:

- I. **Teorie odpovídajících závěrů** – nejdůležitější stránkou atribuce je rozhodnutí pozorovatele, zda vysvětlí chování na základě situačních faktorů nebo na základě záměrů, motivů, cílů či vlastností aktéra. Autorem teorie jsou F. Heider, dále rozvíjeli E. E. Jones a K. E. Davis.

⁴ *Studium-psychologie.cz: Percepce, dojem, atribuce*. [online]. [cit. 16.02.2022]. Dostupné z: <https://www.studium-psychologie.cz/socialni-psychologie/1-percepce-dojem-atribuce.html>.

⁵ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 4. vyd. Praha: Portál 2., 2004. ISBN 80-7178-931-3.

⁶ *Studium-psychologie.cz: Percepce, dojem, atribuce*. [online]. [cit. 16.02.2022]. Dostupné z: <https://www.studium-psychologie.cz/socialni-psychologie/1-percepce-dojem-atribuce.html>.

- II. **Kovariační teorie** – v různém čase při různých situacích zjišťuje, které faktory jsou přítomné, když se důsledek vyskytne, resp. nevyskytne. Autorem teorie je F. Heider, dále rozvíjel H. H. Kelley.
- III. **Atribuční tendence** – Jedná se o určitá zkreslení, očekávání a perspektivy osob, jež ovlivňují interpretaci chování. Autorem teorie je H. H. Kelley, dále rozvíjel L. Ross, E. E. Jones či R. E. Nisbett.⁷

2.3 Psychologická krize

Krize se dá považovat za zlom, který znenadání v průběhu dosavadního běžného života člověka nastal. Dá se popsat jako stav emočního rozrušení, který je doprovázen pocity úzkosti, deprese, hněvu a zmatku. Je charakterizována stavem ohrožení (psychického, fyzického i sociálního), poklesem sebeúcty, narušením dosavadní psychosociální rovnováhy. Tato krize obvykle trvá 6 až 8 týdnů, ale může být i vleklá či latentní – buď trvá léta nebo se člověk se skutečností není schopen smířit nikdy.⁸

Krizi však nelze chápat pouze jako něco negativního. Můžeme ji vymezit i v kladném slova smyslu a to tak, že přináší možnost zásadní změny – je tedy nejen nebezpečím, ale zároveň příležitostí.

Při vzniku určité reakce organismu musí dojít k propojení vnějších a vnitřních faktorů. Systém klasifikace je založen na odstupňování závažnosti krize. Při posunu od třídy 1 ke třídě 6 se krize stává závažnější a zdroj stresu přechází od vnějšího ke vnitřnímu.⁹

⁷ Studium-psychologie.cz: *Sociální percepce, formování dojmu, atribuční procesy*. [online]. [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.studium-psychologie.cz/socialni-psychologie/1-percepce-dojem-atribuce.html>.

⁸ Cs.wikipedia.org: *Osobní krize*. [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Osobni_krize.

⁹ BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. *Terénní krizová práce*. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 80-247-0708-X.

1. Situační krize – spouštěčem je obvykle událost náhle vzniklá, která jedince ohrožuje, uvádí ho do situace tísně nebo nouze a vzbuzuje v něm úzkost a dojem neodkladnosti naléhavosti řešení. S krizemi situačními se setkáváme nejčastěji, neboť se jimi projevují a za nimi skrývají i další typy krizí – situační krize pak nabývají podoby „poslední kapky“.

2. Krize z očekávaných životních změn – antropologové považují lidský život za postupné přecházení od jednoho věku k dalšímu a od jednoho zaměstnání k jinému. Přejímové období mívá tři složky:

- prožitek ztráty při loučení s tím, co bylo
- bezčasí, kdy člověk není už tím, čím byl, a ještě není tím, čím bude
- osvojení si zisku nového.

3. Krize pramenící z náhlého traumatizujícího stresoru – tzv. „rány osudu“, přicházejí náhle a neočekávaně a ohrožují tělesnou nebo duševní integritu.

4. Krize zrání, krize z neřešených vývojových změn – objevují se tam, kde některé ze základních vývojových otázek (důvěra, soběstačnost, identita a intimita apod) byly potlačeny, neřešeny nebo narušeny, a situační spouštěč jejich porušenost ožíví.

5. Krize pramenící ze zranitelnosti – sem patří krize u lidí zvýšeně zranitelných v důsledku psychické poruchy nebo sociální situace.

6. Neodkladné krizové stavy – tato kategorie mluví spíše o projevu chování nežli o příčinách. Patří sem situace, kdy člověk ztrácí velký díl zodpovědnosti za svoje chování (např. pod vlivem drog či alkoholu) a může se stát nebezpečným sobě či svému okolí.

Krizi rozlišujeme dále:¹⁰

- 1. Dle způsobu manifestace** na zjevnou a latentní, a to dle způsobu vnímání. Zjevnou si jedinec uvědomuje, snaží se nalézt řešení či vyhledání pomoci. Latentní si člověk neuvědomuje, nechce nebo si ji nemůže připustit. Díky tomu může trvat dlouhou dobu a může vést k nevědomé adaptaci například ve formě úniku k alkoholismu, workoholismu atd.
- 2. Dle průběhu** na akutní a chronickou. Akutní bývá reakcí na traumatické životní události – nemoc, nevěra, nehoda. Má jasný začátek i konec, je bouřlivá. Jedinec většinou vyhledá pomoc hned zpočátku. Chronická podoba má latentní charakter, je nenápadná a trvá dlouhou dobu. Může vzniknout špatnou sociální situací – domácí násilí, finanční problémy atd. Může přerůst v akutní krizi.
- 3. Dle závažnosti** na situační (spuštěna nepředvídatelným stresem – ztráta, změna), tranzitorní (spuštěna předvídatelnými změnami – puberta, krize středního věku), pramenící z náhlého traumatizujícího stresu (spuštěna vnějšími stresory bez kontroly jedince – znásilnění, náhlé úmrtí blízké osoby), krize zrání (spuštěna konfrontací s úkoly, které jsou pro jedince důležité, ale nezvládá je), krize pramenící z poruchy osobnosti (u psychiatricky léčených jedinců, základ v nedořešených vývojových úkolech), krize z neodkladných krizových stavů (spuštěno akutními stavy v podobě vražedného či sebevražedného chování, nekontrolovatelná zlost či agrese).

¹⁰ Cs.wikipedia.org: *Osobní krize*. [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Osobni_krize.

Každá krize prochází různými fázemi vývoje:¹¹

- a) **Fáze popření** – jedinec odmítá danou skutečnost. Je v šoku, bez emocí, nereaguje.
- b) **Fáze protestu** – v jedinci se probouzí vzdor, může se sebeobviňovat, mívá pocit zoufalství a bezmoci doprovázený hněvem a protestem.
- c) **Fáze bilancování** – jedinec přemítá o životě a snaží se v něm najít pozitivní hodnoty.
- d) **Fáze reorganizace** – jedinec se smiřuje s danou situací, se smrtí, s omezením, nemocí, nachází nový smysl života.

2.4 Akutní stresová reakce a posttraumatická stresová porucha

Akutní stresová reakce vzniká jako reakce na výjimečně silný fyzický či psychický stres. Rozvíjí se i u jedinců, kteří v minulosti nikdy netrpěli žádnou psychickou poruchou. Průběh bývá převážně krátkodobého charakteru, obvykle odeznívá po několika hodinách, nanejvýš dnech. Spouštěcím faktorem bývá silný zážitek, který bývá spojen s ohrožením postiženého nebo jeho blízkého člověka (požár, autonehoda, znásilnění) nebo změnou v sociálních vztazích (rozvod, ztráta zaměstnání). Větší riziko nastává u osob oslabených dlouhodobou nemocí nebo fyzickou či psychickou námahou.¹²

V první fázi se jedince dostane do stavu ustrnutí, které je doprovázeno zúženým vědomím, poruchou pozornosti a mírnou dezorientací. Následuje další stupeň, kdy u postiženého nastane emoční otupění, anebo v opačném případě tzv. „útěková reakce“, projevující se tachykardií, pocením a třesem. Symptomy po krátké době obvykle vymizí. Jako první pomoc se postiženému

¹¹ Cs.wikipedia.org: *Osobní krize*. [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Osobni_krize.

¹² Wikiskripta.eu: *Reakce na závažný stres a poruchy přizpůsobení*. [online]. [cit. 11.01.2022]. Dostupné z: https://www.wikiskripta.eu/w/Reakce_na_zavazny_stres_a_poruchy_prizpusobeni.

poskytuje krizová intervence, případně zklidňující psychoterapie. Účinná může být také jednorázová dávka benzodiazepinů.¹³

Termín posttraumatická stresová porucha (dále jako „PTSP“) je používán pro úzkostnou poruchu, která se rozvíjí po emočně těžké, stresující události, která svojí závažností přesahuje obvyklou lidskou zkušenost a bývá traumatickou pro většinu lidí. Takovou traumatickou událostí je například výbuch bomby, válečné události, pandemie, přírodní katastrofy (zemětřesení, záplavy, výbuch sopky, vichřice), traumata způsobená lidmi (přepadení, znásilnění), ale i auto-havárie, požár apod.

PTSP se projevuje jako znovu se opakující zážitek, který se objevuje automaticky ve vzpomínkách, snech, při každodenních zážitcích, které byt' jen vzdáleně připomínají okolnosti traumatu, i když nejsou vůbec nebezpečné. Jedinec se proto začne celé řadě běžných činností vyhýbat. Člověk postižený PTSP bývá podrážděný, stále ostražitý, napjatý. To vede k nesoustředěnosti, lekavosti, hádavosti, nespavosti, ztrátě pozitivních emocí. Charakteristickými rysy této poruchy jsou tedy opakující se a vnucující se vzpomínky a sny o příslušné události, někdy spolu s živými prožitky, tzv. „flashbacky“. Přítomno je také emoční znečitlivění a nadměrná čilost nebo poruchy spánku. Typické jsou i pocity viny, poruchy paměti a vyhýbání se podnětům, které vyvolávají vzpomínky na danou událost.

V léčbě farmaky se používají antidepresiva v podobných dávkách, jako u depresivní poruchy. Významnější efekt lze očekávat přibližně po dvou měsících podávání léku. Farmakoterapie samotná, i když uleví v příznacích PTSP, je pro léčbu PTSP nedostatečná. U PTSP je vždy na místě intenzivní psychoterapie. Důležité je získat pro postiženého podporu jeho rodiny, přátel a blízkých.¹⁴

¹³ Wikiskripta.eu: *Reakce na závažný stres a poruchy přízpůsobení*. [online]. [cit. 11.01.2022]. Dostupné z: https://www.wikiskripta.eu/w/Reakce_na_zavazny_stres_a_poruchy_prizpusobeni.

¹⁴ Cmhcd.cz: *O duševních nemocech*. [online]. [cit. 11.01.2022]. Dostupné z: <https://www.cmhcd.cz/stopstigma/o-dusevnych-nemocech/neuroticke-poruchy/reakce-na-stres-a-poruchy-prizpusobeni/>.

2.5 Psychologické fáze katastrofy

Před katastrofou, v našem případě pandemií, existuje hrozba a riziko, že se hrozba naplní. Její naplňování se ohlašuje **varováním** (jiný psychologický dopad má katastrofa, která udeří bez varování). Dopad katastrofy vede k inventarizaci potřeb, ztrát, zdrojů a startuje hrdinskou fázi záchrany, někdy též nazývanou „**fází zázraků**“ – díky úsilí a nasazení lidí se například v sutinách nacházejí přeživší osoby.

Po zhruba třech dnech až týdnu od události přechází fáze zázraků do **fáze „líbánek“** – vyznačuje se velkou komunitní soudržností a všeobecnou solidaritou, lidé si pomáhají, rozdíly (i etnické) mezi lidmi mizí. Na toto období se s odstupem času vzpomíná. Trvá různě dlouho, od týdne do třech měsíců.

Líbánky následně střídá **fáze deziluze, rozčarování** – lidé pocítují marnost, křivdu, nespravedlnost, hořkost a zlobu, jsou unavení a věci se nevracejí k normálu tak rychle, jak předpokládali, truchlí po ztrátách. Jde ruku v ruce se slábnutím mezilidské pomoci a mediálního zájmu.

Následuje **fáze obnovy a znovuvybudování**, doba nových začátků. Ve fázi časného zotavení člověk nachází od události odstup, je schopen o ni mluvit, psychika událost zpracovává formou popření, hledáním smyslu. V další fázi návratu do života člověk přijímá vnitřní změny, je znovu schopen plnit pracovní úkoly, radovat se z mezilidských vztahů.¹⁵

¹⁵ BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. *Psychosociální krizová spolupráce*. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4195-6.

2.6 Způsob vyrovnání se s krizí

Každý člověk má svůj repertoár vyrovnávacích strategií, které si vytváří během svého života. Zároveň je však vybaven vrozenými vyrovnávacími strategiemi, které jsou dány nejen lidem, ale také zvířatům a mají za úkol zajistit přežití. Mezi základní reakce na zátěž patří útok, útek.

Mezi adaptivní a vědomé strategie, které lze při zátěži využít, ale často nejsou využívány, patří:¹⁶

1. Kontakt s pocity, schopnost ulevit si pláčem, hněvem – mnoho lidí je však v zátěži zaskočeno vlastními emocemi, které jsou silné natolik, že je obtížné je skrývat, mnozí z nich se za ně omlouvají, stydí.

2. Schopnost sdílet a sdělovat – schopnost a dovednost přizvat blízké lidi k tomu, co prožíváme je velmi užitečná. Někdo se takový krok bojí učinit, nechce riskovat sebeodhalení.

3. Dobrý kontakt s tělem – ve stresu míváme tendenci nevnímat své vlastní tělesné prožitky a potřeby, přesto je však kontakt s tělem důležitý indikátor, toho, co se děje. Tělová reakce často předchází vědomí a při troše vnímavosti vůči sobě je možné zachytit, že se něco děje ještě dříve, než je to zjevné.

4. Kontakt s vlastními potřebami – krize někdy přináší nutnost zabývat se vlastními niternými potřebami, protože možná byly v předchozím životě opomíjeny a nyní nastal moment, kdy staré neuspokojené potřeby přicházejí ke slovu.

5. Vědomí vlastních hranic – krizová situace vede někdy ke konfrontaci s mezemi vlastní únosnosti a vede dále k potřebě se vymezit tam, kde to doposud nebylo možné nebo si člověk tuto potřebu neuvědomoval. Mnohdy jde o nový a velmi příznivý zážitek a někdy jen o utvrzení v něčem, co člověk už do jisté míry tušil.

¹⁶ ŠPATENKOVÁ, Naděžda a kol. *Krize psychologický a sociologický fenomén*. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0888-4.

6. Orientace v situaci využitím dostupných prostředků a informací – člověk v krizi si mnohdy potřebuje uspořádat své vlastní již získané informace, většinou jich sám má velké množství, jen se mu nyní ztrácejí ze zorného pole.

7. Schopnost využít vlastní starší zkušenost – pokud člověk překoná prvotní šok a ochromení, zjistí, že může mnohdy využít dosavadní zkušenosti, které získal ve svém životě.

8. Schopnost využít existence a zkušenosti blízkých lidí – zkušenosti blízkých lidí můžeme využít, pokud jsou pro nás přijatelné, fáze řešit krizi s rodinou a přáteli je důležitou součástí vyrovnávacího procesu.

9. Schopnost využít potenciálu přirozené komunity – síla komunity vede k nenásilné podpoře těch, kteří mají problémy a potřebují je řešit. Děje se tak na principu vzájemnosti.

10. Schopnost využít vzorců kolektivního chování – patří se především společenské rituály, které umožňují vypořádat se s různými náročnějšími životními situacemi.

11. Inspirace literárními příběhy – příběhy nejen vyprávějí, ale také učí, obohacují a rozšiřují naši vlastní sféru možností.

12. Otevřenost neobvyklým tvořivým řešením zapojení fantazie.

13. Víra a naděje – ve zlepšení, v budoucnost, ve spravedlivost boží bytosti dává v těžkých chvílích přesah vedoucí do lepšího světa.

14. Smysl utrpení – ve chvílích, kdy člověk zná význam těžkosti, kterou prožívá, získává důležité souřadnice ve smyslu proč, jaký to má smysl a co tím má získat. V takových situacích pak může dočasné utrpení vnímat jako zákonitou cestu vedoucí k vyšší kvalitě bytí.

3.0 BEZPEČNOSTNÍ SBORY ČESKÉ REPUBLIKY

Bezpečnostním sborem se v České republice rozumí silová složka státu, která zajišťuje bezpečnost republiky a jejích občanů. Pojem upravuje zákon číslo 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. V České republice existuje sedm bezpečnostních sborů¹⁷, přičemž práce bude porovnávat percepce nouzového stavu příslušníky Police ČR a Celní Správy ČR.

3.1 Policie České republiky

Zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, definována jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Věcná působnost policie je velmi obecně vymezena výše uvedeným zákonem jako: „Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.“. Úkoly policie vykonává přibližně 40 tisíc policistů 10 tisíc zaměstnanců. Policie ČR spadá pod ministerstvo vnitra.

Zapojení Policie České republiky v rámci Integrovaného záchranného systému upravuje §20 z.č. 273/2008 Sb., Zákon o Polici České republiky, a to konkrétně při řešení krizových situací a mimořádných událostí a při přípravě na ně. Výše uvedený paragraf uvádí:

- 1) Plněním úkolů k řešení mimořádných událostí a krizových situací se rozumí i příprava policie na ně.
- 2) Policie jako základní složka integrovaného záchranného systému vykonává v místě provádění záchranných a likvidačních prací úkoly podle tohoto zákona.

¹⁷ Cs.wikipedia.org: *Bezpečnostní sbor (Česko)*. [online]. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bezpecnostni_sbor_Cesko.

3) Policista nebo útvar policie se podílí na provádění záchranných a likvidačních prací včetně letecké podpory integrovaného záchranného systému a letecké podpory v krizových situacích,

a) jsou-li k tomu vycvičení a vybaveni,

b) je-li to nezbytné pro záchranu života, zdraví nebo majetku a

c) jsou-li k tomu určeni policejním prezidentem.

V §22 je následně upraveno povolávání vojáků, příslušníků Vězeňské služby České republiky a Celní správy České republiky k plnění úkolů policie.

(1) Pokud síly a prostředky policie nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, může vláda České republiky povolat k plnění úkolů policie vojáky v činné službě a příslušníky Vězeňské služby České republiky nebo Celní správy České republiky. Vojáky a příslušníky lze povolat na nezbytnou dobu.

(2) Vojáci a příslušníci povolání podle odstavce 1 mají při plnění úkolů policie oprávnění a povinnosti policisty; vláda České republiky může rozsah těchto oprávnění a povinností omezit.

(3) Vojáci a příslušníci povolání podle odstavce 1 prokazují svou příslušnost k plnění úkolů policie svým předepsaným stejnokrojem s vnějším označením „POLICIE“, průkazem potvrzujícím oprávnění k plnění úkolů policie, popřípadě i ústním prohlášením. Při tom postupují podle § 12.

(4) Ministerstvo stanoví vyhláškou vzory vnějšího označení „POLICIE“ a průkazu potvrzujícího oprávnění k plnění úkolů policie a způsob prokazování příslušnosti.

Policie při nouzovém stavu nadále vykonává své běžné úkoly. To znamená, že dohlíží na ochranu vnitřní bezpečnosti, přijímá a vyšetřuje oznámení od občanů, dohlíží nad bezpečností a plynulostí silničního provozu a podobně. Ve spojení s nouzovým stavem se však nad běžný rámec činností zaměřuje

na dodržování přijatých opatření, například povinné nošení ochrany dýchacích cest, omezení vycházení v nočních hodinách, kontroluje nařízené uzavírky restauračních zařízení, chrání hranice uzavřených obcí či okresů. Dále je třeba v souvislosti s nouzovým stavem zohlednit přísnější kvalifikaci některých trestných činů z hlediska skutkových podstat, které jsou ohodnoceny vyšší trestní sazbou. Mezi tyto trestné činy řadíme veškeré činy majetkového charakteru – krádeže, dále podvody, šíření poplašné zprávy, šíření nakažlivé lidské nemoci, lichva, zpronevěra a další.¹⁸

3.2 Celní správa České republiky

Celní správa ČR je ozbrojeným bezpečnostním sborem a dále představuje soustavu celních orgánů České republiky. Činnost Celní správy ČR je velmi pestrá a je součástí systému celního dohledu nad zbožím v rámci jednotného celního území Evropské unie. Vykonává především správu spotřebních daní, dále vykonává kontrolu zahraničního obchodu s vojenským materiálem, kontroluje provádění společné zemědělské politiky Evropské unie, nakládání s odpady, obchod s chráněnými druhy fauny a flóry (Washingtonská úmluva CITES) a také nelegální zaměstnávání cizinců, hazardní hry, dodržování předpisů při výrobě, skladování a dopravě vybraných výrobků. Celní správa České republiky je zřízena zákonem číslo 17/2012 Sb., Zákon o Celní správě České republiky. Spadá pod Ministerstvo financí České republiky a má přibližně 4500 příslušníků.¹⁹

Celní správa byla v souvislosti s pandemií Covid-19 povolána pro plnění úkolů policie. V první vlně pandemie, o které tato práce pojednává, sehrála Celní správa ČR významnou roli zejména při ochraně hranic republiky a při kontrolách tzv. Pendlerů.²⁰ Ve směru pandemických opatření tedy příslušníci CS ČR jednali

¹⁸ Pravo21: Spáchání trestného činu během nouzového stavu a vyšší trestní sazby. [online]. [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: <https://pravo21.cz/pravo/spachani-trestneho-cinu-behem-nouzoveho-stavu-a-vyssi-trestni-sazby>.

¹⁹ Cs.wikipedia.org: Bezpečnostní sbor (Česko). [online]. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bezpecnostni_sbor_Cesko.

²⁰ Cs.wikipedia.org: Dojíždění. [online]. [cit. 10.02.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Dojizdeni_Pendleri.

podle zákona O Policii České republiky a byli označení páskou Policie přes ruku. Často doplňovali příslušníka Policie v hlídce. Mimo běžné náplně činnosti CS ČR pomohli její příslušníci s urychlením výroby stovek tisíc litrů dezinfekce díky maximálnímu zkrácení doby pro vyřízení povolení umožňující denaturaci lihu.²¹ Deset společností na severu Čech tak mohlo během krátké doby zahájit výrobu na trhu chybějícího dezinfekčního přípravku Anti-COVID.²² V rámci interních opatření došlo k maximálnímu možnému využití Home office.²³ Návštěvy v budovách byly omezeny na nezbytné množství, přičemž byla nařízena nutná dezinfekce a všem přichozím pracovníkům byla měřena teplota.

3.3 Hasičský záchranný sbor České republiky

Základním posláním Hasičského záchranného sboru ČR (dále jako „HZS ČR“) je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať se jedná o živelní pohromy, průmyslové nebo ekologické havárie či teroristické útoky. HZS je vedle Policie ČR a Zdravotnické záchranné služby základní složkou Integrovaného záchranného systému, který zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Hasičský záchranný sbor je zřízen zákonem č. 238/2000 Sb., Zákon o Hasičském záchranném sboru ČR. HZS má přibližně 10 tisíc příslušníků a spadá pod ministerstvo vnitra.²⁴

²¹ Cs.wikipedia.org. *Denaturovaný ethanol*. [online]. [cit. 10.11.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Denaturovan%C3%BD_ethanol.

²² Generální ředitelství cel. Celní správa a koronavirus. *CloDouane*. Květen 2020, roč. 54, s. 6. ISSN 0323-0023.

²³ *It-slovník.cz: Home-office*. [online]. [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/home-office>.

²⁴ Cs.wikipedia.org. *Bezpečnostní sbor (Česko)*. [online]. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bezpecnostni_sbor_Cesko.

3.4 Vězeňská služba České republiky

Vězeňská služba České republiky (dále jako „VS ČR“) je ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož úkolem je spravovat a střežit vazební věznice, věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence. Odpovídá za dodržování zákonem stanovených podmínek výkonu vazby, zabezpečovací detence a výkonu trestu odnětí svobody, rovněž provádí eskorty osob v těchto zařízeních. Mezi další úkoly patří provádění výzkumu v oblasti penologie a jeho výsledky aplikovat v praxi. Vězeňská služba plní rovněž úkoly v trestním řízení, kdy objasňuje a prošetřuje vlastními pověřenými orgány trestné činy osob ve výkonu vazby, odnětí svobody či detence. Součástí Vězeňské služby je Justiční stráž, která zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti. V České republice je celkem 35 věznic. Ty spadají pod Ministerstvo spravedlnosti České republiky a u Vězeňské služby slouží přibližně 7500 příslušníků. Jejich činnost upravuje zákon číslo 555/1992 Sb., Zákon o Vězeňské a justiční stráži České republiky.²⁵

3.5 Generální inspekce bezpečnostních sborů

Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále jako „GIBS“) je nezávislým inspekčním orgánem – ozbrojeným bezpečnostním sborem – který vznikl dne 1.1.2012 transformací předchozího inspekčního orgánu. Úkolem GIBS je vyhledávat, odhalovat, prověřovat a vyšetřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie ČR, Vězeňské služby ČR, Celní správy ČR či zaměstnanec těchto bezpečnostních sborů. Pakliže okolnosti nasvědčují tomu, že trestný čin spáchal příslušník či zaměstnanec GIBS, potom vedou pověřené orgány GIBS pouze první fázi přípravného řízení a fázi druhou – vyšetřování, vede příslušný státní zástupce.

²⁵ Cs.wikipedia.org: *Bezpečnostní sbor (Česko)*. [online]. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bezpecnostni_sbor_Cesko

GIBS provádí rovněž tzv. zkoušku spolehlivosti, a to u osob, vůči nimž má personální působnost. Tato zkouška spočívá v navození situace, kterou je zkoušená osoba povinna řešit a má charakter přestupku, např. v dopravě. GIBS podléhá kontrole ze strany Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Její činnost je upravena zákonem č. 341/2011 Sb., Zákon o Generální inspekci bezpečnostních sborů a inspekce má přibližně 250 příslušníků.²⁶

3.6 Bezpečnostní informační služba

Bezpečnostní informační služba (dále jako „BIS“) je další ozbrojenou zpravodajskou službou České republiky. BIS působí uvnitř státu a zabezpečuje informace

o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti ČR. Dále informuje o zpravodajských službách cizí moci, o činnostech ohrožující státní a služební tajemství a o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy ČR. Dále zabezpečuje informace týkající se organizovaného zločinu a terorismu. BIS má přibližně 1000 příslušníků, kteří jsou řízeni zákonem číslo 154/1994 Sb., Zákon o bezpečnostní informační službě. BIS je za svou činnost odpovědná vládě, potažmo kontrole ze strany Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.²⁷

²⁶ *Cs.wikipedia.org: Bezpečnostní sbor (Česko)*. [online]. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bezpecnostni_sbor_Cesko.

²⁷ *Cs.wikipedia.org: Bezpečnostní sbor (Česko)*. [online]. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bezpecnostni_sbor_Cesko.

3.7 Úřad pro zahraniční styky a informace

Úřad pro zahraniční styky a informace (dále jako „UZSI“) zabezpečuje pro ústavní činitele a orgány státní správy ČR včasné, objektivní a kvalitní zpravodajské informace, které mají původ v zahraničí, a to v případě, že jsou důležité

pro bezpečnost a ochranu zahraničně politických a ekonomických zájmů České republiky. Smyslem činnosti UZSI je tedy chránit Českou republiku proti hrozbám, které představují mezinárodní terorismus, obchod se zbraněmi hromadného ničení a jejich komponent, dále také různé formy politického extremismu. Všechny zpravodajské služby ČR plní úkoly v trestním řízení, kdy skutečnosti nasvědčují tomu, že trestný čin byl spáchán jejím příslušníkem. Vyšetřování takové trestné činnosti vede pověřený státní zástupce. UZSI podléhá kontrole vlády a činnost upravuje zákon číslo 153/1994 Sb., Zákon o zpravodajských službách České republiky, přičemž se řadí pod Ministerstvo vnitra. Počet příslušníků není znám. Byť je Bezpečnostní informační služba i Úřad pro zahraniční styky a informace ozbrojeným bezpečnostním sborem, jejich příslušníci mohou použít zbraň pouze jako kterýkoliv civilní občan pouze v případech, které spadají pod tzv. okolnosti vylučující protiprávnost – tedy nutná obrana a krajní nouze (§28, 29 z.č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník). Stejně tak nemají její příslušníci represivní pravomoc, nemůže zadržovat, zatýkat ani vyslýchat. Oba sbory jsou civilními zpravodajskými službami.²⁸

²⁸ *Cs.wikipedia.org: Bezpečnostní sbor (Česko)*. [online]. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bezpecnostni_sbor_Cesko.

4.0 NEJVĚTŠÍ PANDEMIE V HISTORII

Epidemie různých onemocnění postihují lidstvo od nepaměti. Ve středověku se jednalo zejména o tzv. Morové rány, které dokázaly takřka vylidnit evropský kontinent. Morem se tehdy označovalo každé rychle se šířící onemocnění, které ve velkém zabíjelo.²⁹ Do této skupiny však patřil i skutečný plicní a dýmějový mor, jehož původcem je bacil *Yersinia pestis* z řádu *Enterobacteriales*, objevený roku 1894 významným představitelem francouzské mikrobiologické školy Alexandrem Yersinem (1863-1943). Přenášení moru z krys na lidi bodnutím blechy zjistili až v roce 1898 Masanori Ogata a Paul-Louis Simond.³⁰ V českých zemích proběhlo několik morových epidemií ve 14. století, následně i ve století 16. a 17.³¹

Epidemií nezůstal svět ušetřen ani výrazně později. Během obou světových válek proběhlo několik pandemií břišního tyfu. Ten se rozšířil na jaře roku 1945 také v Terezínském ghettu.³² K dalším válečným pandemiím přičítáme také cholera či infekční žloutenku.

Ve 20. století svět stále bojuje s onemocněním AIDS, který decimuje zejména Afriku, ovšem mnoho nakažených virem HIV je také v Asii a stále se objevují značné počty nakažených i v USA či Rusku.³³

Vznik a šíření nových chorob je spojené se životem ve větších komunitách, což je sociálně podnětné a lukrativní, avšak přináší s sebou jistá rizika. Vysoká hustota osídlení, vznik zemědělství a chov zvířat je živnou půdou pro vznik nových pandemií. Dobytek byl zdrojem patogenů způsobujících

²⁹ *Cs.wikipedia.org: Mor.* [online]. [cit. 14.01.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Mor>.

³⁰ *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik-morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/>.

³¹ *Cs.wikipedia.org: Morová epidemie v Českých zemích.* [online]. [cit. 14.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Morova_epidemie_v_Ceskych_zemich.

³² *Cs.wikipedia.org: Epidemie skvrnitého tyfu v Terezíne 1945.* [online]. [cit. 14.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Epidemie_skvrniteho_tyfu_v_Terezine_1945.

³³ *Zezdravotnictvi.cz: Přehled pandemií 20. století. Covid-19 zatím překonal prasečí chřipku z let 2009 až 2010.* [online]. [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: <https://zezdravotnictvi.cz/zpravy/prehled-pandemii-20-stoleti-covid-19-zatim-prekonal-jen-praseci-chripku-z-let-2009-az-2010>.

tuberkulózu a vyvolávající virové nákazy, jako jsou neštovice. Vepři a kachny předali člověku svá chřipková onemocnění, morová nákaza je přenášena krysami. I současná pandemie nemoci Covid-19 se spojuje s podezřením, že nákaza se mohla objevit na tržištích v čínském městě Wu-chanu, kde se živá i mrtvá zvířata prodávají vedle ovoce a zeleniny, a právě exotičtější tvorové jako netopýři či luskouni patří mezi hlavní podezřelé z šíření nákazy coby již prokázání hostitelé virových onemocnění SARS a MERS.³⁴

Mezi vůbec největší pandemie v historii lidstva můžeme řadit:

- I. **Athénský mor** – v 5. století před naším letopočtem se lidé ve starém Řecku potýkali s morem. Jedna z nejhorších epidemií zasáhla Athény během Peloponéských válek roce 430 př. n. l. a to v době, kdy Athéňané čelili náporu Sparty. Někteří historici uvádějí, že epidemii měly na svědomí neštovice či spalničky, nejnovější výzkumy však ukazují, že na vině byl zřejmě tyfus. Onemocnění podlehl třetina obyvatel Athén, včetně jejich vůdce Perikla.³⁵
- II. **Antoniniánský mor** – v letech 165 – 180 n. l., v době vlády Marca Aurelia nad Římem, zachvátil římskou říši, která byla v plném rozkvětu, Antoniniánský mor. Nemoc do Říma zřejmě zavlekli legionáři, kteří se vraceli ze svých válečných cest. Dle odhadů odborníků na nemoc zemřelo 5 milionů lidí a podlehl jí i samotný vůdce, Marcus Aurelius.³⁶
- III. **Justiniánský mor** – v 6. století ve východním středomoří zemřelo při jedné z nejhorších pandemií lidstva 25 milionů lidí a 5 tisíc každý den. Justiniánský mor vypukl roku 541 v Etiopii a odtud se následně přes Egypt

³⁴ *Ctidoma.cz: Koronavirus se na netopýry dostal přes luskouny.* [online]. [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: <https://www.ctidoma.cz/zpravodajstvi/koronavirus-se-na-netopyry-dostal-pres-luskouny-57114>.

³⁵ *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik-morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/>.

³⁶ *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik-morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/>.

rozšířil do středomoří, dostal se dokonce až do Irska. Byzantská říše byla v té době výrazně oslabena, čehož využívaly okolní nomádské kmeny. Jedním z důsledků pandemie byl i rozmach Islámu ve východním Středomoří.³⁷

- IV. **Černá smrt** – v polovině 14. století se v Evropě i Asii objevovala vysoká horečka, doprovázená krvácivými vředy a téměř jistou smrtí. Epidemie moru stála život až 200 milionů lidí a byla do Evropy zřejmě zavlečena italskými mořeplavci. Její prapůvod je zřejmě třeba dohledávat v mongolské říši, nicméně zdecimovala i Evropu, kterou připravila až o 75 milionů obyvatel.³⁸
- V. **Neštovice** – V 15. až 16. století, zejména od roku 1492, kdy Kryštof Columbus doplul do Ameriky, historici počítají novověk. Americká kultura však toto období považuje za kontroverzní, jelikož Evropané původním obyvatelům Ameriky přivezli jako jeden z „darů“ neštovice. Těm se přisuzuje velký podíl na zdecimování incké i aztécké říše.³⁹
- VI. **Tyfus** – V 17. až 20. století v Evropě, kdy na bojištích umíraly tisíce lidí, se navíc rozšířila choroba zvaná tyfus. Napoleonovo období, na jehož konci měla být porážka Ruska, stál život téměř 600 000 francouzských vojáků. Dvě třetiny z tohoto počtu však nepadly v boji, nýbrž právě na tyfus. Tyfus sehrál svou významnou roli taktéž v koncentračních táborech, kde patřil k největším zabijákům.⁴⁰
- VII. **Třetí morová pandemie** – ve druhé polovině 19. století se z epicentra v Číně rozšířila další morová pandemie. Ta se následně rozšířila i do Indie

³⁷ *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik-morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/>.

³⁸ *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik-morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/>.

³⁹ *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik-morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/>.

⁴⁰ *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik-morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/>.

a celkem zabila až 12 milionů obyvatel.⁴¹

- VIII. **Cholera** – V 19. až 20. století v severní části světové polokoule se rozšířila cholera. Od roku 1816 a následně počátkem 60. let 20. století napočítali zdravotníci celkem 7 epidemií cholera, kdy zpravidla ohnisko nákazy bylo v Indii a odtud se nákaza šířila dále do Evropy a Severní Ameriky. Mezi lety 1816 až 1860 zabila cholera v Indii 40 milionů lidí.⁴²
- IX. **Španělská chřipka** – mezi lety 1918 až 1920, v období konce první světové války, což byl do té doby nejkrutější konflikt v dějinách, si lidstvo nemohlo ani tak oddychnout. Původně jedna z forem ptačích chřipek zahubila více lidí než boje ve velké válce. Odhady odborníků se pohybují mezi 50 až 100 miliony lidí. Ačkoliv se poprvé zaznamenala v Číně, nazývá se Španělská, a to z důvodu, že Španělsko jakožto neutrální stát o ní otevřeně informovalo, zatímco válčící strany na ni uvalily informační embargo.⁴³
- X. **Malárie** – V tropických a subtropických oblastech, zřídka i jinde, se malárie podle záznamů vyskytuje již od antiky a její řádění trvá dodnes. Každoročně ji podlehne milion lidí. Během občanské války v USA ji podlehlo na milion lidí a vůči malárii odolnějším jižanům umožnila déle se bránit silám Unie.⁴⁴ Malárie byla i jedním z faktorů, který přispěl k pádu Římské říše.

⁴¹ *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik-morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/>.

⁴² *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik-morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/>.

⁴³ *Cs.wikipedia.org: Španělská chřipka.* [online]. [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Španělská_chřipka.

⁴⁴ *Cs.wikipedia.org: Malárie.* [online]. [cit. 19.01.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Malárie>.

4.1 Španělská chřipka versus Covid-19

Španělská chřipka bývá veřejností často srovnávána s aktuální pandemií Covid-19. Můžeme zde však nalézt nejen jeden rozdíl. Španělská chřipka připravila o život na 50 milionů lidí. Konečné číslo úmrtí v souvislosti s pandemií Covid-19 samozřejmě nevíme, nicméně dle dosavadního průběhu se bude úmrtnost zřejmě pohybovat ve zlomku úmrtí Španělské chřipky.⁴⁵

Velký rozdíl však panuje v komunikaci pandemie směrem k veřejnosti. Španělská chřipka stála v pozadí dění první světové války, přičemž válečná vřava byla hlavním tématem novin. U Covid-19 je to přesně opačně, kdy pandemie je tématem číslo jedna.

Postoj států se také značně lišil. Při první vlně Španělské chřipky v květnu a červnu 1918 v Evropě vlády, které zaměstnávaly jiné problémy, nepřikládaly pandemii zvláštní význam. Ve Francii si závažnost situace začaly úřady uvědomovat až na podzim 1918, kdy epidemie kulminovala. Následně se začaly přijímat opatření, jako uzavírání veřejných míst.

Dalším problémem byl nedostatek pracovníků a materiálu, takže nebyla žádná možnost dezinfekce veřejných míst.

Na vývoj války Španělská chřipka velký vliv neměla. Ačkoliv francouzskou armádu epidemie silně rozložila, se stejným problémem se potýkaly i ostatní zúčastněné země. Jedinou účinnou karanténou byl pobyt na odlehlých ostrovech, jako byla Západní Samoa, kterou využívala americká armáda. Samoa byla jedním z mála míst, kterému se nákaza vyhnula.

Původ epidemie zůstal nejasný. Zřejmě pocházel z Číny, kde byly v roce 1917 zaznamenány první případy, ale nenašlo se dostatek důkazů, které by toto tvrzení ospravedlnily. Do Evropy následně zřejmě doputoval s Americkými vojáky.

⁴⁵ *Globe24.cz: Covid-19: Je horší než spalničky nebo Španělská chřipka? Na vzteklinu zdaleka nemá.* [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: <https://globe24.cz/svet/covid-19-je-horsi-nez-spalničky-nebo-spanelska-chřipka-na-vzteklinu-zdaleka-nema.d6ea2134>.

4.2 Španělská chřipka v Českých zemích

Tento smrtonosný strašák v letech 1918 až 1920 doslova paralyzoval Evropu. Španělská chřipka se nevyhnula ani Československu, kde připravila o život desetitisíce Čechoslováků. Československo patřilo k jedněm z nejvíce zasažených zemí, a to z důvodu neklidného období v srdci Evropy, kde lidé demonstrovali proti monarchii. Lidé se účastnili demonstrací a následně oslavovali vznik Československa. Virus tak získal ideální podmínky pro šíření mezi lidmi.

Nakažení jedinci byli většinou lidé v produktivním věku se silnou imunitou. Ta následně stála za většinou úmrtí, neboť virus způsoboval nepřiměřenou reakci imunitního systému, která pacienty často prakticky zabila.

Poslední výzkumy dávají Španělskou chřipku do souvislosti s tzv. ptačí chřipkou a virem H5N1. Následnou mutací dosáhl virus zrychleného šíření a stejně tak rychlého zabíjení. Nejkrutější byl v Evropě, která byla ještě vysílána z jiných nemocí provázejících světovou válku, a sice z tyfu a úplavice.⁴⁶

V Československu si začala vybírat Španělská chřipka v roce 1918 taktéž oběti. Stala se skvrnou na oslavách vzniku první republiky. Klasické metody proti chřipce byly neúčinné, pacient umíral i během jednoho dne od vypuknutí příznaků. Kdo přežil, nezřídka se potýkal s doživotními následky. Nejvíce obětí bylo ve věku mezi 20-40 lety, ale nemoc kosila jak staré, tak děti. Během pandemie se v Československu rodilo více mrtvých dětí než živých. Nemocnice ani pohřební služby nestíhaly, nebyl dostatek rakví.⁴⁷

V Československu bylo nejhůře na konci října a začátku listopadu 1918. Nejvíce lidí zemřelo v Praze, ale nákaza se nevyhýbala nikomu. Vir se přenášel vzduchem a ohrožen byl téměř každý. Mnozí lidé se zabarikádovali ve svých bytech, ale ani tam nebyli v bezpečí. Od druhé poloviny listopadu začalo mrtvých ubývat. Lidé však umírali ještě v březnu.

⁴⁶ Cs.wikipedia.org: *Španělská chřipka*. [online]. [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Španělská_chřipka.

⁴⁷ Denik.cz: *Španělská chřipka v Česku: zemřely desetitisíce, tvrdou ránu zasadila druhá vlna*. [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/zdravi/spanelska-chripka-tisice-lidi-smrt-20200924.html>.

4.3 Opatření proti šíření Španělské chřipky

Nejčastější příčinou úmrtí byl rozsáhlý zápal plic, který vznikal jako následek chřipky. Lékaři pitvající mrtvé uváděli, že plíce mrtvých vypadaly „jako by se uvnitř topili“. Aby se lidé chránili, vznikala celá řada opatření, včetně nošení roušek. Již před sto lety se společnost dělila na jejich zastánce a odpůrce. Ti druzí však končili ve vězení. Tehdejší roušky vypadaly dost podobně těm, které užívám i dnes. V zásadě šlo o zakrytí úst a nosu tak, aby bylo sníženo riziku přenosu kapénkové infekce.⁴⁸

I tehdy dostali lidé doporučení, aby šetřili své síly a dbali o své zdraví. Doporučení obsahovalo dostatek přiměřeného pohybu, zdravá strava, psychická pohoda a nepřepínání se v práci. Také bylo doporučeno posilovat své plíce, a to hlubokým dýcháním čerstvého vzduchu. Nemalá pozornost by se měla věnovat také hygieně.

Hostince ani kavárny se neuzavřely. Bylo však nutné přinést si vlastní příbor a nádobí. Také bylo doporučeno pravidelné větrání vnitřních prostor. Samozřejmostí bylo pravidelné mytí rukou, výplachy úst a kloktání.

V tramvajích bylo doporučeno nemluvit a celkově bylo doporučeno maximálně omezit kontakt s lidmi, natož pak s těmi nemocnými. Místo slovního pozdravu stačilo pokynutí hlavou nebo pokrčení obočí. Podávání rukou bylo absolutně nevhodné a slovní pozdrav také – mluvit se mělo co nejméně.

Problémem byly také papírové bankovky a knihy z knihovny, jelikož se mělo za to, že do nich nemocní mohli kašlat.

K dezinfekci se používal roztok hypermanganu, kterým se měla vyplachovat ústa. Ke šňupání nosem se užívala kyselina boritá nebo se vtírala salicylová mast. Kloktala se taktéž borová voda.

⁴⁸ *Vitalia.cz: Opatření za španělské chřipky: Restaurace nezavíraly. Lidé si nosili vlastní příbory a sklenice.* [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/opatreni-za-spanelske-chripky-restaurace-nezaviraly-lide-si-nosili-vlastni-pribory-a-sklenice/>.

Obrázek č. 1 zobrazuje dobovou ochranu dýchacích cest (Vitalia.cz, 2021).

Ve střední Evropě se tehdejší roušky z gázy příliš nenosily – každodenní používání považovali lékaři za nerealizovatelné. V Paříži se naopak doporučovalo nošení roušek i přes oči, aby se zamezilo infekci přes slzovody. V USA bylo nošení roušek povinné a hojně rozšířené. Neuposlechnutí bylo trestáno pokutou a odpůrci nošení roušek často končili až ve vězení. A to přesto, že roušky poskytovaly jen velmi hrubou a nedostatečnou ochranu.

V době pandemie se k dezinfekci hrdla užívala i whisky, která byla v Anglii dokonce na předpis. Zájem byl i o kodein, kokain, opium či morfin. Tyto látky dovedly utišit prudký kašel, který pacienty při zápalu plic sužoval.⁴⁹

⁴⁹ Vitalia.cz: *Opatření za španělské chřipky: Restaurace nezavíraly. Lidé si nosili vlastní přibory a sklenice.* [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/opatreni-za-spanelske-chripky-restaurace-nezaviraly-lide-si-nosili-vlastni-pribory-a-sklenice/>.

4.4 Hongkongská chřipka

Mluví se o ni jako o poslední pandemii 20. století. Svým významem není v historickém kontextu tak významná jako chřipka Španělská, nebo jako zjevně jednou bude Covid-19, ale šíření viru A/H3N2 má v dějinách své místo.⁵⁰ Nemoc propukla v červnu 1968 v Hongkongu, kde během dvou týdnů lékaři zaznamenali 500 tisíc případů. Odtud se následně chřipka rozšířila do Asie, Indie a Sovětského svazu. Odtud pokračovala v zimě téhož roku do východní Evropy a přes demobilizované vojáky, kteří se vraceli z konfliktu ve Vietnamu, i do USA. Ještě v lednu 1969 hlavní hygienik Československa informuje, že chřipka u nás zatím nehrozí.⁵¹

6.2.1969 ale v Rudém právu vyšla krátká zpráva nazvaná „A2-Hongkong už i u nás“. Prvními dvěma nakaženými pacienty byly dvě ženy ze semilské továrny, které jednou týdně jezdily do rodného Polska (jen Varšava měla tou dobou 230 tisíc nakažených).

Stejně jako u Španělské chřipky tehdejší noviny nevěnovaly chřipce velkou pozornost. Titulní stránky plnila válka ve Vietnamu, kosmická mise Apollo a tzv. polednová politika – počátek normalizace. V dalším průběhu února rostl počet nakažených na desítky tisíc a situace se nelepšila ani v březnu. Přesto v porovnání s počty nakažených v okolních státech se zdálo, jako by se Československu Hongkongská chřipka téměř vyhnula.

Hongkongská chřipka udeřila ve dvou vlnách. První vlna zaútočila na severní Ameriku, druhá vlna si však vybrala svou daň v Evropě. Zde epidemie naplno propukla na přelomu let 1969 a 1970. V Československu řádila zejména v severních Čechách, nicméně v Praze hlásily nemocnice i 20 tisíc případů A/H3N2 denně. Chřipka silně zasáhla například dopravní podniky, kde vedení podcenilo prevenci, a nastaly tak i logistické problémy. Ty byly podtrženy mimořádně silnou zimou a limity centrálně plánovaného hospodářství. Stávalo se

⁵⁰ Cs.wikipedia.org: *Hongkongská chřipka*. [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Hongkongska_chripka.

⁵¹ Dfens-cz.com: *Hongkongská chřipka v Československu*. [online]. [cit. 21.01.2022]. Dostupné z: <https://dfens-cz.com/hongkongska-chripka-v-ceskoslovensku/>.

tak, že například v Praze chybělo uhlí na vytápění.

V Československu chřipku prodělalo na 15% veškeré populace. Celosvětově na ni zemřelo 1-3 miliony obyvatel, v Československu bylo registrováno o 1500-2000 více úmrtí ve spojení s nemocemi dýchacího ústrojí než v předchozích letech.⁵²

⁵² *Cs.wikipedia.org: Hongkongská chřipka*. [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Hongkongska_chripka.

5.0 CO JE COVID-19

COVID-19, možno také Covid-19, je zkratka anglického spojení „Coronavirus disease 2019“, což, přeloženo do češtiny, znamená koronavirové onemocnění 2019. Výslovnost je „kovid devatenáct“. Podle mezinárodní klasifikace nemocí vydávané Světovou zdravotnickou organizací (WHO) je nemoc označována také jako XN109.⁵³ Jedná se o vysoce infekční onemocnění, které je způsobeno koronavirem SARS-CoV-2. Dle dostupných informací se uvádí, že první výskyt tohoto onemocnění byl v čínském Wu-chanu, a to v prosinci roku 2019.

Příznaky onemocnění jsou různé. Mohou být zcela bezpříznakové, což je dle aktuálních statistik přibližně každý pátý pacient, až po velmi vážné onemocnění. Většina pacientů však bojuje s horečkou, kašlem, únavou, dýchacími obtížemi, ztrátou čichu a chuti. Příznaky onemocnění nastávají jeden až čtrnáct dní po kontaktu s virem. Většina pacientů mívá průběh mírný, u některých jedinců nastává takzvaný syndrom akutní dechové tísně. Ten bývá přivoděn cytokinovými bouřemi, víceorgánovým selháním, septickým šokem a krevními sraženinami. Bylo vyzorováno, že onemocnění Covid-19 způsobuje dlouhodobější poškození vnitřních orgánů, a to zejména srdce a plic. Významné množství pacientů pociťuje dopad takzvaného dlouhodobého Covidu-19, a to i několik měsíců po prodělání akutní fáze onemocnění. Mezi tyto obtíže patří velmi silná únava, ztráta paměti, slabá horečka, svalová slabost a dušnost. Mnoho pacientů po prodělání nemoci bojuje s dlouhodobými depresemi.⁵⁴

U seniorů je obvykle prvním příznakem vysoká horečka. Tento stav může následovat noční pocení bez horeček a migréna, často doprovázena také kopřivkou. Zejména u žen byl pozorován fenomén, kdy se Covid-19 objevil pouze ve formě průjemových onemocnění, trvajících 1-14 dní (průměrně 5 +/- 3 dny). Detekce koronaviru ve stolici přetrvávala významně déle než u pacientů

⁵³ *Wikipedia.org: Covid-19 – Wikipedie (wikipedia.org)*. [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Covid-19>.

⁵⁴ *Wikipedia.org: Covid-19 – Wikipedie (wikipedia.org)*. [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Covid-19>.

s onemocněním plic a úplné vymizení nastalo až po 50 dnech.

U dětí mohou být příznaky mírnější či žádné, ačkoliv mohou být přenašeči značného množství koronaviru. U dětských bezpříznakových pacientů se často vyskytují kožní skvrny připomínající omrzliny, vzácně i puchýřky, nejčastěji na prstech u nohou.⁵⁵

Složení pacientů Covid-19 je přibližně následující: 81% pacientů má mírný průběh, který nevyžaduje hospitalizaci, pouze domácí léčení. Ve 14% se stav může vyvinout v zápal plic a 5% pacientů má průběh kritický se selháváním orgánů. Těžší průběh nemoci byl zjištěn u pacientů vyššího věku, popřípadě u těch, kteří trpí kardiovaskulárními onemocněními, cukrovkou, rakovinou či jinými závažnými onemocněními. Taktéž u současných i bývalých kuřáků byl zjištěn těžší průběh.⁵⁶

Některé veřejně známé osoby používají pro nemoc Covid-19 hovorové označení „Čínská chřipka“. Tento název odkazuje na místo původu infekce a vyházi z tradice podobných označení pro virové epidemie v minulosti, jakými byly například Španělská chřipka (1918-1920) nebo Mexická chřipka (také jako Prasečí chřipka, 2009-2010). Používáním tohoto označení chtějí současně označit za viníka rozšíření pandemie čínský komunistický režim.⁵⁷

⁵⁵ *Cnn.iprima.cz: Přehledně: Nejčastější příznaky koronaviru u dětí. Jak se liší od dospělých?* [online]. [cit. 18.09.2021]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/projevy-koronaviru-u-deti-mohou-byt-odlisne-od-tech-ktere-se-projevi-u-dospelych-16799>.

⁵⁶ *Medicalxpress.com: Smoking history tied to worse COVID-19 outcomes.* [online]..[cit. 26.01.2022] dostupné z: <https://medicalxpress.com/news/2021-01-history-tied-worse-covid-outcomes.html>.

⁵⁷ *Cs.wikipedia.org: Covid-19.* [online]. [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Covid-19>.

5.1 Přenos Covid-19

Virus, který onemocnění Covid-19 způsobuje, se šíří především vzduchem a vzdušným přenosem, když je infikovaná osoba v blízkém kontaktu s jinou osobou. Blízký kontakt je definován různě, nicméně dle amerického Centers for Disease Control and Prevention (CDC) je definován například vzdáleností do 1,8 metru, tváří v tvář a času okolo 15 minut. Popřípadě sdílením uzavřeného prostoru po delší dobu, například dvě hodiny, dle definice australského ministerstva zdravotnictví.⁵⁸ Malé kapičky a aerosoly, které obsahují virus, se mohou šířit z nosu či úst nakažené osoby, a to při dýchání, kašlání, kýchání či mluvení. Šíření viru svědčí chladnější a vlhčí prostředí, jako jsou vydýchané místnosti, provozy zpracování potravin nebo chladné prostory. Podle zjištění odborníku v americkém státě Illinois se jedná zejména o sezónní onemocnění, kdy se mnohem více vyskytuje v chladnějším, zimním období než v letních obdobích sucha.⁵⁹ Ohrožená osoba se poté může nakazit tím způsobem, že se virus dostane do jejich úst, nosu nebo očí. Virus se taktéž může šířit přes kontaminovaný povrch, nicméně tento přenos není považován za hlavní cestu. Přesná technika přenosu není dosud přesvědčivě prokázána, nicméně k šíření viru dochází zejména mezi osobami, které jsou v blízkém kontaktu. Virus je schopný svého šíření již dva dny před projevením prvních příznaků, a to i od jedinců, kteří příznaky nikdy nepocítí. Pacienti zůstávají infekční po dobu až deseti dnů při středně závažném průběhu onemocnění a až 14 dnů při závažném průběhu nemoci. Virus se tak šíří mnohem snadněji ve vnitřních prostorech a v davu.⁶⁰

⁵⁸ *Web.archive.org: How COVID-19 Spreads.* [online]. [cit. 18.09.2021]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20200919224920/https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/how-covid-spreads.html?CDC_AA_refVal=https%3A%2F%2Fwww.cdc.gov%2Fcoronavirus%2F2019-ncov%2Fprepare%2Ftransmission.html.

⁵⁹ *Medicalxpress.com: Global analysis suggests COVID-19 is seasonal.* [online]. [cit. 18.09.2021]. Dostupné z: <https://medicalxpress.com/news/2021-01-global-analysis-covid-seasonal.html>.

⁶⁰ *Cs.wikipedia.org: Covid-19.* [online]. [cit. 26.10.2021]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Covid-19>.

5.2 Prevence a testování

Mezi nejrozšířenější preventivní opatření patří fyzický či společenský odstup, užívání karantény, do které jsou umístěné nakažené či ohrožené osoby, důsledné větrání vnitřních prostor, jelikož vysycháním v sušším prostředí (vytopená místnost, letní období) zanikají. Taktéž je doporučováno a vyžadováno zakrývání úst a nosu při kašli a kýchání, mytí a dezinfikování rukou a udržování rukou daleko od obličeje a sliznic. Pro minimalizaci rizika přenosu je ve většině současného světa vyžadováno užívání roušek, respirátorů či jiných obličejových masek, popřípadě jiný způsob zakrytí dýchacích cest. Taktéž je doporučena zvýšená zubní hygiena, jelikož infekce se nedostává do plic jen skrze nadýchaný vzduch, nýbrž i krevním řečištěm z úst pacientů postižených zubním onemocněním. Doporučován je všeobecný zdravý životní styl, pohyb a přijímání pestré stravy. Bylo vyvinuto již několik vakcín proti Covid-19 a většina vyspělých států již, více či méně úspěšně, započalo očkování dle dostupného množství vakcín.⁶¹

Pro diagnostiku nakažených pacientů byly vyvinuty různé testovací metody. Standardní metodou je PCR test výtěrem z nosohltanu, odborně řečeno transkripční polymerázová řetězová reakce v reálném čase.⁶² Další metodou je antigenní test, který detekuje virové bílkoviny.⁶³ Je schopný identifikovat je na vrcholu infekce, kdy bílkoviny dosahují nejvyšší koncentrace a riziko přenosu nákazy je proto nejvyšší. Odběr vzorku se taktéž provádí odběrovou tyčinkou výtěrem z nosní dutiny. Rozdíl mezi PCR testem a antigenním testem je v rychlosti a přesnosti provedených testů.

⁶¹ *Zdravi.euro.cz: Prevence nákazy koronavirem: jak předejít infekci a neohrozit ostatní?* [online]. [cit. 26.10.2021]. Dostupné z: <https://zdravi.euro.cz/leky/prevence-nakazy-koronavirem/>.

⁶² *Cojeto.superia.cz: Co je to PCR test? Význam slova.* [online]. [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: https://cojeto.superia.cz/lekarstvi/pcr_test.php.

⁶³ *Covid.gov.cz: Obecné informace o antigenních testech a popis provedení testu.* [online]. [cit. 08.01.2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/obecne-informace-o-antigennich-testech-popis-provedeni-testu>.

PCR test detekuje přítomnost virové RNA. Tento test je velice účinný a přesný. Dokáže odhalit nakažené i před tím, než jsou infekční a umožní tak jejich včasnou izolaci. Nevýhodou tohoto způsobu testování je finanční náročnosti a také delší doba vyhodnocování. Taktéž je nutná přítomnost vysoce odborného personálu pro manipulaci se vzorky.

Obrázek č. 2 ilustruje průběh testování výtěrem z nosohltanu proškoleným personálem (NPS MedicineWise, 2021).

Antigenní test, jak jsem již uvedl, detekuje virové bílkoviny na vrcholu infekce. Tyto testy nejsou tak přesné jako výše uvedené PCR testy. Při používání antigenních testů je velké množství označováno jako falešně negativní. Velkou výhodou je však jejich rychlé provedení a vyhodnocení, obvykle do 30 minut. K provedení testu není třeba odborný personál. Hrozí však riziko, že i po testu antigenním testem je člověk nakažen.⁶⁴

⁶⁴ Megáček.cz: *Rozdíl mezi PCR testem a antigenním testem*. [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: <https://www.megacek.cz/rozdil-mezi-pcr-testem-a-antigennim-testem>.

Indonéská Gadjah Mada University v Jakartě vyvinula přístroj, který dokáže odhalit koronavirus ze vzorku dechu.⁶⁵ Testovaný naplní svým dechem balonek, který je podobný balonku dříve užívanému pro detekci alkoholu v dechu u řidičů. Následně je obsah sáčku vyhodnocen přístrojem GeNose, který za užití umělé inteligence vydá výsledek měření v čase do dvou minut. Spolehlivost měření výše uvedeným přístrojem se pohybuje okolo 95% a je tedy srovnatelná s metodou testování antigenními testy.

5.3 Imunita

U virových onemocnění je získaná buněčná imunita významnější než přítomnost protilátek v séru. U pacientů, kteří onemocnění Covid-19 prodělali, po několika měsících sérové protilátky mizí, ale robustní buněčná imunita přetrvává dlouhodobě. Po nakažení Covidem-19 vrcholí aktivita lymfocytů zajišťujících imunitu po dvou měsících. Následně mírně klesá a od šestého měsíce se ustálí na hladině, která přetrvává nejméně osm měsíců.⁶⁶

U onemocnění Covid-19 nejsou k dispozici dlouhodobá data, nicméně u pacientů, kteří v roce 2003 prodělali onemocnění SARS, přetrvala buněčná imunita 17 let.⁶⁷

Výše uvedený výzkum byl však přijat rozporupně a obviněn z užití nespolehlivých testů a spekulací. Obecně se proto uvádí, že po prodělání nemoci SARS zůstávají v těle protilátky po dobu 2 až 3 let a lze očekávat, že situace se SARS-CoV-2, neboli Covid-19, bude podobná.⁶⁸

⁶⁵ *TheConversation.com: Citlivost analyzátoru dechu na Covid-19 vyrobená v Indonésii srovnatelná s RT-PCR.* [online]. [cit. 19.01.2022]. Dostupné z: <https://theconversation.com/indonesian-made-covid-19-breathalyser-sensitivity-comparable-to-rt-pcr-155497>.

⁶⁶ *Cs.wikipedia.org: Covid-19.* [online]. [cit. 26.10.2021]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Covid-19>.

⁶⁷ *Sciencealert.com: Immunity Can Last 6 to 8 Months After Infection.* [online]. [cit. 28.12.2021]. Dostupné z: <https://www.sciencealert.com/evidence-grows-favouring-coronavirus-immunity-lasting-6-to-8-months-after-infection>.

⁶⁸ *Time.com: Can You Be Re-Infected After Recovering From Coronavirus? Here's What We Know About COVID-19 Immunity.* [online]. [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://time.com/5810454/coronavirus-immunity-reinfection/>.

Ve spojitosti s imunitou se ve sdělovacích prostředcích často přetřásá termín kolektivní imunita, který začíná být velmi populární. Jedná se o termín, který popisuje vyšší odolnost převážně imunní populace k šíření nakažlivé choroby.⁶⁹ Té se dá dosáhnout vysokou proočkovaností, popřípadě dle zkušeností z minulosti, časným nakažením novorozenců a pokud přežili, zůstala jim celoživotní imunita. Kolektivní imunita je taktéž nástrojem ochrany těch, kteří nemohli být ze zdravotních důvodů očkovaní a dále těch, u kterých nedošlo po podání vakcíny k očekávané odpovědi organismu.

5.4 Post-covidový syndrom

Vědecká literatura popisuje tzv. Long Covid, neboli post-covidový syndrom. Ten označuje soubor příznaků, jež přetrvávají více než 12 týdnů u osob, které prodělaly covidovou infekci. Ve Velké Británii tímto syndromem trpí kolem 30% pacientů.⁷⁰

Přesné důvody a příčiny jsou neznámé, jelikož se syndrom netýká intenzity průběhu infekce. Mezi znaky tohoto syndromu se řadí silná únava, potíže s dechem, pocit zvýšené teploty, tíže na hrudi, bolesti hlavy či depresivní úzkosti. Vyskytují se však i závažná poškození mozku.

Každé osmé dítě, které bylo nakažené Covidem-19, trpí tímto syndromem.⁷¹

⁶⁹ *Ockovací-kalendar.cz: Kolektivní imunita.* [online]. [cit. 14.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ockovací-kalendar.cz/kolektivni-imunita>.

⁷⁰ *Medicalxpress.com: The mystery of 'long COVID': What we know so far.* [online]. [cit. 11.01.2022]. Dostupné z: <https://medicalxpress.com/news/2021-06-mystery-covid.html>.

⁷¹ *Iniciativa-snih.cz: Týká se long covid i dětí?* [online]. [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.iniciativa-snih.cz/tyka-se-long-covid-i-deti/>.

5.5 Další komplikace

Další komplikací při onemocnění infekcí Covid-19 může být autoimunitní reakce. Ta se může projevit až s několikatydenním zpožděním po odeznění prvotních příznaků infekce.⁷²

Další vedlejší komplikací, která může přetrvávat i po dobu několika měsíců, je ztráta čichu a chuti. Nervová zakončení, která jsou za přenos informací zodpovědná, jsou sice schopné regenerace, ale u některých jedinců se čich a chuť již nemusí obnovit nikdy. To vede ke druhotným komplikacím, jako je pokles produkce serotoninu a následná deprese.⁷³

5.6 Vakcína

Řízenou vakcinací proti Covidu-19 se může relativně rychlým způsobem pomoci získat populaci kolektivní imunita, a to bez masivních ztrát na životech, poškození zdraví či dalších významných komplikací, kdy by se k imunitě lidstvo propracovávalo přirozenou cestou (tzn. po prodělaném onemocnění). K tomuto je, stejně jako u jiných onemocnění, třeba dosáhnout proočkovánosti dospělé populace kolem 70%. To by následně mělo zabránit nekontrolovatelnému komunitnímu šíření nákazy.⁷⁴

⁷² *Nature.com: Rogue antibodies could be driving severe COVID-19.* [online]. [cit. 11.12.2021]. Dostupné z: <https://www.nature.com/articles/d41586-021-00149-1>.

⁷³ *Aazdravi.cz: Lékaři se obávají, že jeden nepříjemný symptom mohou pacienti po překonání covidu-19 pociťovat už navždy.* [online]. [cit. 05.08.2021]. Dostupné z: <https://www.aazdravi.cz/lekari-se-obavaji-ze-jeden-neprijemny-symptom-mohou-pacienti-po-prekonani-covidu-19-pocitovat-uz-navzdy/>.

⁷⁴ *Seznamzpravy.cz: Šest otázek k vakcíně na covid: Proč se nebudují očkovací centra? A co děti?* [online]. [cit. 17.12.2021]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/6-otazek-k-vakcine-na-covid-proc-se-nebuduji-ockovaci-centra-a-co-deti-134115>.

V klinických studiích prokázalo několik vakcín účinnost až 95% při prevenci před onemocněním infekcí Covidem-19.⁷⁵ Národní regulační orgány (nutno alespoň jednoho státu) schválily v dubnu roku 2021 třináct vakcín k použití pro veřejnost, a to:

- I. **dvě RNA vakcíny** - Pfizer-BioNTech a Moderna
- II. **pět konvenčních vakcín** - BBIBP-CorV od společnosti Sinopharm, CoronaVac od společnosti Sinovac, Covaxin od společnosti Bharat Biotech, dále WIBP-CorV a CoviVac
- III. **čtyři vakcíny s virovým vektorem** – Sputnik V od Gamalejova institutu, Oxford-AstraZeneca, Ad5-nCoV od společnosti CanSino Biologics a Johnson & Johnson
- IV. **dvě peptidové vakcíny** – EpiVacCorona a RBD-Dimer

Podle Světové zdravotnické organizace bylo v březnu roku 2021 celosvětově v různých fázích klinických studií celkem 73 vakcín, z toho v první fázi 24, ve druhé fázi 33 a ve třetí, závěrečné fázi, celkem 16 vakcín.

V Evropské unii, potažmo České republice, se dle stavu platnému k dubnu 2021 očkuje vakcínami BioNTech-Pfizer, Moderna, Oxford-AstraZeneca a Johnson & Johnson. Mnoho zemí zavedlo plány postupného přidělování, jež upřednostňuje osoby, u nichž je největší riziko zdravotních komplikací při nakažení se, jako jsou senioři, a dále osoby, u nichž je vysoké riziko nákazy a přenosu, např. zdravotnický personál, učitelé či policisté.⁷⁶

⁷⁵ *Statnews.com: A side-by-side comparison of the Pfizer/BioNTech and Moderna vaccines.* [online]. [cit. 21.12.2021]. Dostupné z: <https://www.statnews.com/2021/02/02/comparing-the-covid-19-vaccines-developed-by-pfizer-moderna-and-johnson-johnson/>.

⁷⁶ *Cs.wikipedia.org: Pandemie Covidu-19 v Česku: Chybějící národní strategie sekvenování.* [online]. [cit. 10.11.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pandemie_covidu-19_v_Cesku#Chybejici_narodni_strategie_sekvenovani

Do 17. listopadu 2021 bylo na základě dostupných údajů od národních zdravotnických agentur po celém světě podáno 7 594 846 069 dávek vakcín proti Covidu-19.⁷⁷ Společnosti Pfizer, Moderna a AstraZeneca předpověděly pro rok 2021 výrobu celkem 5,3 miliardy dávek běžně používaných vakcín proti Covidu-19, čímž by mohly zajistit očkování asi 3 miliard lidí, jelikož většina vakcín vyžaduje pro posílení ochranného účinku dvě, popř. dokonce 3 dávky.

5.7 Rozdíly v úmrtnosti

Etnické rozdíly – V USA byl zjištěn větší podíl úmrtí v souvislosti s Covidem-19 u Afroameričanů a dalších menšin.⁷⁸ Rizikovost u těchto skupin je spatřována v nevyhovujícím a přeplněném bydlení a v povoláních, které národnostní menšiny vykonávají – maloobchodní prodej potravin, zaměstnanci veřejné dopravy, zdravotnický personál a podobně. Taktéž je riziko spatřováno v chybějícím zdravotním pojištění a v nízké péči o předchozí nemoci, jako je cukrovka, hypertenze nebo srdeční choroby. Podle neziskové organizace US health policy je ve vážném ohrožení z hlediska infikování Covidem-19 přibližně 34% dospělých indiánů a obyvatel Aljašky ve srovnání s 21% u bílých dospělých osob. Opět se zde zmiňují nevyhovující životní podmínky, jako například nedostupnost čisté vody.⁷⁹

Rozdíly mezi pohlavími – Rané epidemiologické údaje z počátků epidemie v Číně a Itálii prokázaly větší dopad pandemie na úmrtnost mužů.⁸⁰ Čínské centrum pro kontrolu a prevenci nemocí uvedlo, že úmrtnost u mužů byla 2,8%

⁷⁷ *Ourworldindata.org: Vaccinations - Statistics and Research - Our World in Data.* [online]. [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: <https://ourworldindata.org/covid-vaccinations>.

⁷⁸ *TheLancet.com: COVID-19 exacerbating inequalities in the US.* [online]. [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)30893-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30893-X/fulltext).

⁷⁹ *Kff.org: Covid-19-Presents Significant Risks for American Indian and Alaska Native People.* [online]. [cit. 18.08.2021]. Dostupné z: <https://www.kff.org/coronavirus-covid-19/issue-brief/covid-19-presents-significant-risks-for-american-indian-and-alaska-native-people/>.

⁸⁰ *TheLancet.com: COVID-19: the gendered impacts of the outbreak.* [online]. [cit. 11.11.2021]. Dostupné z: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)30526-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30526-2/fulltext).

a u žen 1,7%.⁸¹ Pozdější vyhodnocení z června roku 2020 však ukázalo, že rozdíl mezi pohlavími není z hlediska úmrtí tak výrazný.⁸² Rozdíl v úmrtnosti mužů je tak přičítán spíše rozdílnému životnímu stylu, jako je pití alkoholu či kouření, které mohou způsobit rozvoj komorbidních stavů, jako je hypertenze v mladším věku než u žen, nikoliv vrozeným genetickým faktorům.

Nadváha a obezita – dle dostupných shromážděných dat je 88% veškerých úmrtí s Covidem-19 evidováno v zemích s vysokým procentem obézních lidí – USA, Velká Británie nebo Mexiko. Ve Velké Británii byla u pacientů s nadváhou o 67% vyšší pravděpodobnost, že skončí na jednotce intenzivní péče, u obézních lidí bylo toto riziko vyšší dokonce až o 300%. U lidí indexem tělesného objemu (BMI) vyšším než 30 byly pozorovány velmi vážné důsledky onemocnění.⁸³

⁸¹ *Chinacdc.cn: The Epidemiological Characteristics of an Outbreak of 2019 Novel Coronavirus Diseases (COVID-19).* [online]. [cit. 21.12.2021]. Dostupné z: <https://weekly.chinacdc.cn/en/article/id/e53946e2-c6c4-41e9-9a9b-fea8db1a8f51>.

⁸² *Sciencedirekt.com: Prevalence and severity of corona virus disease 2019 (COVID-19): A systematic review and meta-analysis. Journal of Clinical Virology.* [online]. [cit. 13.01.2022]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S138665322030113X?via%3Dihub>.

⁸³ *Seattletimes.com: Most coronavirus deaths occurred in countries where majority of adults are overweight.* [online]. [cit. 08.08.2021]. Dostupné z: <https://www.seattletimes.com/nation-world/most-coronavirus-deaths-occurred-in-countries-where-majority-of-adults-are-overweight/>.

6.0 NOUZOVÝ STAV A JEHO UŽITÍ V HISTORII SAMOSTATNÉ ČR

Nouzovým stavem rozumíme krizovou situaci⁸⁴, která se vyhláší při vzniku živelných pohrom, průmyslových či ekologických haváriích, nehod, pandemií či jiného nebezpečí, a která ve značném rozsahu ohrožuje zájmy chráněné zákonem, tedy život, zdraví, majetek, či vnitřní pořádek a bezpečnost.⁸⁵ Nouzový stav je vyšším stupněm krizového stavu na stupnici (od nejmírnějšího):

- I. Stav nebezpečí
- II. Nouzový stav
- III. Stav ohrožení státu
- IV. Válečný stav

Nouzový stav se vyhláší, pakliže není možné překonat vzniklý krizový stav nižší formou opatření, tedy stavem nebezpečí, který vyhláší hejtman kraje, potažmo primátor hlavního města. Jako specifický stupeň krizového stavu je definován v právu České republiky, a to konkrétně na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Nouzový stav v České republice vyhláší svým usnesením předseda vlády, popř. vláda. Nouzový stav může omezit některá práva a svobody osob. Konkrétní výčet těchto omezení vyjmenovává §5 z.č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů („Krizový zákon“). Nouzový stav může být vyhlášen pro celé území státu, nebo pro vymezené území. Tím se rozumí vyhlášení pro jednotlivé kraje nebo správní obvody obcí s rozšířenou působností.

⁸⁴ Cs.wikipedia.org: *Krizová situace*. [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Krizova_situace.

⁸⁵ Cs.wikipedia.org: *Nouzový stav*. [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Nouzovy_stav.

O vyhlášení nouzového stavu předseda vlády, popř. vláda, neprodleně informuje poslaneckou sněmovnu, která může jeho vyhlášení zrušit. Nouzový stav může být bez souhlasu Poslanecké sněmovny vyhlášen nejvýše na 30 dnů.

Vyhlášení nouzového stavu probíhá obdobně jako u vyhlášení zákona. Vyhlášení, prodloužení i zrušení se oznamuje způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu.

V rámci České republiky spočívají omezení v souvislosti s omezením šíření infekce Covid-19 v rámci nouzového stavu např. v povinnosti strpět zákaz vstupu, pobytu a pohybu ve vymezených objektech nebo rizikových oblastech, a to z důvodu omezení šíření nákazy. Vyhlášená krizová opatření mohou být taktéž přijata k usměrnění spotřeby a dodávek zdravotních prostředků, léčiv a dalších věcných prostředků pro řešení krizové situace. Taktéž se mohou přednostně zásobovat dětské, zdravotnické či sociální zařízení, popřípadě bezpečnostní sbory a složky IZS.⁸⁶

6.1 Oprávnění vlády při nouzovém stavu

Vláda má v omezování práv a svobod poměrně rozsáhlá práva.⁸⁷ Omezit může následující:

- I. Nedotknutelnost osoby a obydlí při evakuaci osoby z místa, na kterém je bezprostředně ohrožena na životě nebo zdraví.
- II. Vlastnické a užívací právo právnických a fyzických osob k majetku.
- III. Svobodu pohybu a pobytu ve vymezeném prostoru na území ohroženého nebo postiženého krizovou situací.
- IV. Právo pokojně se shromažďovat ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací.

⁸⁶ *Mvcr.cz: NOUZOVÝ STAV – Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz)*. [online]. [cit. 03.02.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zpravodajstvi-nouzovy-stav.aspx>.

⁸⁷ *Cs.wikipedia.org: Nouzový stav v Česku*. [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Nouzovy_stav_v_Cesku.

- V. Právo provozovat podnikatelskou činnost, která by ohrožovala prováděná krizová opatření nebo narušovala, popřípadě znemožňovala jejich provádění.
- VI. Právo na stávkou, pokud by tato stávka vedla k narušení, případně znemožnění záchranných a likvidačních prací.

Současně je vláda oprávněna nařídít evakuaci osob a majetku, zakázat vstup, pobyt či pohyb osob, je oprávněna ukládat pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo povinnost poskytnout věcné prostředky. Krizový zákon obsahuje celou další řadu oprávnění vlády, nicméně veškerá omezení, která vláda v rámci vyhlášení nouzového stavu učiní, musí být vyspecifikována právě v daném rozhodnutí.⁸⁸

6.2 Vyhlášené nouzové stavy v České republice

TYP	OD	DO	VYHLÁŠENO	POČET DNÍ
Povodeň	12.8.2002	31.8.2002	12.8.2002	20
Povodeň	2.4.2006	19.4.2006	2.4.2006	18
Orkán	25.1.2007	5.2.2007	24.1.2007	12
Povodeň	2.6.2013	29.6.2013	2.6.2013	28
Pandemie	12.3.2020	17.5.2020	12.3.2020	67
Pandemie	5.10.2020	14.2.2021	30.9.2020	133
Pandemie	15.2.2021	26.2.2021	14.2.2021	12
Pandemie	27.2.2021	11.4.2021	26.2.2021	44
Pandemie	26.11.2021	25.12.2021	25.11.2021	30

Tabulka 1 – přehled vyhlášených nouzových stavů za dobu existence České republiky.⁸⁹

Při pohledu na konkrétní typ vyhlášeného nouzového stavu je odvoditelné, že u povodní se dotýkají především omezení nedotknutelnosti osob, majetku

⁸⁸ Cs.wikipedia.org: *Nouzový stav v Česku*. [online]. [cit. 11.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Nouzovy_stav_v_Cesku.

⁸⁹ Cs.wikipedia.org: *Nouzový stav v Česku*. [online]. [cit. 11.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Nouzovy_stav_v_Cesku.

a obydlí, dále svobody pohybu a pobytu osob v rámci evakuačních a záchranných opatření. Dále bylo vyhlášeno 10 bodů krizových opatření, např. nasazení vojáků, složek požární ochrany, regulace opatření v dodávkách výrobků, prací a služeb.

Při nouzovém stavu v případě orkánu, například v lednu 2007, vláda stanovila zákaz vstupu do lesů ve vymezených krajích a okresech.

V případě pandemického stavu byl na celém území vyhlášen například zákaz pořádání sportovních či kulturních akcí, platilo uzavření státních hranic či hranic okresů, obcí. Dále byla nařízena povinnost užívat ochranu dýchacích cest, bylo omezeno vycházení ve večerních hodinách či stanovení rozmezí pro nákup potravin staršími osobami mezi 8. a 10. hodinou. Dále bylo například stanoveno, že venku se smí pobývat maximálně v počtu dvou osob, omezen počet návštěvníků restaurací a obdobných provozoven, stanoven zákaz prodeje alkoholických nápojů při vánočních trzích a podobně.

7.0 CHRONOLOGICKÝ VÝVOJ OPATŘENÍ V EVROPĚ I V ČR A JEJI PERCEPCE PŘÍSLUŠNÍKY PČR A CS ČR

Další řádky jsou stručným chronologickým výčtem opatření, které se více či méně dotýkaly příslušníků Policie České republiky a Celní správy České republiky. Na základě teorie katastrof se autor pokusil jednotlivé fáze vývoje pandemie zasadit do průběhu fázování katastrofy.

Prosinec 2019

V čínském městě Wu-chan vypukla nákaza, kterou způsobil nový koronavirus. Odtud se velmi rychle rozšířil do dalších oblastí Číny a do zbytku světa. Světová zdravotnická organizace záhy uznala nový koronavirus jako SARS-CoV-2 a onemocnění nazvala Covid-19.

Informace o vzniku nové epidemie policisté registrovali na webových stránkách. V té době světovým zprávám nikdo nepřikládal žádný zvláštní význam. Příslušníci obou sborů razili názor, že jakákoliv pandemie v dnešní době je možná pouze v rozvojových zemích, popřípadě v zemích s obrovskou hustotou obyvatelstva, nikoliv ve vyspělých státech Evropy. Světový vývoj událostí proto příslušníky nijak zvlášť nerozrušoval.⁹⁰

Úloha PČR a percepce situace příslušníky PČR:

Vnímání služby mezi příslušníky PČR není nijak ovlivněno, o Covidu-19 má představu jen několik jedinců, kteří se zajímali o světové dění.

Úloha CS ČR a percepce situace příslušníky CS ČR:

Stejná situace panovala mezi příslušníky CS. Zprávy byly kusé, informace strohé a veškeré dění bylo mezi příslušníky bráno spíše jako zajímavost.

⁹⁰ *Evropská rada.eu: Časová osa – opatření Rady týkající se onemocnění Covid-19.* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/polices/coronavirus/timeline/>.

Leden 2020

Předsednictvo Rady EU, toho času chorvatské, se rozhodlo dne 28. ledna aktivovat IPCR – mechanismus integrované politické reakce Evropské unie na krizi, a to v režimu výměny informací. Předsednictvo tímto krokem koordinuje politickou reakci na krizi na nejvyšší úrovni. Komise a Evropská služba pro vnější činnost vypracovávají pravidelné hodnocení a analytické zprávy o situaci a prostřednictvím webové platformy je poskytují členským státům.⁹¹

V rámci České republiky se nákaza zatím nešířila, avšak byla již učiněna první preventivní opatření, zejména zpřísnění kontrol cestujících přilétajících na Letiště Václava Havla v Praze. Zdravotnická záchranná služba a Městská policie Hlavního města Prahy v předstihu pořizovala ochranné prostředky. Ke konci ledna se množily názory, že je třeba s opatřeními přitvrdit a přidat další, vzhledem k šíření epidemie v Číně. Velká většina poslanců se hlasování zdržela a návrh tak nebyl schválen. Tehdejší ministr zdravotnictví uvedl, že opatření již probíhají a není důvod k panice. Dále uvedl, že není třeba zavádět přísnější opatření na letišti v Praze, jelikož velká většina čínských turistů přijížděla do země autobusy z jiných zemí Evropské unie na základě volného pohybu osob podle Schengenské smlouvy. Opozice kritizovala předsedu vlády za odmítnutí odeslání zdravotnického materiálu do Číny. Toho bylo později odesláno 4,5 tuny.⁹²

Úloha PČR a percepce situace příslušníky PČR:

V tomto období si poprvé příslušníci začali připouštět, že by se časem mohli s nákazou Covid-19 osobně setkat. Registrovali zprávy z motoristického závodu Rally Dakar 2019, kde se řada účastníků setkala se záhadným onemocněním,

⁹¹ *Evropská rada.eu: Časová osa – opatření Rady týkající se onemocnění Covid-19.* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/coronavirus/timeline/>.

⁹² *Ekonomickydenik.cz: Vláda schválila odeslání speciálu s humanitární pomocí do Číny.* [online]. [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: https://ekonomickydenik.cz/vlada-schvalila-odeslani-specialu-humanitarni-pomoci-ciny__trashed-3/.

se kterým si lékaři během závodu nevěděli rady. Jednalo se o rýmu, horečky, u osob s oslabenou imunitou o napojení na plicní ventilátory a průjmy, popřípadě velké respirační problémy.⁹³ O nouzovém stavu se mezi příslušníky zatím vůbec nemluvalo. Napříč policejním sborem zažilo nouzový stav množství příslušníků, nicméně většinou ve spojení s povodněmi či podobnými mimořádnými událostmi. Nikdo proto nebral v potaz, že v tuto chvíli byla policie jen pár týdnů od vyhlášení několika nouzových stavů v rychlém sledu za sebou.

Úloha CS ČR a percepce situace příslušníky CS ČR:

Podobný stav panoval u příslušníků Celní správy. Napříč bezpečnostním sborem se našli jak popírači, kteří reálnou hrozbu Covid-19 odmítali, tak příslušníci, kteří by již v lednu aktivně uzavírali hranice a zpříšňovali opatření. O nouzovém stavu se však ani mezi příslušníky Celní správy nemluvalo, situace se globálně nezdála být tak závažná, aby někoho tato alternativa vůbec napadala.

Únor 2020

Na základě teorie katastrof lze únor označit za **fázi varování**. Před vypuknutím pandemie v plném rozsahu lze pozorovat náznaky, že se hrozby vyplní.

Ministři zdravotnictví EU přijali závěry o onemocnění Covid-19, ve kterých vyzývají Evropskou komisi, aby pokračovala v koordinaci posuzování rizik a usměrňování doporučení ohledně cestování. Dále aby zvyšovala připravenost na možné další fáze nákazy a současně aby posílila podporu Výboru pro zdravotní bezpečnost. V Itálii byl zaznamenán výrazný nárůst počtu onemocnění Covid-19 a ve stejném období začínali hlásit první případy

⁹³ *Sport.aktualne.cz: Letošní Dakar trápila tajemná nemoc. Byl to určitě koronavirus, míní Sainz i Koloc.* [online]. [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/motorismus/dakar/koronavirus-rallye-dakar-2020/r~f403784073f411eaa7deac1f6b220ee8/>.

infikovaných osob i další členské státy EU. Evropská komise vypracovala posudek týkající se potenciálního vlivu vypuknutí epidemie na průmysl Evropské unie. Apeluje na členské státy, aby koordinovaly veškerá opatření na úrovni EU a měnily kriticky důležité informace.⁹⁴

V České republice stále nepovažovali představitelé vlády ani opozice situaci za nikterak vážnou. Koronavirovou epidemii považovali za méně vážnou než epidemii chřipkovou⁹⁵. Ještě koncem února byl v České republice i Evropské unii všeobecně rozšířen názor, že odjezd do lyžařských středisek v severní Itálii a Rakousku je bezproblémový. Odtud se pak začala nákaza koronavirem do Česka a dalších zemí nekontrolovatelně šířit.⁹⁶

Úloha PČR a percepce situace příslušníky PČR:

V tomto období vnímali příslušníci PČR situaci dokonce méně vážnou než v lednu. Mezi kolegy se šířila spousta vtipů a fotomontáží na téma Covid-19. Nikdo nebral možný příchod pandemie nijak vážně a spíše se jen zpozvdá-li sledovalo, jaký vývoj ve světě bude následovat. Výkon služby nebyl nijak omezen či pozměněn. Příslušníci pohotovostní motorizované jednotky dokonce stále vypomáhali s ochranou Pražského hradu. Zde byli policisté v neustálém kontaktu s velkým množstvím turistů, a to zejména z Asie, přičemž málokdo bral v potaz větší riziko nákazy. Dýchací cesty si nikdo z příslušníků PČR nechránil. Tehdy byl mezi veřejností silně rozšířen názor, že rouška chrání pouze okolí toho, kdo ji nosí, nikoliv nositele, a její nositel si toho zřejmě není ani vědom. Nouzový stav není na pořadu dne, ale začínalo se o něm tajně proslýchat. Kolovaly „zaručené“ informace o tom, kdy a kde proběhne uzavírka obchodů, kdy proběhne uzavírka hranic okresů či republiky a jak moc bude ovlivněn

⁹⁴ *Evropská rada.eu: Časová osa – opatření Rady týkající se onemocnění Covid-19.* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/coronavirus/timeline/>.

⁹⁵ *Cs.wikipedia.org: Česká koronovirální chřipka.* [online]. [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Mladá_fronta_DNES.

⁹⁶ *Cs.wikipedia.org: Pandemie Covidu 19.* [online]. [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pandemie_covidu-19.

společenský život. Reálná hodnota těchto informací byla nulová, pandemická situace v ČR nebyla nikterak vážná a nevyžadovala žádná mimořádná opatření.

Úloha CS ČR a percepce situace příslušníky CS ČR:

Mezi příslušníky CS ČR byla situace brána trochu odlišněji od PČR, a to zejména z důvodu, že s celníky se v případě omezení volného pohybu osob mezi státy počítalo pro ochranu hranic republiky. Únorová situace však tomuto vývoji nijak nenahrávala, takže většina celníků situaci brala s nadhledem. V rámci rozhovorů na pracovišti se tipovalo, kdo by mohl být kam nasazen, na jaké pracovní směny a jaké odměny by toto mimořádné nasazení mohlo obnášet. Vše se však probíralo v rámci spekulací a nepočítalo se, že by k reálnému nasazení mělo skutečně dojít.

Březen 2020

Březen lze označit v teorii katastrof za **fázi zázraků**. Příslušníci bezpečnostních sborů i veřejnost sama se semknuli a dodávali si naději vzájemně. Díky péči a úsilí všech zúčastněných se dařilo překonávat strach z neznáma, zaopatřovat ochranné prostředky a vzájemný vztah byl až euforický.

2. března předsednictvo Rady EU plně aktivovalo mechanismy IPCR – integrované politické reakce EU, které umožnily organizování krizových štábů u kulatého stolu za účasti postihnutých členských států, Evropské komise, Evropské služby pro vnější činnost, Úřadu předsedy Evropské rady a příslušných agentury EU a dalších expertů.

6. března se konalo druhé mimořádné zasedání ministrů zdravotnictví EU, kteří se shodli na tom, že v boji proti šíření nákazy je důležité dále zvyšovat informovanost o nemoci Covid-19, posílit ochranu ohrožených osob a dále zavést opatření ohledně cestování do rizikových oblastí, včetně poradenství.

16. března vedoucí představitelé skupiny G7 koordinovali postup řešení globální krize. Uspořádali telekonferenci, na níž se zavázali ke spolupráci s cílem společné koordinace potřebných opatření v oblasti veřejného zdraví zaměřeného na ochranu ohrožených osob před onemocněním Covid-19. Dále chtěli společným postupem obnovit všeobecnou důvěru a růst ekonomik a chránit pracovní místa, současně podpořit světový obchod a investice.

17. března byla uspořádána druhá videokonference, na které se zejména domluvilo posílení vnějších hranic tak, že se po dobu 30 dnů budou koordinovaně omezovat cesty do Evropské unie, které nejsou nevyhnutelné.

30. března přijala EU opatření k okamžitému uvolnění finančních prostředků určených pro soudržnost. Unie uvolnila částku 37 miliard Eur na investiční iniciativu pro reakci na Covid-19. Kromě toho pozměnila EU také oblast působnosti Fondu solidarity EU tak, aby mimo přírodních katastrof zahrnovala také ohrožení veřejného zdraví.⁹⁷

V rámci České republiky byly **1. března** potvrzeny první tři případy Covidu-19 na jejím území. V počátku se jednalo o osoby, které pobývaly v severní Itálii. Později již převažovala komunitní nákaza, to znamená nakažení od lidí, kteří v zahraničí nebyli. V součtu bylo za měsíc březen potvrzeno celkem 3257 případů Covidu-19. V počátcích krize řídila veškerá státní opatření Bezpečnostní rada státu, kterou řídil tehdejší předseda vlády Andrej Babiš.

Od **2. března** byly přijímány opatření k omezení rizik v souvislosti s přeshraničním pohybem osob-pozastavení letů mezi ČR a Jižní Koreou či severní Itálií, namátkové kontroly na hranicích, zavedení karantény pro osoby přijíždějící z rizikových oblastí či konání významných sportovních událostí bez diváků.

⁹⁷ *Evropská rada.eu: Časová osa – opatření Rady týkající se onemocnění Covid-19.* [online]. [cit. 1601.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/coronavirus/timeline/>.

Od **11. března** byly do odvolání uzavřeny základní, střední, vyšší odborné i vysoké školy v České republice. Stejným dnem je vydán pokyn k usměrnění činnosti při eskortách osob s podezřením na Covid-19. V areálu Odboru cizinecké policie v ulici Kaplanova, Praha 4, byly zřízeny 4 vozidla, označené Komora 1-4, do kterých se budou umisťovat možné infikované osoby. Tři z těchto vozidel měly charakter cely předběžného zadržení a jejich ostrahu vykonávali příslušníci Speciální pořádkové jednotky za nejpřísnějších hygienických opatření. Poslední vozidlo mělo charakter cely pro krátkodobé omezení osobní svobody a její ostrahu vykonávali příslušníci útvaru, který osobu omezil na svobodě. U těchto osob byl přednostně proveden odběr vzorku ke zjištění infekce a dle jeho výsledku byl stanoven další postup.

Dne **12. března** od 14:00 hod. byl vyhlášen nouzový stav, a to na dobu 30 dnů. Jím byla vyhlášena řada mimořádných opatření, zejména omezení volného pohybu.

Od **14. března** byl zakázán provoz restaurací a obchodů (s výjimkami). Původně bylo zamýšleno s platností na 10 dnů.

Od **16. března** byly, až na výjimky, uzavřeny státní hranice. Byl ustanoven krizový štáb řízený Romanem Prymulou, kterého 31. března vystřídal Jan Hamáček. Potvrzení první tři uzdravení z nákazy rozhodli hygienici o uzavření obcí Litovel, Uničov a Červenka, a to z důvodu vysokého počtu nakažených. Občané nemohli cestovat z obce ani do obce a v obcích platil zákaz vycházení.⁹⁸

Od **19. března** byla vyhlášena povinnost si všude mimo bydliště zakrývat dýchací cesty rouškou, šátkem či jinou pokrývkou.

⁹⁸ *Irohlas.cz: Hygienici ráno uzavřeli Uničov, Červenku a Litovel. Lidé mají zůstat doma, příjezdové cesty hlídá policie.* [online]. [cit. 11.02.2022]. Dostupné z: https://www.irohlas.cz/zpravy-domov/uzavreni-litovle-unicova-cervenky-koronavirus-karantena_2003160756_ada.

Dne **22. března** je potvrzeno první úmrtí v souvislosti s Covid-19 v České republice.⁹⁹

31. března v 00:00 hod. bylo rozhodnuto o omezení volného pohybu osob, a to vyjma cesty z a do zaměstnání, pobytu v lese či parku, cesty k blízkému příbuzenstvu nebo pro zajištění základních životních potřeb, ochrany života, zdraví či majetku. Současně bylo vydáno nařízení o omezení shlukování osob

na volném prostranství na maximálně 2 osoby, a to s rozstupem 2 metry a za současné ochrany dýchacích cest.¹⁰⁰

Úloha PČR a percepce situace příslušníky PČR:

V březnu nastalo pro Policii ČR „zemětřesení“. Dosavadní situace nabrala nevídaných obrátek a přinášela pro spoustu příslušníků jednu novinku za druhou. Z pohledu příslušníků Policie ČR se situace začala vyvíjet směrem, který se policistů již silně dotýkal a ovlivňoval životy nejen jakožto běžných občanů, ale již ovlivnil i výkon služby.

1.března byly vyčleněny dvě hlídky PMJ k eskortě vozidel záchranné služby, které převážely do nemocnice Na Bulovce první infekční pacienty, a to za nejpřísnějších bezpečnostních opatření – v balistické ochraně, se samopaly, s užitím výstražného a rozhlasového zařízení. Ze strany policistů byla celá eskorta vnímána negativně, zejména s ohledem na medializaci této eskorty.

11. března bylo policistům, kteří vypomáhali s ochranou Pražského hradu, umožněno vzít si respirátor a ochranné rukavice a tyto prostředky užívat při kontaktu s turisty. Již málokdo z policistů poukazoval na turisty s nasazenou

⁹⁹ Cs.wikipedia.org: *Pandemie Covidu 19*. [online]. [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pandemie_covidu-19.

¹⁰⁰ *Consilium.europa.eu: Chronologický přehled – opatření Rady týkající se Covid-19*. [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/coronavirus/timeline/>.

ochranou dýchacích cest a část policistů skutečně využila respirátor a po dobu kontaktu s turisty jej měla nasazený. Již nebyl prostor pro legraci, příslušníci začali pandemii brát vážně. Nejednalo se totiž o zprávy z Asie či Itálie, ale Covid-19 klepal na naše dveře. Začaly se ještě silněji šířit fámy, jaká opatření budou zavedena. Kolovaly informace, že se bez varování a s okamžitou platností uzavřou všechny obchody včetně potravin, nebo že PMJ bude nasazena pro uzávěru hlavního města Prahy. Stejným dnem byl vydán pokyn Náměstka ředitele pro vnější službu o doplnění hlídek policisty Základní odborné přípravy z důvodu zajištění akceschopnosti prvosledových hlídek.

Dne **12. března** došlo k uzavření Pražského hradu pro veřejnost a tím pádem i ukončení výpomoci ze strany hlídek PMJ. Stejného dne pak byl v souvislosti s pandemií Covid-19 vyhlášen první nouzový stav, a to na dobu 30 dní. Ústním pokynem policejního prezidia byly zrušeny všechny plánované dovolené, ozdravné pobyty, služební volna a bylo nařízeno provádět veškeré instruktáže mimo budovy.

Dnem **13. března** byly uzavřeny výcvikové prostory, tělocvičny a posilovny PČR, kde v běžném režimu probíhají výcviky. Stejným dnem bylo rozhodnuto o nařízení neplacených přesčasů po dobu nouzového stavu, a to ve výši 150 hodin. Do Centrálního skladu PMJ bylo dodáno 100 ks respirátorů FFP2¹⁰¹ a bylo rozhodnuto o jejich přidělování v počtu 1 ks na 1 policistu. O jejich užití bylo třeba sepsat Úřední záznam. Stejným dnem bylo rozhodnuto o zrušení všech kurzů, včetně uzavření Základní odborné přípravy. Od následujícího dne byly zrušeny veškeré výcviky PČR a pro policisty PMJ přineslo toto rozhodnutí změnu v systému služeb. Systém služeb je za běžných okolností nastaven následovně:

¹⁰¹ Bozp.cz: *Respirátory filtrační třídy FFP*. [online]. [cit. 011.02.2022]. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/respiratory-filtracni-tridy-ffp/>.

noční služba 20:00 – 09:00 hod.,

denní služba 07:00 – 20:00 hod.,

odpolední služba 12:00 – 22:00 hod.,

služební příprava 08:00 – 17:00 hod.

Zrušením výcvikové směny však došlo ke změně z důvodu dodržení fondu pracovní doby, a to ve smyslu prodloužení odpolední služby na dobu 10:00 - 04:00 hod.

Od **16. března** bylo rozhodnuto o omezení provozu výdejen stravy. Uniformovaní policisté si proto do výdejen jezdili pro stravovací balíčky, které byly nachystány pro odvoz mimo provozovnu.

Začátkem března byl akutní nedostatek jakýchkoliv ochranných prostředků, jelikož jejich potřeba se až dosud brala velmi vlažně. Tento stav změnila až dodávka z Číny, kdy v noci z **20. na 21. březen** dorazilo 100 tun materiálu a naši mladí kolegové ze Základní odborné přípravy byli vysláni k jejich vyskladnění. V tomto období se národ velmi semknul a začal vyrábět improvizované prostředky ochrany dýchacích cest. Společná výroba roušek byla příslušníky PČR hodnocena jako jedno z pozitiv pandemie a byla přirovnávána euforickým stavům po velkých sportovních vítězstvích. Roušky se šily všude. Od věznic či uprchlických zařízení, přes Integrované operační středisko PČR, veškeré dámské příslušnice PMJ v jejich volném čase, až po vietnamskou komunitu v tržnici Sapa. V této době bylo také veřejnosti sdělováno, že je třeba roušky užívat nejen pro ochranu svou, ale také svého okolí.

Od **17. března** bylo usnesením vlády zakázáno příslušníkům bezpečnostních sborů vykonávat jinou výdělečnou činnost pro minimalizování rizika nákazy.

Od **18. března** bylo rozhodnuto o povinnosti užívat ochranu dýchacích cest příslušníky PČR po celou dobu výkonu služby, a to užitím jakéhokoliv typu ochrany – od nákrčníků, přes doma ušité roušky, po služební kukly. Současně byl vydán přísný zákaz užívat služební respirátory, kterých byl akutní nedostatek a bylo třeba zajistit jejich dostupnost v případě zákroku proti osobě, u které je infekční onemocnění předpokládáno. Současně bylo vydáno stanovisko, že podezření na Covid-19 není ve formě kašlání podezřelé osoby, jelikož pachatelé trestné činnosti této simulace začali okamžitě zneužívat. V případě kašlání, ovšem bez zvýšené teploty či pocení, mělo být postupováno běžnou cestou služebního zákroku, a tedy předvedení osoby na MOP k dalšímu opatření. V opačném případě, tedy při důvodném podezření na Covid-19, bylo v areálu Cizinecké policie zřízeno vozidlo SPJ „komora“, kam se možné infikované osoby převážely do karantény a následně se zajišťovalo jejich střežení.

22. března bylo do Centrálního skladu PMJ dodáno 1200 ks respirátorů FFP2, přičemž každá hlídka v přímém výkonu služby obdržela do služebního vozidla 20 ks respirátorů. Dále trvala povinnost o důvodu jejich užití sepsat ÚZ.

23. března obdržel Centrální sklad PMJ 80 kusů jednorázových ochranných obleků a stejný počet ochranných brýlí. Dalšími 20 kusy bylo vybaveno vozidlo Velitele policie pro případ akutního zákroku nevybavených hlídek.

Od **25. března** byly u Dozorčí služby autoparku PMJ k dispozici 2 barely s dezinfekcí, kterou si hlídky PMJ mohli dle vlastního uvážení odlévat do vlastních rozprašovačů.

Od **26. března** byl příslušníkům PČR k dispozici Informační systém Karanténa, kde bylo možné dohledat, zda-li osoba, proti které je veden zákrok či úkon, nemá nařízenou izolaci.

Od **30. března** bylo k dispozici dekontaminační pracoviště v areálu PMJ. Metodiku dekontaminace připravil Odbor výcviku a analytiky PMJ a prováděn byl cestou Velitele Policie na žádost pracovníka s příplatkem za vedení, ne na žádost hlídek z přímého výkonu.

V prvních březnových dnech se metodika zákroku policie upravila tím směrem, že hlídkám v ulicích bylo dáno nařízení ze strany policejního prezidenta, dle kterého měly:

- I. Omezit výkon služby pouze na případy, které nesnesou odkladu a jsou spojeny s bezprostředním ohrožením bezpečnosti osob a majetku.
- II. Síly a prostředky směřovat na kontroly dodržování aktuálních usnesení vlády ČR.
- III. Přímý kontakt s občany omezit na nejnutnější minimum.

Současně bylo hlídkám v terénu zakázáno provádět jakékoliv aktivní vyhledávání, odhalování a kontrolování spojené s přímým kontaktem s veřejností, zejména dopravní kontroly, kontroly osob, kontroly vozidel a podobně. Opět vyjma případů, které nesnesou odkladu. Vyjma zákazů a nařízení bylo dále hlídkám doporučeno využívat všechny dostupné ochranné prostředky a pomůcky a dbát zvýšených hygienických opatření.

Úloha CS ČR a percepce situace příslušníky CS ČR:

Příslušníci Celní správy ČR vykonávali svou běžnou činnost až do 5. března. Tímto dnem bylo rozhodnuto o omezení vlastní proaktivní činnosti a kontrol a přešlo se na vyčkávání.

Od **7. března** probíhají mezi kolegy z Celní správy prvotní informace o možné uzavírce hranic. Většina příslušníků bere tento fakt negativně-situace

je pro většinu neznámá, chybí ochranné prostředky i zkušenosti.

13. března se příslušníci CS ČR dozvídají, že budou skutečně nasazeni pro ochranu hranic republiky, avšak bez většího množství konkrétních pokynů či informací. Mezi ty dostupné patří informace, že se budou sloužit 2 směny – denní i noční – a následovat bude návrat domů. Současně CS ČR dostává pokyn, že nebude vykonávat dohled jako CS ČR, ale jako příslušníci PČR. Stejným dnem je rozhodnuto o zrušení dovolených, ozdravných pobytů, je nařízen omezený kontakt s veřejností v budovách celní správy. Zároveň je nařízen zvýšený dohled nad provozovateli trhů, tržišť a podobných provozoven a o jejich případné činnosti je nutné sepsat úřední záznam.

Obrázek č. 3 zobrazuje společnou ochranu státních hranic příslušníky PČR a CS ČR (Celnisprava.cz, 2019).

16. března došlo k upřesnění výkonu ochrany státních hranic a k revizi dostupnosti ochranných prostředků pro jednotlivé příslušníky. Následuje jejich doplnění dle aktuálních možností, a to zejména roušek a dezinfekce. V aktuální situaci si většina příslušníků CS ČR šila ochranu dýchacích cest doma.

Od **20. března** vykonává CS ČR na základě pravomocí PČR obnovenou ochranu státních hranic.

Duben 2020

Duben 2020 lze dle teorie katastrofy označit za **fázi libánek**. Panuje všeobecný soulad a harmonie, komunitní soudržnost, překonávají se společenské rozdíly. Vztahy jsou plně pochopení, bezpečnostní složky jsou uznávané a respektované. Na toto období zpětně veřejnost i příslušníci vzpomínají v dobrém.

6. dubna jednali ministři obrany zemí EU formou videokonference o pomoci, kterou během pandemické situace poskytují vojenské síly, a to ve smyslu vojenských i civilních misí, prováděných zejména ve třetích zemích. Mezi hlavní témata patřila dopravní a logistická podpora, budování nových nemocnic, nasazováním zdravotnického personálu a zajišťováním podpory pro policii a další vnitrostátní služby. Současně jednali také ministři spravedlnosti, a to o opatřeních v oblasti justice. Shodli se, že veškerá opatření by měla být v souladu se základními hodnotami EU.

8. dubna schválili ministři zemi EU balíček opatření pro podporu partnerských zemí v boji proti pandemii Covid-18. Celková výše podpory činí více než 20 miliard Eur. Následně, 14. dubna, uvolnila EU dalších 3,1 miliardy Eur.

15. dubna představili předsedové Charles Michel a Ursula von der Leyenová plán postupného ukončování opatření namířených proti šíření Covid-19 a touhou po zahájení diskuse o plánu oživení. Ve stejný den jednali ministři zdravotnictví formou videokonference o dosavadních opatřeních a možnostech rozvolnění.

28. dubna jednali ministři vnitra zemí EU o aktuální situaci a dalším postupu při rušení opatření proti šíření Covid-19. Zejména se diskuse týkala zlepšení provozu na vnitřních hranicích s cílem zajistit volný pohyb zboží, dále koordinovaného zmírnění či úplného zrušení kontrol na vnitřních hranicích. Cílem diskuse byla také spolupráce za účelem boje proti nárůstu kyberkriminality, a to zejména proti prodeji padělaného zboží a šíření falešných zpráv.¹⁰²

V rámci České republiky umožnil velmi mírný dosavadní průběh pandemie stanovení harmonogramů rozvolňování opatření.

Dne **1. dubna** byla oznámena příprava testování reprezentativního vzorku populace na protilátky Covid-19. Testovat se začalo 23. dubna v Praze, Brně a Litoměřicích.

Postupně se začaly otevírat obchody. Od **7. dubna** se otevřely výkupny a sběrný surovin, od **9. dubna** následně hobby markety, železářství či prodejny jízdních kol. Otevřeny byly servisy elektroniky, avšak obchody se stejným zbožím zůstaly zavřené. Od **27. dubna** se otevřely, mimo jiné, posilovny, avšak pouze bez zázemí. Každý, kdo do posilovny někdy pravidelně chodil jistě ví, že bez šatny je cvičení v posilovně prakticky nemožné.

29. dubna bylo oznámeno, že tzv. Chytrá karanténa zahájí svou ostrou fází **1. května**.¹⁰³

¹⁰² *Consilium.europa.eu: Chronologický přehled – opatření Rady týkající se Covid-19.* [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/coronavirus/timeline/>.

¹⁰³ *Cs.wikipedia.org: Pandemie Covidu 19.* [online]. [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pandemie_covidu-19.

Úloha PČR a percepce situace příslušníky PČR:

Od **7. dubna** obdržely hlídky PMJ rozkaz, který jim stanovoval povinnost vozit do přímého výkonu služby plynové masky CM5, popř. CM6, s platností od 10. dubna, a to z důvodu, že mimo technického družstva SPJ Praha budou hlídky PMJ jedinou plně vybavenou jednotkou pro případný zákrok v infikovaném prostředí Covid-19 či při útoku chemickou látkou.

17. dubna bylo do Centrálního skladu PMJ dodáno celkem 800 ks jednorázových roušek.

23. dubna byl každý policista PMJ vybaven rouškou s nanofiltrem a byl proveden jejich test v přímém výkonu služby. Jejich ochranné vlastnosti jsou srovnatelné s respirátorem třídy FFP2, ovšem s maximální dobou funkčnosti 8 hodin. Následně musí být roušky 10 minut vyvařena ve vodě a nanofiltr ekologicky zlikvidován. V průběhu testu však bylo zjištěno, že jejich rozměry jsou nevhodné, brání výhledu, nedrží na uších a dýchání v nich je značně nepohodlné. Od jejich užívání se proto dále upustilo.

Úloha CS ČR a percepce situace příslušníky CS ČR:

2. dubna naskladňuje Celní správa ČR další množství textilních roušek a vedení zvažuje, zda z ekonomických důvodů nebude turnus při ochraně státních hranic ve formě tří denních, popř. tří nočních služeb.

14. dubna dodalo Generální ředitelství cel (dále jako „GŘC“) ochranné bavlněné roušky s nápisem Celní správa, a to současně s pokynem k jejich výhradnímu používání z důvodu sjednocení výstroje v rámci služby. Stejného dne GŘC informuje o dalším pracovišti CS, které je kompletně připojeno na Home office – Odbor 4 – Správa příjmů, což umožní souběžné fungování dvou nezávislých týmů. V příštích dnech bude stejného výsledku dosaženo

u Odboru 5 – kontroly a tím bude zajištěn provoz přes home office u všech požadovaných odborů 1 až 5.

Květen 2020

5. května – Rada EU schválila balíček pomoci v celkové hodnotě 3 miliardy Eur pro partnery evropského sousedství. Balíček byl přijat 20. května.

12. května ministři obrany zemí EU jednali o dopadech pandemie Covid-19 na bezpečnost a obranu. Diskuse byla vedena se zaměřením na klíčovou úlohu ozbrojených sil z hlediska podpory civilních aktérů.¹⁰⁴

V České republice začal na přelomu dubna a května počet zotavených z Covidu-19 trvale převyšovat počet aktivních případů.

Od **11. května** byly povoleny hromadné akce s účastí do 100 osob. Otevřela se kadeřnictví, některé provozovny v nákupních centrech i mimo ně.

25. května došlo k otevření vnitřních prostorů kaváren, restaurací, zoologických zahrad či hradů a zámků. Povoleny jsou akce do 300 osob ve vnitřních i vnějších prostorech.¹⁰⁵

Úloha PČR a percepce situace příslušníky PČR:

4. května došlo k otevření střelnic pro střeleckou přípravu příslušníků PČR. V rámci PMJ došlo k návratu běžného systému směn a k obnovení běžné náplně činnosti policistů, včetně proaktivního vyhledávání a odhalování trestné

¹⁰⁴ *Consilium.europa.eu: Chronologický přehled – opatření Rady týkající se Covid-19.* [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupné z:

<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/coronavirus/timeline/>.

¹⁰⁵ *Cs.wikipedia.org: Pandemie Covidu 19.* [online]. [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pandemie_covidu-19.

činnosti.

Dne **16. května** byly kompletně otevřeny vnitřní výcvikové prostory PČR.

Úloha CS ČR a percepce situace příslušníky CS ČR:

5. května došlo u celní správy k návratu k obvyklé činnosti včetně obnovení kontrol a následnému sankcionování. Následujícího dne dochází na základě nařízení vlády ke znovuotevření casin a heren.

7. května je rozhodnuto o skutečnosti, že celní správa obsadí další hraniční přechod a to od 11. května. Percepce je silně negativní, celníci se s ohledem na celkové rozvolňování opatření cítí zneužiti. Opět narážejí na nedostatečně logistické zabezpečení – ubytování je zařízeno 50 minut cesty vozidlem od kontrolního stanoviště, došlo k navýšení směn v jednom turnusu na 3. Smysluplnost opatření nabírá silně negativní tendence, mezi příslušníky CS je již málo zastánců přijatých opatření. Příslušníci se upínají ke slíbené finanční odměně za mimořádné nasazení celníků při ochraně hranic. Odměna se však nedostavila. Po několika měsících čekání obdrželi příslušníci CS mírně navýšené roční odměny, které byly vedením komunikovány jako odměny za ochranu hranic. Percepce nouzového stavu tak obdržela další povážlivou trhlinu a podryla důvěryhodnost vedení CS.

26. května je rozhodnuto, že od následujícího dne omezuje celní správa svou působnost při ochraně hranic na nutné minimum a kompletně se stahuje z několika hraničních přechodů. Kompletní opuštění hraničních přechodů nastává **28. května**.

Červen 2020

Červen lze z pohledu teorie katastrofy označit za fázi deziluze. Opatření přetrvávají v očích veřejnosti zbytečně dlouho, přírůstky nově nakažených opět stoupají, veřejnost cítí křivdu a uvědomuje si, že návrat do „normálu“ nebude tak rychlý, jak se očekávalo.

5. června – Ministři vnitra formou videokonference jednali o kontrolách na vnitřních hranicích a volném pohybu osob. Jelikož se celkový pandemický stav začal zlepšovat, byla většina států v procesu postupného rušení hraničních kontrol a obnovení volného pohybu osob, který byl po dobu pandemie omezen. Z jednání vyplynulo, že většina členských států zruší hraniční kontroly do **15. června** 2020 a zbylé státy je budou následovat do jednoho měsíce. Zbývající omezení měly být přiměřené a nediskriminační.

Na počátku léta 2020 došlo opětovně ke zvýšení počtu nakažených onemocněním Covid-19. Tento nárůst byl dle odborníků však způsoben kvalitnějším a důkladnějším testováním a neznamenal příchod druhé vlny. Počet nově hospitalizovaných zůstal nadále nízký.

Situace u obou bezpečnostních sborů se nevymykala běžnému standardu, činnosti probíhají bez omezení. Příslušníci již měli utvořené názory na první vlnu pandemie Covid-19, jejíž percepce je rozdílná – někomu nepřinesla nic, někomu přinesla nové zkušenosti, někdo ji již více nechce zažít. Přístup veřejnosti se značně změnil – pandemická situace umožňovala postupné rozvolňování. Trvajícím omezením se však neseťkávalo s pochopením veřejnosti a nálada ve společnosti se stáčela od euforické soudržnosti k vystřízlivění. Podstatně silnější fáze deziluze, potažmo fáze obnovy, následovala až s nástupem dalších vln pandemie, které však tato práce nepopisuje.

8.0 PRAKTICKÁ ČÁST – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

8.1 Definice Hlavní výzkumné otázky a Dílčích výzkumných otázek

Primárním cílem dotazníkového šetření ve formě kvalitativního dotazování bylo zjistit, zda se celková percepce nouzového stavu příslušníků odvíjela od konkrétního služebního zařazení, tedy **„Mělo služební zařazení vliv na percepci nouzového stavu?“** - Hlavní výzkumná otázka (dále jako „HVO“). Autor pracoval s informací, že příslušníci SKPV vnímali opatření přijatá s nouzovým stavem spíše jako příkoří, které jim komplikovalo profesní život, zatímco například příslušníci IOS prošli celým nouzovým stavem se spíše neutrální percepcí. Dění v ulicích se jich totiž netýkalo takovou měrou jako příslušníků v denním kontaktu s veřejností, a tak negativním směrem neovlivnilo náplň jejich práce.

Dílčí výzkumná otázka číslo 1 (dále jako „DVO1“) byla položena ve znění **„Měla změna náplně práce přímý vliv na percepci nouzového stavu?“**.

Dílčí výzkumná otázka číslo 2 (dále jako „DVO2“) byla položena **„Vyvíjela se percepce nouzového stavu v průběhu pandemie, potažmo jakým směrem?“**.

Dílčí výzkumná otázka číslo 3 (dále jako „DVO3“) byla položena **„Mělo materiální zabezpečení, adekvátní finanční ohodnocení a náležitá proškolení vliv na celkovou percepci nouzového stavu?“**.

Dílčí výzkumná otázka číslo 4 (dále jako „DVO4“) byla položena **„Zkušenost s nouzovým stavem v souvislosti s Covid-19 Vám více dala či vzala a měl tento aspekt vliv na celkovou percepci nouzového stavu?“**.

Dílčí výzkumná otázka číslo 5 (dále jako „**DVO5**“) byla položena „**Mělo více pozitivních či negativních zkušeností vliv na vývoj percepce v čase?**“.

Kompletní výstup dotazníkového šetření s komentářem autora je přílohou diplomové práce pro zajištění opakovatelnosti výzkumu a nabízí náhled do dalších oblastí percepce. Některé výsledky autor zohlednil v diskusi, avšak ke zodpovězení položených výzkumných otázek všechny nevyužil.

8.2 Popis cílové skupiny

Cílem dotazníkového šetření bylo získání maximálního množství dat od příslušníků CS ČR a PČR, a to zejména sloužících v Hlavním městě Praze.

Dotazník byl zaslán zejména přes **sociální sítě** uzavřených skupin příslušníků (99,3%).

Celkově se povedlo oslovit **146 respondentů**, přičemž 76% respondentů bylo v době zaslání dotazníků **zařazeno** u PČR, zbylých 24% sloužilo u CS ČR. Nižší počet respondentů z řad CS ČR je dán i celkovou velikostí obou bezpečnostních sborů.

Z celkového počtu respondentů bylo 73,3% procenta mužského **pohlaví**, zbylých 26,7% bylo ženských příslušnic.

Převážná většina respondentů byla zařazena u **odborů**, které se podílejí na přímém výkonu služby u PČR (44,5%), další významnou složkou jsou příslušníci odborů Služby kriminální policie a vyšetřování (23,3%) a znatelnou položkou je i podíl příslušníků CS ČR u Odboru 6 (15,1%). Další odbory jsou zastoupeny střídměji, a to mezi 1,4 - 5,5%.

Dotazníkovým šetřením se povedlo oslovit široké spektrum příslušníků z pohledu **doby služby**, kdy nejvýrazněji je zastoupena skupina příslušníků sloužících mezi třemi až deseti roky (43,2%), druhou nejpočetnější skupinou jsou příslušníci sloužící mezi patnácti a dvaceti roky (24%) a třetí výraznou skupinu tvoří příslušníci s dobou služby mezi deseti až patnácti roky, avšak bez nároku

na výsluhu (15,1%).

Dotazníkem se povedla odhalit rozmanitost **počáteční percepce** nouzového stavu, přičemž 36,3% respondentů vnímalo vyhlášení neutrálně, 24,7% spíše pozitivně, ale v závěsu 17,8% spíše negativně. Dotazníkové šetření je tedy v tomto pohledu poměrně pestré.

8.3 Metoda dotazování

Dotazník byl proveden formou kvalitativního dotazování v profesní skupině (PČR / CS ČR) a to s cílem zodpovědět hodnověrně položené výzkumné otázky. Autor se na úvod dotazníku profesně představil, vysvětlil důvody pro vyplnění dotazníku a zaručil, že výstup bude sloužit pouze pro doložení dat do diplomové práce. Otázky byly položeny na základě ověřených postupů od obecných, jejichž zodpovězení není náročné (Pohlaví, Příslušnost ke sboru), přes osobnější (Služební zařazení, Prodělání nemoci Covid-19, Délka služby, Předchozí zkušenost s nouzovým stavem), podrobnější, zaměřené na výzkum (Změna v pracovní náplni, Způsob vnímání, Vývoj percepce, Setkávání s reakcemi veřejnosti), po méně příjemné, choulostivé (Materiální požadavky na vedení, Proškolení ze strany vedení, Finanční ohodnocení, Celková percepce). Otázky byly polostrukturované, s víceúrovňovou škálou. U několika otázek autor umožnil výběr více odpovědí či neutrální variantu odpovědi. Její výběr je diskutabilní, jelikož může respondentovi umožnit dotazník vyplnit bez přiklonění se k pozitivnímu či negativnímu výsledku, avšak bez jejího zařazení by mohl způsobit nechtěné zkreslení dat. Otázku týkající se celkové percepce nouzového stavu nechal autor záměrně ve formě otevřené odpovědi, která umožnila respondentům osobitější vyjádření, avšak s daným počtem respondentů (146) bylo její vyhodnocení časově náročné. Otázky byly položeny tak, aby umožnily zodpovězení všech otázek, které autor uvedl jako cíl výzkumu.

Dotazník obsahoval celkem 23 otázek, 21 z nich umožnilo výběr volby, 2 otázky byly položeny otevřenou formou pro možnost lepšího vyjádření respondentů. 15 otázek umožnilo výběr jedné odpovědi, 6 otázek umožnilo výběr

více odpovědí. 3 Otázky byly v dotazníku nepovinné. Dotazník byl veden v češtině, umožňoval návrat o úroveň zpět.

Dotazníkové šetření probíhalo v období 16.02.2022 do 21.02.2022, tedy 6 dnů.

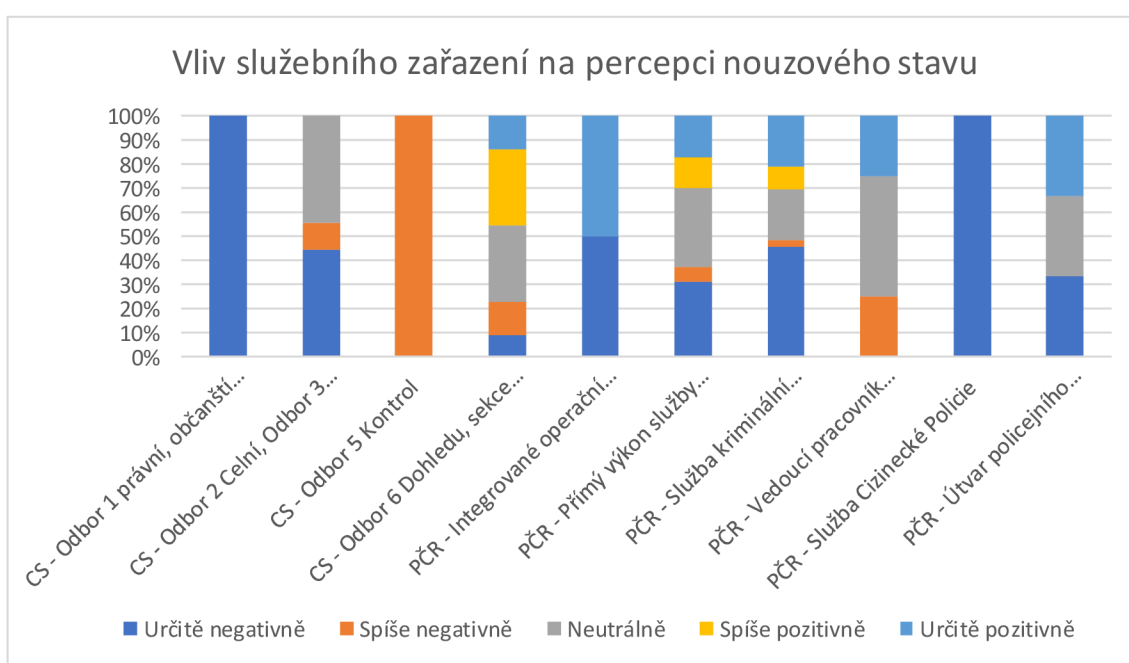
8.4 Předvýzkum

V průběhu tvorby logiky dotazníku bylo třeba ověřit jeho funkčnost v podobě pilotního šetření, a to na malém, avšak rozmanitém vzorku respondentů. Součástí testovacího vzorku byl autor práce osobně, zařazením u PMJ, bez přímé změny náplně práce, s celkovou spíše pozitivní percepcí. Druhým vzorkem byla příslušnice CS ČR, vyslána k ochraně státních hranic, která nouzový stav percipovala spíše negativně. Další předvýzkumnou jednotkou byl příslušník SKPV PČR, který byl vyslán k napomínání veřejnosti bez roušek v ulicích Prahy a nouzový stav percipoval určitě negativně. Dalším vzorkem byl příslušník PČR z Oddělení hlídkové služby, beze změny náplně práce a s celkovou určitě pozitivní percepcí. Poslední vzorkem pro předvýzkum byl příslušník CS ČR, služebně zařazený jako zástupce vedoucího oddělení, se změnou pracovní doby a se spíše neutrální percepcí. Rozmanitost odpovědí tedy byla ověřitelná. Pilotní šetření umožnilo upravení logiky dotazníku, změnu škálování a změnu stylizace některých otázek. Předvýzkum nicméně potvrdil, že samotný dotazník zodpoví autorovi jeho výzkumné otázky a splnil proto účel.

9.0 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Mělo služební zařazení vliv na percepci nouzového stavu?

Cílem HVO je zjistit, zda-li mělo konkrétní tabulkové zařazení příslušníka přímý vliv na percepci nouzového stavu. Autor pracuje s názorem, že příslušník, který byl opatřeními přímo postižen, vnímal nouzový stav negativněji, jelikož byl „vytržen“ ze svého stereotypu.

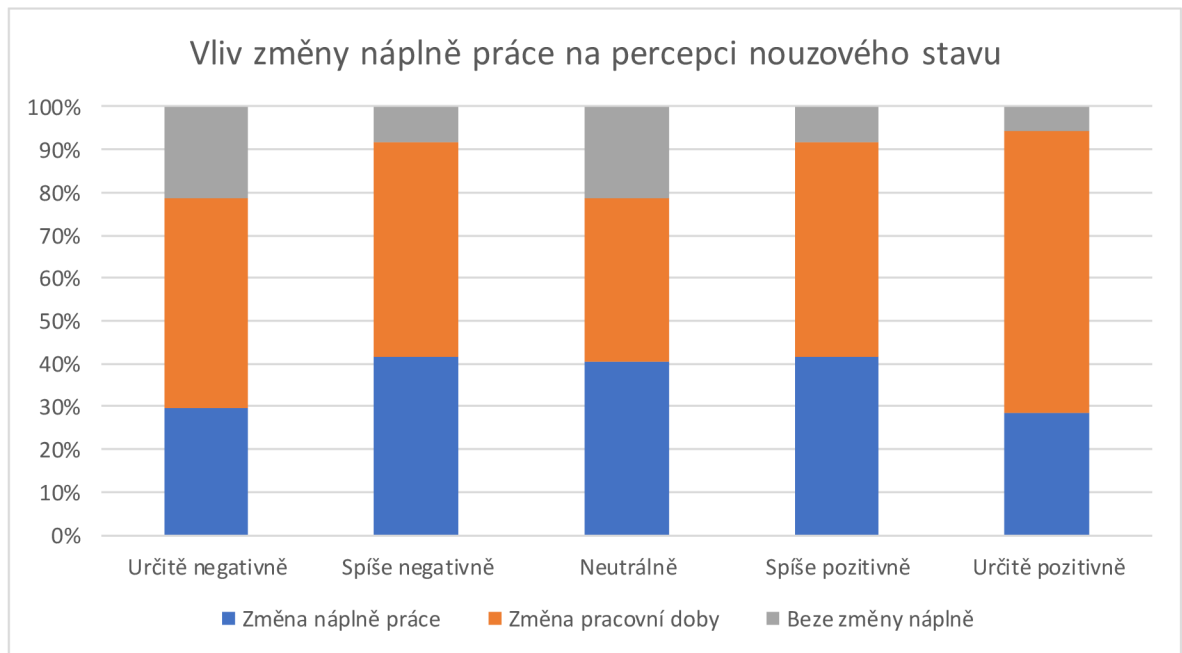

Graf 1 – Vliv služebního zařazení na percepci nouzového stavu.

Z grafu vyplývá, že neutrální postoj se našel, až na výjimky, u většiny odborů. U CS převazuje spíše negativní percepce, jelikož se jí přímé vymáhání opatření týkalo více než příslušníků Policie. Percepce u PČR je vyrovnaná. Z grafu nelze přímo dovodit, nakolik byla negativní percepce vnímána u IOS PČR, jelikož se nepovedlo získat vysoké množství respondentů daného odboru a je tedy spíše orientační. Proti příslušníkům přímého výkonu služby je zřejmé, že policisté SKPV PČR vnímali situaci více negativně.

Měla změna náplně práce přímý vliv na percepci nouzového stavu?

DVO1 má za cíl zobrazit vliv změny náplně práce na celkovou percepci nouzového stavu. Autor pracoval s domněnkou, že změna náplně práce mohla způsobit horší vnímání percepce.

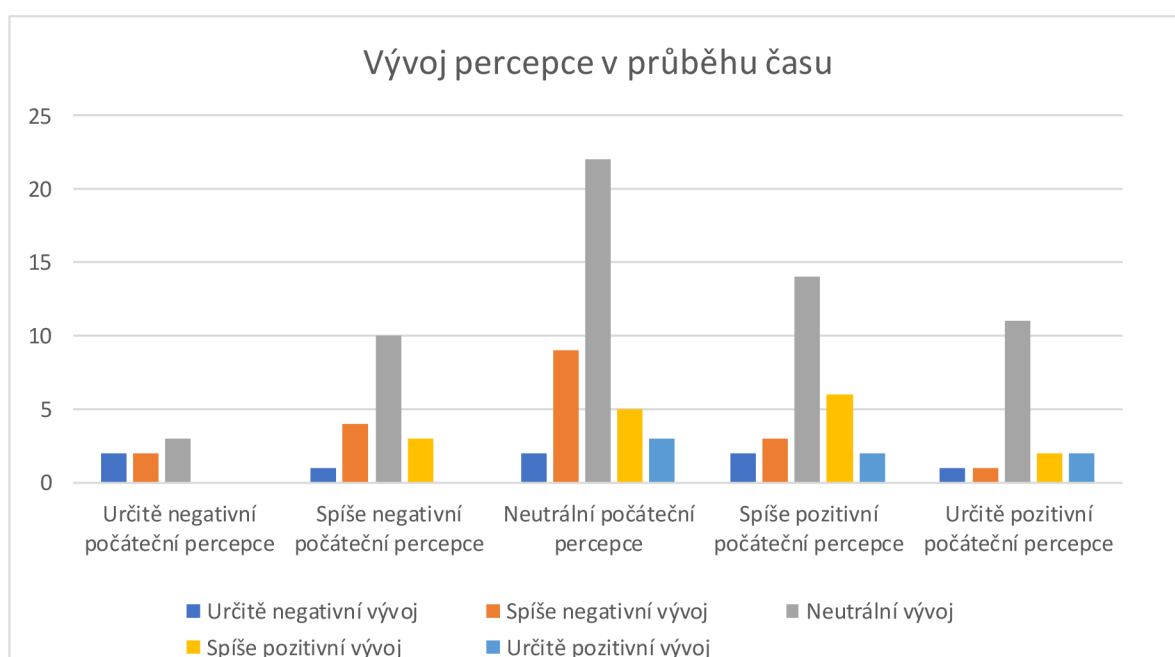

Graf 2 – Vliv změny náplně práce na percepci.

Z grafu vyplynulo, že změna náplně práce měla relativně rovnoměrný vliv u všech druhů percepce a nebyla zásadním faktorem. Změna pracovní doby měla spíše pozitivní vliv, jelikož příslušníci měli, i z důvodu zrušených výcviků, více volného času.

Vyvíjela se percepce nouzového stavu v průběhu pandemie, potažmo jakým směrem?

DVO2 má za cíl zobrazit vývoj percepce nouzového stavu příslušníky bezpečnostních sborů v průběhu první vlny pandemie, tedy v průběhu času. Zobrazuje vývoj percepce u všech hlavních skupin dle jejich počáteční percepce. Má tedy za cíl ukázat, jestli například příslušník, který zprvu vnímal nouzový stav jako zlo, změnil názor k lepšímu, či naopak příslušník, který nouzový stav uvítal, změnil později názor negativním směrem.

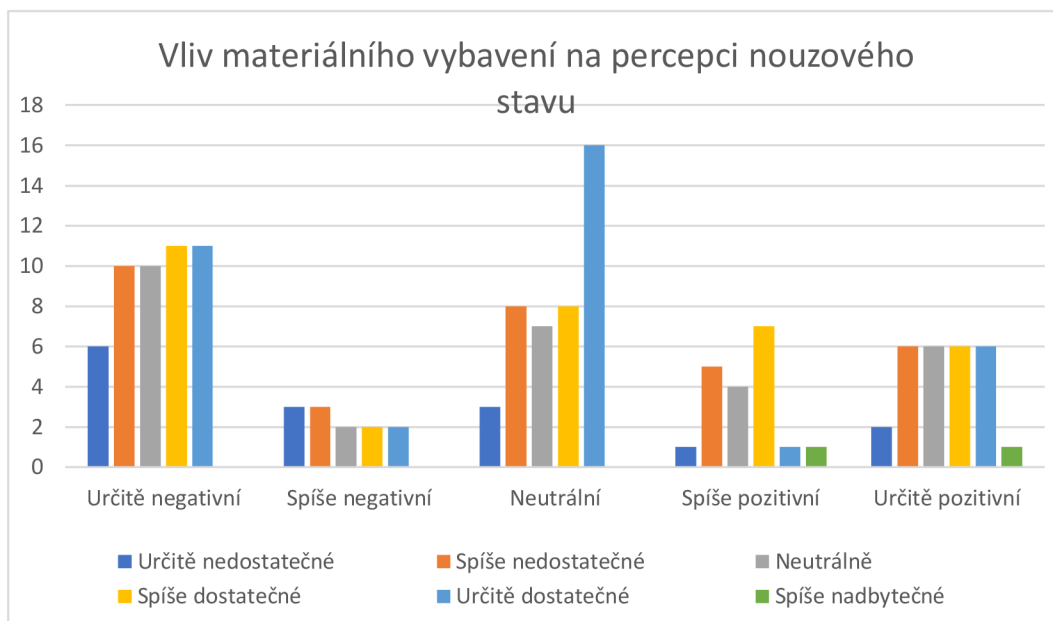

Graf 3 – Vývoj percepce v průběhu času.

Z výsledku grafu bylo zřejmé, že převážná část respondentů vnímala nouzový stav neutrálně a jejich názor zůstal i v průběhu času nezměněn. Je zajímavé, že u určitě negativní či spíše negativní počáteční percepce se nenašel žádný respondent, který by měl určitě pozitivní vývoj percepce. Naopak, u počáteční určitě pozitivní percepce se našli příslušníci, jejichž percepce šla určitě negativním směrem.

Mělo materiální zabezpečení, adekvátní finanční ohodnocení a náležitá proškolení vliv na celkovou percepci nouzového stavu?

DVO3 byla zodpovězena za užití více grafů. První graf měl za cíl ukázat, zda-li na percepci nouzového stavu mělo vliv plnění požadavků příslušníků na materiální vybavení. Respondenti požadovali různé statky, od zajištění občerstvení, ubytování při ochraně hranic, až po běžné ochranné prostředky a dezinfekci.

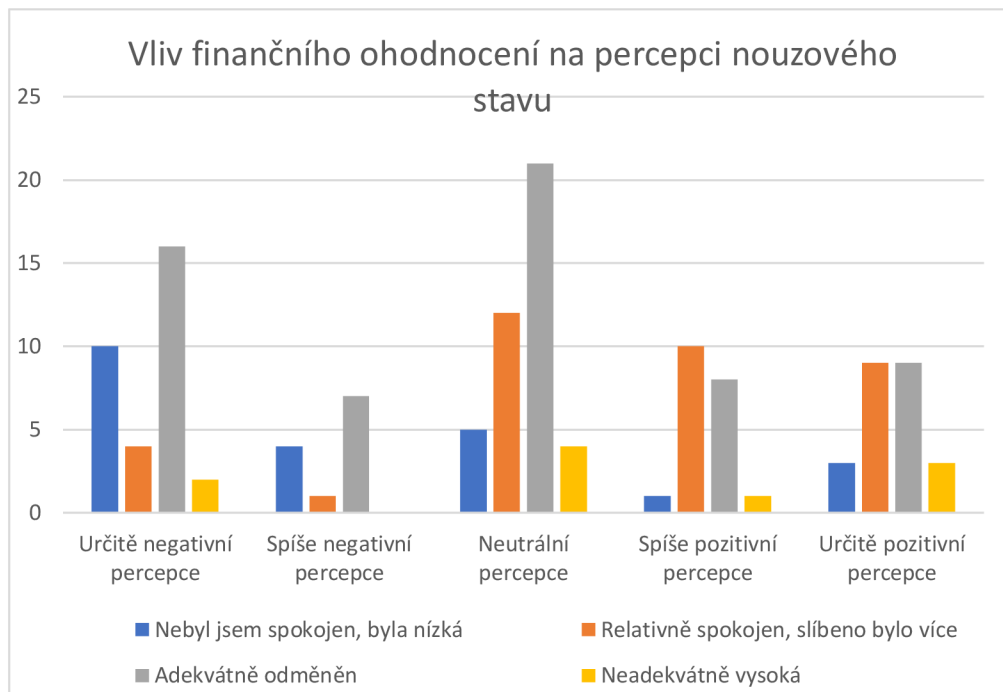

Graf 4 – Vliv materiálního vybavení příslušníků na percepci nouzového stavu.

Z grafu vyplynulo, že při určité nedostatečném vybavení a plnění požadavků bylo nejvíce určité negativních percepcí. Zároveň graf potvrdil domněnku autora, že při náležitém vybavení byl nouzový stav percipován pozitivním směrem. Materiální vybavení lze tedy považovat za relativně klíčový aspekt celkové percepcce nouzového stavu.

Mělo materiální zabezpečení, adekvátní finanční ohodnocení a náležitá proškolení vliv na celkovou percepci nouzového stavu?

Druhým grafem u DVO3 bylo zobrazeno, zda finanční ohodnocení příslušníků mělo vliv na percepci nouzového stavu. Tedy zda při zvýšených nárocích na úkoly příslušníků byli tito zároveň adekvátně ohodnoceni, popřípadě vnímali finanční odměnu jako neadekvátně vysokou.

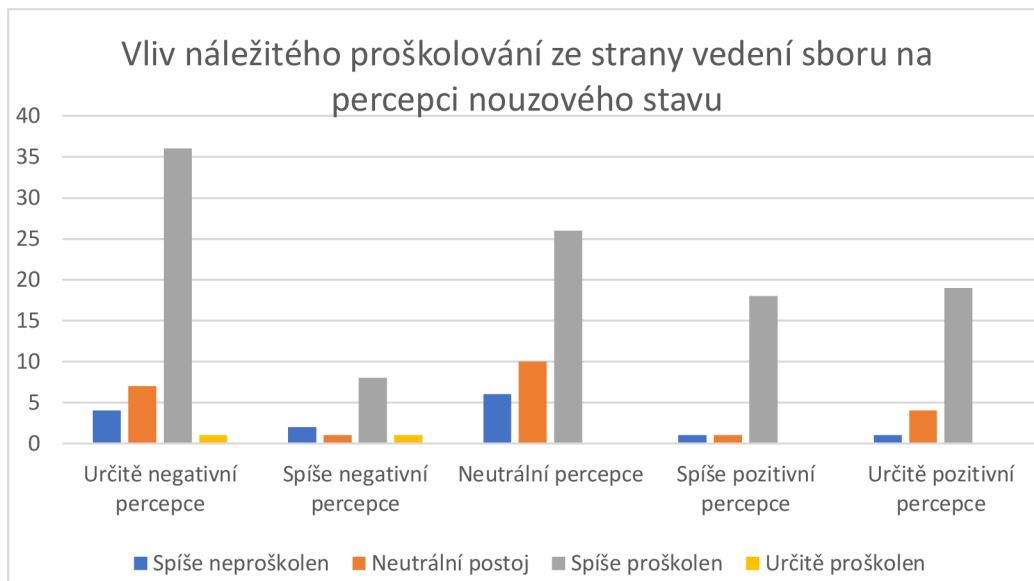

Graf 5 – Vliv finančního ohodnocení na percepci nouzového stavu.

Graf potvrdil domněnku, že u určitě negativní percepce sehrál klíčovou roli aspekt nízkého finančního ohodnocení příslušníků. Zajímavé je, že vliv na celkovou určitě negativní percepci mohla mít zároveň finanční odměna neadekvátně vysoká, což graf dokazuje.

Mělo materiální zabezpečení, adekvátní finanční ohodnocení a náležitě proškolení vliv na celkovou percepci nouzového stavu?

Třetím a posledním grafem u DVO3 bylo zkoumat vliv náležitého proškolení ze strany vedení konkrétního bezpečnostního sboru k situaci Covid-19. Pakliže příslušník má důsledně vymáhat přijatá opatření, musí k nim být náležitě vyškolen a poučen.

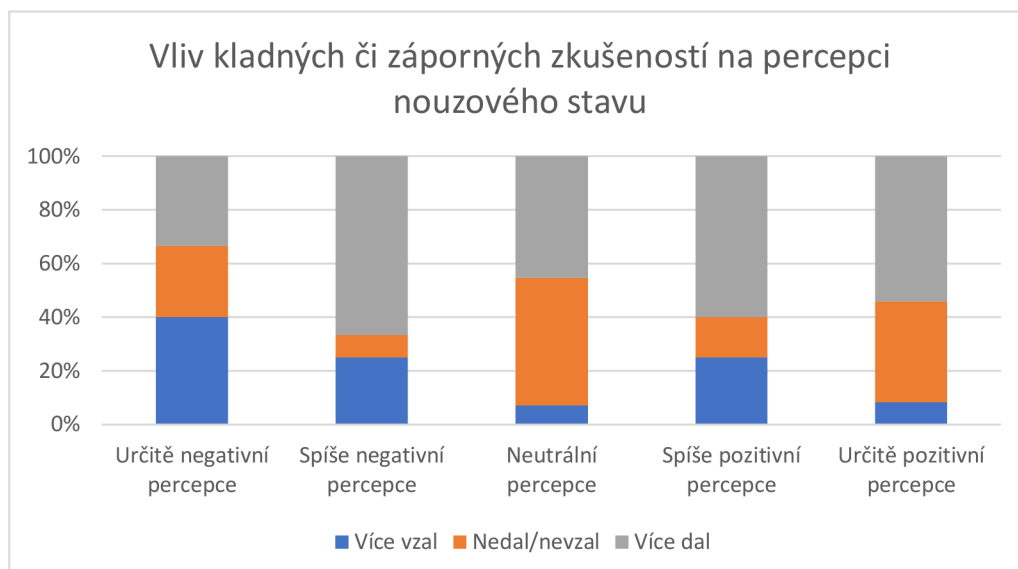

Graf 6 – Vliv náležitého proškolení příslušníků na percepci nouzového stavu.

Graf prokázal, že proškolení jednotlivých příslušníků nemělo na celkovou percepci nouzového stavu klíčový vliv. Určitě negativní percepce se sice vyskytla zejména u respondentů, kteří se cítili spíše neproškoleni, nicméně i u příslušníků s neutrální percepcí se cítila značná část spíše neproškolená. Z grafu dále vyplývá, že většina příslušníků se cítila spíše proškolená.

Zkušenost s nouzovým stavem v souvislosti s Covid-19 Vám více dala či vzala a měl tento aspekt vliv na celkovou percepci nouzového stavu?

DVO4 měla za cíl zjistit, zda zkušenosti nabyté v průběhu pandemie měly zásadní vliv na celkovou percepci nouzového stavu. Autor chtěl zkoumat, zda například vstřícný přístup veřejnosti měl na percepci kladný vztah, zatímco například průtahy případů a nedodržování lhůt z důvodu jiného využití příslušníků mělo vliv zásadně negativní. Cílem bylo zjistit, nakolik důležitý tento aspekt byl pro celkovou percepci.

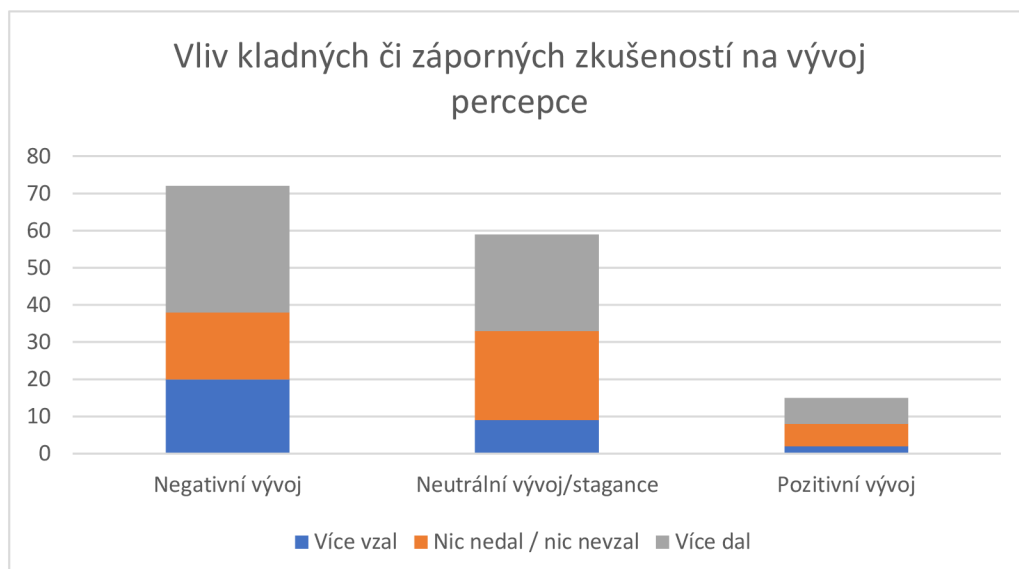

Graf 7 – Vliv kladných či záporných zkušeností na percepci nouzového stavu.

Graf dokládá domněnku autora, že pokud celková zkušenost s průběhem pandemie příslušníkovi více vzala, zařadil se mezi respondenty s určitě negativní percepcí. Naopak příslušníci, kterým zkušenost s pandemií více dala, patří mezi respondenty s určitě pozitivní percepcí. Zajímavým výsledkem je kategorie se spíše negativní percepcí, která nouzový stav percipovala negativně i přes fakt, že jim celková zkušenost více dala, než vzala.

Mělo více pozitivních či negativních zkušeností vliv na vývoj percepce v čase?

Posledním grafem u druhé vedlejší výzkumné otázky chce autor zkoumat, zda získané zkušenosti v průběhu pandemie změnil vývoj percepce. Cílem je zjistit, zda pozitivní nabyté zkušenosti byly natolik silným aspektem, aby ovlivnily vývoj percepce, či zda prvotní percepce byla na základě zkušeností neměnná.

Graf 8 – Vliv kladných či záporných zkušeností na vývoj percepce.

Z grafu vyplývá, že vliv negativních či pozitivních zkušeností nabytých v průběhu pandemie Covid-19 neměl vliv na vývoj percepce. U respondentů převládá celkový negativní vývoj, a to i přes zjevný aspekt, že příslušníkům celková zkušenost přinesla spíše klady než zápory.

10.0 DISKUSE

Výsledky dotazníkového šetření v některých aspektech překvapily i autora práce. Nabídlly možné ucelení názorů, zpětný náhled na situaci s odstupem času a v některých ohledech i velmi překvapivé výsledky.

Celkový cíl autorova snažení byl v jeho očích naplněn. Rozhovory s příslušníky napříč bezpečnostními sbory a následné dotazníkové šetření potvrdily, že v první vlně pandemie Covid-19 bylo vyhlášení nouzového stavu vnímáno spíše pozitivně. Nacházel se zde strach z neznáma a také soudržnost, až euforie, která panovala mezi příslušníky navzájem, potažmo mezi příslušníky a veřejností. Následná špatná vybavenost, nedostatečné finanční ohodnocení a umělé prodlužování nouzového stavu celkovou percepci stáhly do negativních hodnot.

Dotazníkovým výzkumem, na který reagovalo 146 respondentů, získal autor množství podkladů, které jsou případně dále využitelné pro další výzkum a nabízí širokou škálu odpovědí od příslušníků z velkého množství odborů obou bezpečnostních sborů. Vyhodnocování otevřených odpovědí patřilo mezi náročné výzvy. Velký počet respondentů zajistil kvalitní výstup, nicméně kvantita odpovědí zabrala velké množství času. Jejich faktická hodnota je však nenahraditelná a poskytla této diplomové práci pevné základy, o které se autor mohl opřít.

Mezi zajímavé výsledky, které autor zcela neočekával, patří například vymezenější přístup příslušníků SKPV PČR, proti policistům v přímém výkonu služby. Mnohem větší množství policistů „na ulici“ percipovalo nouzový stav neutrálně, tedy s klady i zápory, zatímco větší množství příslušníků SKPV mělo názor jasně vyhraněný – negativní či pozitivní.

Mezi nejcitelnější aspekty celkové percepce patří, dle výsledků výzkumu, celkový přístup vedení obou sborů ve smyslu splnění požadavků příslušníků. Pokud byl příslušník adekvátně vybaven, percipoval danou situaci ztelně lépe.

Ve stejném smyslu lze prezentovat i finanční ohodnocení, kdy jeho nedostatečná výše v poměru s kladenými nároky znamenala silně negativní percepci. Oproti očekávání autora se například ukázalo, že přístup vedení obou bezpečnostních sborů ve smyslu náležitého proškolení příslušníků neměl na celkovou percepci znatelný vliv.

Vývoj pandemické situace v první vlně onemocnění Covid-19 byl z pohledu příslušníků bezpečnostních sborů natolik zajímavý, že se autor pokusil na základě ilustrativních případových studií profesních skupin (PČR a CS ČR) chronologicky zmapovat průběh percepce příslušníků na základě osobní zkušenosti autora a jeho kolegů. Je tedy možné subjektivní zabarvení vnímání. Časové období od prosince do února 2020 neobsahovalo příliš subjektivních vjemů, autor se proto zaměřil zejména na následující období.

Březen 2020

Úloha PČR a percepce situace příslušníky PČR:

Zde nastal velký rozpor v percepci nařízení. Jako všude, i u Policie ČR, jsou osoby, které pracovat chtějí, a to i nad rámec svých povinností. Uspokojuje je dobrý pocit z odvedené práce a snaží se být veřejnosti platní. Na opačné straně se nacházejí policisté, kterým vyhovuje vyjet ze základny a až do konce služby „nebýt vidět“. Zde byl proto rozpor v percepci vydaných nařízení v rámci policistů. Skupinu, která aktivně chce vyhledávat trestnou činnost, tato nařízení brzdila. Komplikovala jim službu a demotivovala je od dalšího setrvání v přímém výkonu služby. Najednou se totiž z těch, kteří byli dosud dávání za vzor, stali vyvrhelové, které je třeba usměrnit a hlídat, aby zbytečně příliš aktivně nepřistupovali ke službě.

Samozřejmě tento interní pokyn nezůstal interním a hlídky v přímém výkonu se ihned začaly setkávat se zneužíváním ze strany veřejnosti. Mezi řidiči se ihned vyrojili provokatéři, kteří zcela záměrně ohrožovali BESIP a úmyslně

předváděli riskantní jízdu v domnění, že jim v aktuální situaci nehrozí kontrola, potažmo postih ze strany policie. Našli se dokonce tací provokatéři, kteří v úseku s nařízenou maximální rychlostí 50 km/h předjeli hlídku rychlostí kolem 90 km/h a při následné silniční kontrole policistům uvedli, že dle interního nařízení je hlídka vůbec nesmí zastavovat.

Prvotní percepce nouzového stavu příslušníky IZS byla veskrze kladná. Našli se samozřejmě i jedinci, kteří popírali jakékoliv riziko, nicméně většina z příslušníků brala situaci s patřičným respektem k neznámému. Každým dnem příslušníci obdrželi nejedno nařízení, doporučení či zákaz, avšak většina z nás veškeré změny chápala a neměla námitek. Nařízení se přijímaly s pokorou a spíše se vyčkávalo, co další dny a týdny přinesou.

Mezi pravidelný kolorit při pobytu na základě PMJ se vmísilo ionizování šaten a služebních vozidel, pravidelné „fasování“ nového materiálu – filtrů do plynových masek, ochranných roušek (v té době ušitých z čehokoliv) či ochranných brýlí. Součástí výbavy každé hlídky se stal „Covid balíček“, který obsahoval kompletní ochranný oděv, rukavice, návleky na boty, roušky či lepící pásku pro zalepení mezer v oděvu a později také 20 ks respirátorů. Jako samozřejmost se považovalo vybavení hlídek již dříve fasovanými ochrannými maskami.

Velkou změnou pro pocit pohodlí ve službě bylo uzavření policejních jídelen z důvodu snahy o zamezení šíření infekce Covid-19. Téměř okamžitě se však rozhodlo o distribuování jídel do nosičů, takže hlídky nepřišly o možnost stravování úplně. Jíst oběd z krabičky položené na střeše služebního vozidla někde mimo oči veřejnosti jsme však hromadě vnímali jako mírně nedůstojné.

Percepce u příslušníků Služby kriminální policie a vyšetřování (dále jako „SKPV“) byla odlišná od příslušníků PMJ. Zatímco prvosledové hlídky v ulicích nadále vykonávaly činnost, která je z velké většiny totožná s běžným stavem, příslušníci SKPV podobně klidní nezůstávali. Velkou změnu představoval již

pozměněný systém směn, kdy namísto běžných směn od pondělí do pátku byl nastaven systém A-B-A, při kterém byli policisté rozděleni do dvou skupin, které se za žádných okolností nesmí na pracovišti potkat. Současně byly pracovní směny nastaveny na 16 hodin dlouhé jednotky, po kterých následoval pouhý den volna. Již vnímání této změny bylo diskutabilní a vyvolalo vlnu negativních ohlasů. Dle ohlasů kolegů z SKPV jsou podobné směny neskutečně náročné a celé nasazení bylo pouze o „přežití“. Začátek běžného pracovního dne byl naplánován na 7:00 hodin a konec následně na 23:00 hodin. Většina policistů se tak domů dostávala až v pozdních nočních hodinách, značně vyčerpaná a následující den byl spíš o regeneraci a přípravě na následující, stejně náročnou směnu, která již byla za dveřmi. O osobním životě tak dle policistů SKPV nemohla být řeč. Jako velké negativum kolegové často zmiňovali, že se po několika týdnech na pracovišti vytvořila „ponorka“, jelikož se na pracovišti potkával pouze uzavřený kolektiv kolegů a tvořily se rozbroje. Příslušníci SKPV byli v tomto období nasazení na naprosto odlišnou práci, než na kterou jsou běžně určeni – byli nasazení jako pěší civilní hlídky k monitorování osob bez roušek v pražských ulicích. Většina policistů se tak cítila značně dehonestována, ponížena a nevyužita, což na náladě v uzavřeném kolektivu jistě nepřidalo. Hlídkám SKPV byla odebrána služební vozidla, aby se docílilo jejich většího kontaktu s veřejností, a tudíž cílenějšího vymáhání ochranných opatření. Dle slov spousty kolegů z SKPV však nebyla ani reálná možnost k většímu vymáhání zákonů. Ať už to bylo způsobeno absencí uniformy, či absencí pokutových bloků pro řešení přestupků ve formě příkazního řízení, policisté SKPV situaci v tomto ohledu nevnímali pozitivně a cítili se zneužiti. Kolegové taktéž uvádějí, že jim nově přidělené úkoly komplikovaly práci na jejich případech, a to i z hlediska zákonných lhůt. Pro jejich dodržení tak často museli ignorovat úkoly v souvislosti s Covid-19 a obhajovat své počínání před svým vedením. Za přínos nouzového stavu většina příslušníků SKPV považuje snížený nápad trestné činnosti a zejména fakt, že byly majetkové trestné činy hodnoceny dle přísnější sazby z důvodu nouzového stavu a policie tak dostala dočasně do ruky „bič“, jehož úder konečně závadové osoby bolel.

Percepce dané situace mezi policisty Oddělení hlídkové služby (dále jako „OHS“) napříč pražskými policejními obvody byla obdobná, jako u příslušníků PMJ. Klid v ulicích a zejména noční zákaz vycházení ocenili především služebně starší kolegové, kteří již nehledali adrenalin a „akci“ ve službě. Policisté se shodují, že většina osob, která noční zákaz vycházení nedodržela, byla závadová a porušení zákazu vycházení u nich byl jen marginální přestupek. Většina takových osob u sebe měla ve velkém množství drogy, nástroje k páchání trestné činnosti či takové osoby měly ve velké míře vysloven soudní zákaz pobytu na území hlavního města. Mladší policisté k situaci uvedli, že naprosto klidná noční Praha byla skvělým prostředkem k seznámení se s místopisem hlavního města. Při plném provozu policista, který navíc nepochází z Prahy, poznává místo svého působiště daleko obtížněji. Mezi demotivující faktory je policisty OHS považován fakt, že se nesměly pokutovat některé přestupky, které však Covid-19 ovlivnil jen vzdáleně-neplatná STK, osobní doklady s prošlou platností a podobně. I v době pandemie totiž bylo relativně bezproblémové vyřízení těchto formalit.

Percepce pandemie příslušníky Integrovaného operačního střediska byla komplikovaná v tom, že policisté byli „zavřeni“ v místnosti s technikou, avšak mimo aktuální realitu situace v ulicích a neměli tudíž tak velkou zpětnou vazbu. Z operačního střediska bylo v tomto období několikrát apelováno na hlídky v terénu, aby dbaly zvýšené obezřetnosti, jelikož z důvodu stoupajícího napětí ve společnosti se množí násilné útoky, a to zejména za užití nože. Takových útoků bylo jen v Praze i několik za den. Zejména policistky zařazené na operačním středisku patřily mezi nejaktivnější příslušníky při domácí výrobě ochrany dýchacích cest. Místo čerpání pauzy mezi nasazením na „rádiu“ tak policistky šly ve službě roušky z policejních triček, které mezi sebou vybrali jejich kolegové v terénu. Z rozhovorů s kolegy zařazenými na Integrovaném operačním středisku celkově vyplynulo, že vliv pandemie Covid-19 na jejich práci byl minimální. Zatímco příslušníci v přímém výkonu zažívali ohromné množství změn, operační důstojníci pocítili změny jen dvě. První spočívala v rozkazu,

že se při střídání směn nesmějí policisté přímo potkat. Krátké opuštění pracovišť s počítači se tak řešilo tím způsobem, že každý důstojník dostal přenosnou vysílačku a hlídky řídil z krátkodobě přidělené jiné kanceláře po dobu vydesinfikování běžných pracovišť a převzetí směny jinou skupinou důstojníků. Druhou změnou, kterou příslušníci IOS zmiňují pak bylo nařízení chodit po chodbách s nasazenou ochranou dýchacích cest a povinnost odnést si oběd z jídelny na své pracoviště.

Celkové shrnutí percepce v měsíci březnu lze označit za silně kladné. Příslušníci se semknuli, drželi pohromadě a zejména vzájemný vztah s veřejností nebyl dlouho tak kladný. Veřejnost příslušníkům nezřídka děkovala za jejich přístup, za práci IZS a za podporu veřejnosti v boji s neviditelným nepřítelem. Podnikatelé nabízeli policistům kávu zdarma, slevy na potraviny i na výstrojní součástky. Při krátkém nákupu občerstvení pouštěli zákazníci uniformované hlídky ve frontách před sebe a přáli jim pevné zdraví a pevné nervy. Mezi policisty se však bohužel našli i tací, kteří vlídných nabídek zneužívali a například pro kávu zdarma jezdili i několikrát denně, ačkoliv ji za běžných okolností vůbec nepijí. Mezi zbylými příslušníky policie bylo podobné chování bráno jako neprofesionální a sobecké. Příslušníci PČR patřili mezi sortu zaměstnanců, kteří v aktuální době zavírání provozoven a podniků, a tedy i v době značné sociální nejistoty, měli garantovaný plat a stabilní zaměstnání.

Úloha CS ČR a percepce situace příslušníky CS ČR:

Percepce aktuální situace v souvislosti s Covid-19 byla u příslušníků celní správy dosti odlišná od jednotlivých útvarů PČR. Většina příslušníků byla přímo nasazena pro ochranu hranic republiky, a to za značně nestabilních, nejistých podmínek. Příslušníci odjížděli nepřipraveni a neproškoleni, ačkoliv byli přímo nasazeni k vymáhání opatření v první linii ve styku s veřejností. Celníci odjížděli bez patřičných ochranných prostředků. Ty si nezřídka obstarávali sami

mezi kolegy od PČR. Celníci byli k ochraně hranic nasazeni v zimních měsících, kde teploty často sahaly hluboko pod bod mrazu. Na několika stanovištích neměli k dispozici ani služební vozidlo, do kterého by si mohli při krátké přestávce sednout a ohřát se. Stejně tak na některých stanovištích nebylo příslušnicím Celní správy ČR umožněno dojít si na toaletu, jelikož ochrana hranic spočívala v přímém kontaktu s řidiči, bez zázemí celní budovy. Nejbližší toaleta tak byla pro mnoho příslušnic vzdálena několik desítek metrů a přesun k ní byl realizován na základě ochoty kolegů od PČR. Příslušníci PČR totiž museli kolegy od CS ČR na základě své ochoty vystřídat, aby nedošlo k opuštění strážního stanoviště. Docházelo tak k frustraci, demotivaci a ztrátě důvěry příslušníků v přijatá opatření. Mezi příslušníky CS ČR dále kolují informace, že ubytování poskytnuté vedením CS ČR v nedalekém kempu nesneslo ani ta nejmírnější měřítko, jelikož kemp byl určen pro letní pobyty a chatky nebyly vytápěné. Stejně tak odpočinku mezi nočními směnami nepřidalo, že chatky nebyly vybaveny stíněním oken a příslušníci tudíž spali za denního světla. Mezi demotivující aspekty patřil i fakt, že vedení CS ČR rozhlásilo v rámci motivace příslušníků informaci, že ke zvýšení komfortu poskytne celníkům kvalitní pákový kávovar v hodnotě přibližně 300 tisíc korun, aby měli příslušníci alespoň přístup ke kvalitní kávě. Po několika dnech čekání se následně dostavil balíček kávových nápojů 3v1, které měly touhu po kávovaru saturovat. Kávovar se již nikdy neobjevil a patřil mezi znaky nesplněných slibů ze strany vedení CS ČR. Ubytování v letních chatkách kempu navíc bylo až vyšším standardem po opakovaných stížnostech na prvotní ubytování. Vedení CS ČR totiž celníkům, kteří vykonávali dohled na státních hranicích, zařídilo ubytování na celním úřadě, který však byl v režimu běžného provozu. Celníci po noční směně se tak marně pokoušeli usnout za denního světla a za ruchu kolegů, kteří vykonávali svou běžnou denní službu. Nakolik kvalitní náhradou byl následně pro celníky letní kemp zmiňuje autor práce pár řádků zpět.

Duben 2020

Úloha PČR a percepce situace příslušníky PČR:

Situace okolo aktuálního vývoje pandemie kulminovala. Percepce situace mezi policisty napříč sborem se vyvíjela v tom smyslu, že příslušníci se s covidem již setkávali, pracovali s infikovanými osobami a již zažívali například dekontaminační proces na základně PMJ. Mezi policisty se s postupem času více rozvířaly pomyslné „názorové nůžky“, kdy v prvopočátcích nouzového stavu bylo vnímání jeho vyhlášení vnímáno neutrálně, či spíše pozitivně. S postupem času se však příslušníci začínali klonit i k variantě, že nouzový stav je již prodlužován zbytečně, natahován uměle, a to třeba i z důvodů ekonomických či politických a percepce jeho vyhlášení nabrala spíše negativní tendenci. Pandemii většina příslušníků nebrala na lehkou váhu, avšak mezi policisty již panoval i názor, že nemoc nebude tak smrtelná a drtivá, jak se ještě počátkem března předpokládalo. Ochranných prostředků byl již povětšinou dostatek, situace se mírně uklidnila a byl tedy čas k mírnému bilancování. Percepci aktuální situace tak ovlivňoval například počet odsloužených roků ve sboru – mladí policisté byli nedočkaví nových výcviků a zákroků, starší policisté byli naopak rádi, že mají například z důvodu zrušených výcviků více volného času pro rodinu. Pro policisty zařazené na operačním středisku byla náplň práce prakticky beze změny, navíc byli bez drobnohledu veřejnosti a radost jim určitě mohl přinášet omezený nápad trestné činnosti. Naopak příslušníci SKPV začínali situaci percipovat povážlivě negativně – na pracovišti zavládla v uzavřeném kolektivu definitivní ponorka, náplň práce byla značně ovlivněna nařízením vedení ve smyslu vymáhání nošení roušek v ulicích, a navíc jim omezení fyzických kontaktů s veřejností (výslechů) komplikovalo profesní život. Vezměme v potaz modelový příklad: Policista, muž, zařazený na odboru SKPV s odslouženými 7 roky u PČR, bez rodiny, prodělal lehkou formu Covid-19, nasazen pro ochranu okresů, nedostatečně vybaven ochrannými prostředky, se značnou změnou pracovní náplně, kterou vnímal spíše negativně, a následně nedostatečně finančně ohodnocen za své nasazení. Takový policista bude

situaci percipovat pravděpodobně silně negativně a nebude ji chtít vícekrát zažít, jelikož se cítí stále zapálen pro své povolání, ve kterém se již kvalitně orientuje a má co sboru přinést. Pro srovnání možných rozdílů percepce vezměme v potaz policistku z Integrovaného operačního střediska. Jedná se o ženu, která je ve služebním poměru 18 let, žije s rodinou a dětmi, prodělala těžkou formu covid-19, pro svou náplň práce byla dostatečně vybavena ochrannými prostředky, náplň práce po dobu nouzového stavu byla ozvláštněna šitím roušek, což vnímala určitě pozitivně a následně byla adekvátně za své snažení finančně ohodnocena. Taková příslušnice bude pravděpodobně celkový dopad nouzového stavu percipovat diametrálně odlišně, ačkoliv se jedná o příslušníka stejného bezpečnostního sboru v době stejného nouzového stavu. Modelovým příkladem odpovídá reálná nálada na jednotlivých pracovištích. Zatímco mezi příslušníky SKPV nálada klesala a tendence percepce šla negativním směrem, u příslušníků IOS zůstávala nálada beze změny, jelikož náplň jejich práce, potažmo rozvrh směn, zůstával nezměněn. Mezi příslušníky uniformované policie byla percepce různorodější, jelikož se jedná o základní útvary policie a nároky na výběr příslušníků zde nejsou natolik vyprofilované. Našli se proto příslušníci, které aktuální činnost policie demotivovala a omezovala, našli se však i tací, kterým aktuální nařízení vyhovovali. Mezi příslušníky obvodních, potažmo místních oddělení panovalo nadšení, že se při majetkových trestných činech v době nouzového stavu uplatňuje přísnější právní kvalifikace, a tudíž je ve spoustě případů trestná činnost přesměrována na odbory SKPV. Zde se již totožné situaci takovému nadšení nedostávalo, jelikož u většiny takových trestných činů bylo již třeba zvolit obhájce a tento fakt některé úkony značně protahoval.

Úloha CS ČR a percepce situace příslušníky CS ČR:

V průběhu dubna docházelo u celní správy k neustálému upravování rozpisu služeb, což bylo příslušníky percipováno silně negativně. Vedení každého odboru obeslalo příslušníky e-mailem, že se nikdo z příslušníků nemá k napsanému rozpisu upínat a vyhradilo si právo na operativní úpravy.

Mezi příslušníky byla negativně vnímána informace o možném intenzivnějším využití celníků k ochraně hranic republiky v podobě navýšení počtu směn jednotlivců na hranicích. Celková percepce tohoto opatření byla vnímána negativně, jelikož příslušníci CS byli pod značným tlakem „pendlerů“, kteří dojížděli za hranice do zaměstnání. Tito zaměstnanci opakovaně upozorňovali na rozdílný přístup k vymáhání opatření mezi jednotlivými příslušníky bezpečnostních sborů a stejně tak poukazovali na nestálost nařízení ze strany vlády ČR. Stejný pendler se tak například ráno do zaměstnání dostal, ale odpoledne se přes stejný hraniční přechod již nedostal a svou zlost si, zejména verbálně, vybíjel na příslušnících celní správy. Celníci byli v porovnání s příslušníky PČR nasazeni při ochraně hranic více do prvních linií, resp. vliv na tento fakt měla menší velikost Celní správy jako celku. Celníci se účastnili největších sporů s pendlery, neřídka i za účasti médií, což jejich percepce přijatých opatření nepřijalo. Celníci vesměs negativní percepce přisuzují nedostatečnému proškolení ve směru nových opatření a formy jejich vymáhání a celkovou zmatečností vydávaných rozhodnutí. Příslušníci nasazení k ochraně hranic republiky byli bez připojení k internetu a nařízení se neustále měnila. Stávalo se tedy, že vymáhali i opatření, které bylo tou dobou již zrušeno, popřípadě nahrazeno novým. Z nedostatku informací ze směru od svého vedení se následně řadoví příslušníci dostávali do sporů s veřejností a jejich percepce daných opatření nabírala silně negativní tendence. Negativně byl vnímán i fakt, že při kontrolní činnosti například u provozovatelů hazardních her má kontrola probíhat standardním způsobem pro zjištění nedostatků, avšak nedostatky nemají být dále řešeny, jen mají být vytknuty. Kontrolní činnost se má dále zabývat zejména dodržováním opatření pro zamezení šíření Covid-19. Ani tyto skutečnosti celníkům na smysluplnosti opatření nepřidaly.

Květen 2020

Úloha PČR a percepce situace příslušníky PČR:

Percepce aktuální covidové situace příslušníky PČR nabývala toho dojmu, že se situace vrací do normálu a jednalo se zejména o „nafouknutou bublinu“. Poměr případů těžké formy Covid-19 mezi příslušníky byl minimální, většina příslušníků se následně potýkala spíše s postcovidovým syndromem v podobě depresí, únavy a dýchacími obtížemi. Po rozvolnění běžných činností PČR nastal další prostor pro bilancování, a to zejména s ohledem na finanční ohodnocení policistů za „splnění zvlášť významného úkolu ve spojení s Covid-19“. Mezi nejvíce spokojené příslušníky PČR patřili zejména policisté zařazení na místní či obvodní oddělení, jelikož nápad trestné činnosti, které do jejich gesce spadá, po dobu covid-19 spíše poklesl. Následně získali povětšinou adekvátní finanční ohodnocení. U pohotovostní motorizované jednotky jsme finanční odměnu vnímali rozporupně. Rozhodně byla v našich očích vysoká. Našli se policisté, kteří zastávali názor „když stát chce rozdávat, budu brát“. Našli se však i příslušníci, kteří považovali finanční ohodnocení za neadekvátně vysoké, jelikož na nás nebyly kladeny žádné zvláštní nároky a odměna za pouhé vyčkávání na potenciální vyslání operačním důstojníkem na místo události nebyla úměrná nárokům na nás kladeným. Situace byla rozmanitá i u příslušníků SKPV. Policisté zde zařazení byli v porovnání s prvosledovými hlídkami podstatně více ovlivněni pandemií Covid-19 a jejich vytržení z komfortní zóny bylo třeba náležitě ohodnotit. Dle většiny kolegů však jejich představa o finančním ohodnocení odpovídala jejich představě a celkovou percepci tudíž znatelně nezkreslila.

Hlavní klady a zápory vyhlášení nouzového stavu z pohledu příslušníků bezpečnostních sborů

Nouzový stav byl z počátku příslušníky napříč oběma bezpečnostními sbory percipován převážně neutrálně, potažmo spíše pozitivně. Nikdo konkrétně nevěděl, jak smrtelný Covid-19 ve skutečnosti bude, jak rychle se bude šířit a jaké omezení ve výkonu služby i běžném životě na příslušníky čeká. V první covidové vlně se semkli jak příslušníci, na které byly kladeny zvýšené nároky, tak zejména veřejnost. Ta projevovala respekt vůči příslušníkům bezpečnostních sborů a všeobecná nálada ve společnosti byla vůči příslušníkům velmi vstřícná. Podnikatelé často nabízeli uniformovaným příslušníkům kávu zdarma, slevu na občerstvení či například slevy na výstrojní součástky v Army shopech. Ze strany veřejnosti tak příslušníci v první vlně pandemie cítili podporu a percipovali pocit, že jsou v tom „všichni společně“.

Vyhlášením nouzového stavu se policistům dostal do ruky nástroj, kterým bylo možno citelněji trestat pachatele majetkové trestné činnosti, jelikož na základě vyhlášeného nouzového stavu se tyto skutky posuzovaly podle přísnější právní kvalifikace. Tento fakt byl jedním z nejvýraznějších kladů při percepci nouzového stavu příslušníky policie. Zejména služebně mladší příslušníci považovali pandemii a její průběh za cennou zkušenost, využitelnou v další profesní kariéře.

Mezi rozporuplné aspekty percepce nouzového stavu je u policistů hlídkových útvarů považován noční zákaz vycházení. Poklesl nápad trestné činnosti, bylo citelně méně výjezdů kudálostem nahlášeným na linku 158. Při nočních službách bylo následně mnohem jednodušší vyhledávat závadové osoby, které se osamoceně toulaly po ulicích a neměly možnost splynout s davem, jako za běžného stavu.

Mezi aspekty, které ovlivnily percepci příslušníků negativním směrem, patřila ta skutečnost, že na základě vyhlášeného nouzového stavu nebyly příslušníkům vypláceny žádné přesčasy, které příslušníci ve prospěch státu odsloužili.

Na příslušníky některých útvarů byly kladeny proti běžné situaci nadstandardní požadavky a tyto následně nebyly vždy finančně ohodnoceny. Mezi velké záporny při percepci nouzového stavu patřila i zmatečnost vydávaných nařízení, které příslušníci vnímali jako „ušité horkou jehlou“. Příslušníci často ani nevěděli, jaké nařízení aktuálně platí a co mají po veřejnosti při výkonu služby vyžadovat. S ohledem na zmatečnou situaci bylo třeba reagovat i s úpravami směn, na což doplatili zejména příslušníci celní správy. Nezřídka se stávalo, že rozpis služeb se měnil ze dne na den, a to i několikrát ve stejném měsíci. Mezi velká negativa zejména u policistů zařazených u hlídkových útvarů lze zařadit omezení vymáhání neplatných technických kontrol u motorových vozidel, neplatných dokladů či u nedodržených výjezdních doložek u nežádoucích cizinců. Příslušníci toto omezení percipovali tím způsobem, že stát nedoceňuje jejich úsilí při výkonu služby na ulici a vědomě bagatelizuje jednání, které za normálních okolností patří mezi základní činnosti policie.

Zpětně je příslušníky zejména služby dopravní policie negativně hodnocena skutečnost, že byla stornována spousta jimi uložených pokutových bloků vydaných v příkazním řízení za přestupky v dopravě a s nimiž řidiči na místě služebního zákroku souhlasili. Stornování pokut proběhlo na základě odporu podaného správnímu soudu, a to na základě stížnosti, že příslušníci dopravní policie nepožadovali sejmutí ochrany dýchacích cest v průběhu příkazního řízení, a to s ohledem na aktuální pandemickou situaci a v souladu s nařízením státu. Ačkoliv řidiči předložili doklady prokazující jejich totožnost a s projednáním přestupku na místě souhlasili, správní soud má za to, že nedošlo k hodnověrnému ověření totožnosti z důvodu částečného zakrytí obličeje. Jakým směrem toto rozhodnutí ovlivnilo percepci veškerých přijatých opatření u příslušníků dopravní policie není třeba složitě dovozovat.

Zákon o Policii České republiky (273/2008 Sb.) výslovně zmiňuje nutnost iniciativy ve směru k potlačování protiprávního jednání, kriminální závadové činnosti, vyhledávání osob či vozidel v pátrání a podobně. Z důvodu nepříznivého vývoje první pandemické vlny epidemie však dostali řadoví policisté písemné doporučení ze strany vedení policie, které jim zakazovalo jakékoliv

proaktivní vyhledávání protiprávního jednání. Výrazně proto klesla odhalená kriminalita, jelikož velké množství protiprávního jednání, myšleno zejména trestných činů, je odhaleno proaktivní činností uniformovaných hlídek v ulicích. Tento přístup přispěl ke snížení motivace příslušníků, neboť nevěděli, co mohou a co nemohou ve službě vykonávat.

Mezi příslušníky celní správy bylo za velké negativum považováno omezení veškerých kontrol, které do činnosti celní správy za normálních okolností spadají. Pokud byly kontroly provedeny, tak pouze s doporučujícím a informačním charakterem, což bylo v očích příslušníků percipováno jako naprosto zbytečná činnost. Mezi klady, které se mezi příslušníky šířily, byla skutečnost, že celní správa zvládla relativně pružně zareagovat na poptávku příslušníků ve formě zajištění dezinfekce, potažmo pozdějším zřízením nové kategorie služebních psů pro vyhledávání Covid-19.¹⁰⁶

¹⁰⁶ Generální ředitelství cel. Nová kategorie služebních psů – vyhledávání covidu. *CloDouane*. Prosinec 2020, roč. 54, s. 8-10. ISSN 0323-0023.

Generální ředitelství cel. Kynologové CS testují covidové psy v terénu. *CloDouane*. Duben 2021, roč. 55, s. 10-12. ISSN 0323-0023.

11.0 ZÁVĚR

Autor se v diplomové práci pokusil shrnout zejména relevantní poznatky o psychologických aspektech spojené s percepcí nouzového stavu při přijímání opatření sloužící k zamezení šíření infekce Covid-19. Pro lepší zmapování situace byla práce psána chronologicky, a tedy se stupňovaným množstvím přijatých opatření a stupňujícím se tlakem na psychiku příslušníků bezpečnostních sborů. Aby si čtenář mohl udělat objektivní názor na danou problematiku, zaměřil se autor, mimo jiné, na prodělané největší pandemie v historii lidstva, na podrobnější vysvětlení infekce a její projevy nebo na oprávnění, které vládě nabízí vyhlášení nouzového stavu. Práce nemá sloužit jako výčet legislativy, jelikož ta je zpětně dohledatelná, nýbrž se zaměřila na co nejdůvěryhodnější zachycení dobových nálad a rozpoložení příslušníků v naprosto neznámé situaci.

Autor se domnívá, že cíl diplomové práce byl naplněn a práce vytvořila soubor poznatků, které shrnuly psychologické vjemy příslušníků bezpečnostních sborů v průběhu katastrofy. Odstup času od první vlny pandemie Covid-19 umožnil autorovi větší nadhled a neutralitu.

Výsledky této diplomové práce by mohly být zpětnou vazbou pro vedení obou bezpečnostních sborů, jelikož výzkum dokázal odhalit hlavní nedostatky a problémy, které negativně ovlivnily percepci nouzového stavu mezi příslušníky. Výzkum prokázal, že prvotní percepce byla spíše kladná, avšak nejasnou komunikací, rozdílností přístupu a celkovým způsobem vedení příslušníků nabrala percepce negativní směr.

Doufejme však, že podobná situace, která ovlivnila životy všech, nejen příslušníků bezpečnostních sborů, byla ojedinělou životní zkušeností a další generace ji zůstanou ušetřeny.

12.0 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Kniha

1. BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. *Psychosociální krizová spolupráce*. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4195-6.
2. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 4. vyd. Praha: Portál 2., 2004. ISBN 80-7178-931-3.
3. BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. *Terénní krizová práce*. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 80-247-0708-X.
4. ŠPATENKOVÁ, Naděžda a kol. *Krize psychologický a sociologický fenomén*. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0888-4.

Článek z časopisu (tištěná verze periodika)

1. Generální ředitelství cel. Celní správa a koronavirus. *CloDouane*. Květen 2020, roč. 54, s. 6. ISSN 0323-0023.
2. Generální ředitelství cel. Nová kategorie služebních psů – vyhledávání covidu. *CloDouane*. Prosinec 2020, roč. 54, s. 8-10. ISSN 0323-0023.
3. Generální ředitelství cel. Kynologové CS testují covidové psy v terénu. *CloDouane*. Duben 2021, roč. 55, s. 10-12. ISSN 0323-0023.

Webový portál

4. *Policie.cz: Prvosledové hlídky*. [online]. [cit. 02.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/prvosledove-hlidky.aspx>.
5. *Unium.cz: Percepce vnímání*. [online]. [cit. 04.02.2022]. Dostupné z: <http://www.unium.cz/materialy/0/0/percepce-vnimani-m30078-p1.html>.

6. *Studium-psychologie.cz: Percepce, dojem, atribuce.* [online]. [cit. 16.02.2022]. Dostupné z <https://www.studium-psychologie.cz/socialni-psychologie/1-percepce-dojem-atribuce.html>.
7. *Cs.wikipedia.org: Osobní krize.* [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Osobni_krize.
8. *Wikiskripta.eu: Reakce na závažný stres a poruchy přizpůsobení.* [online]. [cit. 11.01.2022]. Dostupné z: https://www.wikiskripta.eu/w/Reakce_na_zavazny_stres_a_poruchy_prizpusobeni.
9. *Studium-psychologie.cz: Sociální percepce, formování dojmu, atribuční procesy.* [online]. [cit. 01.03.2022]. Dostupné z: <https://www.studium-psychologie.cz/socialni-psychologie/1-percepce-dojem-atribuce.html>.
10. *Cmhcd.cz: O duševních nemocech.* [online]. [cit. 11.01.2022]. Dostupné z: <https://www.cmhcd.cz/stopstigma/o-dusevnich-nemocech/neuroticke-poruchy/reakce-na-stres-a-poruchy-prizpusobeni/>.
11. *Cs.wikipedia.org: Nouzový stav.* [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Nouzovy_stav.
12. *Mvcr.cz: NOUZOVÝ STAV – Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz).* [online]. [cit. 03.02.2022]. Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/zpravodajstvi-nouzovy-stav.aspx>.
13. *Cs.wikipedia.org: Bezpečnostní sbor (Česko).* [online]. [cit. 12.12.2021]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Bezpecnostni_sbor_Cesko.
14. *Pravo21: Spáchání trestného činu během nouzového stavu a vyšší trestní sazby.* [online]. [cit. 17.11.2021]. Dostupné z <https://pravo21.cz/pravo/spachani-trestneho-cinu-behem-nouzoveho-stavu-a-vyssi-trestni-sazby>.

15. *Cs.wikipedia.org: Dojíždění.* [online]. [cit. 10.02.2022]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Dojizdeni_Pendleri.
16. *Cs.wikipedia.org. Denaturovaný ethanol.* [online]. [cit. 10.11.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Denaturovan%C3%BD_ethanol.
17. *It-slovník.cz: Home-office.* [online]. [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/home-office>.
18. *Wikipedia.org: Covid-19 – Wikipedie (wikipedia.org).* [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Covid-19>.
19. *Cnn.iprima.cz: Přehledně: Nejčastější příznaky koronaviru u dětí. Jak se liší od dospělých?* [online]. [cit. 18.09.2021]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/projevy-koronaviru-u-deti-mohou-byt-odlisne-od-tech-ktere-se-projevi-u-dospelych-16799>.
20. *Medicalxpress.com: Smoking history tied to worse COVID-19 outcomes.* [online]. [cit. 26.01.2022] dostupné z: <https://medicalxpress.com/news/2021-01-history-tied-worse-covid-outcomes.html>.
21. *Cs.wikipedia.org: Covid-19.* [online]. [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Covid-19>.
22. *Web.archive.org: How COVID-19 Spreads.* [online]. [cit. 18.09.2021]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20200919224920/https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/how-covid-spreads.html?CDC_AA_refVal=https%3A%2F%2Fwww.cdc.gov%2Fcoronavirus%2F2019-ncov%2Fprepare%2Ftransmission.html.
23. *Medicalxpress.com: Global analysis suggests COVID-19 is seasonal.* [online]. [cit. 18.09.2021]. Dostupné z: <https://medicalxpress.com/news/2021-01-global-analysis-covid->

seasonal.html.

24. *Zdravi.euro.cz: Prevence nákazy koronavirem: jak předejít infekci a neohrozit ostatní?* [online]. [cit. 26.10.2021]. Dostupné z: <https://zdravi.euro.cz/leky/prevence-nakazy-koronavirem/>.
25. *Cojeto.superia.cz: Co je to PCR test? Význam slova.* [online]. [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: https://cojeto.superia.cz/lekarstvi/pcr_test.php.
26. *Covid.gov.cz: Obecné informace o antigenních testech a popis provedení testu.* [online]. [cit. 08.01.2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/obecne-informace-o-antigennich-testech-popis-provedeni-testu>.
27. *Megáček.cz: Rozdíl mezi PCR testem a antigenním testem.* [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: <https://www.megacek.cz/rozdil-mezi-pcr-testem-a-antigennim-testem>.
28. *TheConversation.com: Citlivost analyzátoru dechu na Covid-19 vyrobená v Indonésii srovnatelná s RT-PCR.* [online]. [cit. 19.01.2022]. Dostupné z: <https://theconversation.com/indonesian-made-covid-19-breathalyser-sensitivity-comparable-to-rt-pcr-155497>.
29. *Sciencealert.com: Immunity Can Last 6 to 8 Months After Infection.* [online]. [cit. 28.12.2021]. Dostupné z: <https://www.sciencealert.com/evidence-grows-favouring-coronavirus-immunity-lasting-6-to-8-months-after-infection>.
30. *Time.com: Can You Be Re-Infected After Recovering From Coronavirus? Here's What We Know About COVID-19 Immunity.* [online]. [cit. 28.10.2021]. Dostupné z: <https://time.com/5810454/coronavirus-immunity-reinfection/>.
31. *Ockovaci-kalendar.cz: Kolektivní imunita.* [online]. [cit. 14.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ockovaci-kalendar.cz/kolektivni-imunita>.

32. *Medicalxpress.com: The mystery of 'long COVID': What we know so far.* [online]. [cit. 11.01.2022]. Dostupné z: <https://medicalxpress.com/news/2021-06-mystery-covid.html>.
33. *Iniciativa-snih.cz: Týká se long covid i děti?* [online]. [cit. 23.11.2021]. Dostupné z: <https://www.iniciativa-snih.cz/tyka-se-long-covid-i-deti/>.
34. *Nature.com: Rogue antibodies could be driving severe COVID-19.* [online]. [cit. 11.12.2021]. Dostupné z: <https://www.nature.com/articles/d41586-021-00149-1>.
35. *Aazdravi.cz: Lékaři se obávají, že jeden nepříjemný symptom mohou pacienti po překonání covidu-19 pociťovat už navždy.* [online]. [cit. 05.08.2021]. Dostupné z: <https://www.aazdravi.cz/lekari-se-obavaji-ze-jeden-neprijemny-symptom-mohou-pacienti-po-prekonani-covidu-19-pocitovat-uz-navzdy/>.
36. *Seznamzpravy.cz: Šest otázek k vakcíně na covid: Proč se nebudují očkovačí centra? A co děti?* [online]. [cit. 17.12.2021]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/6-otazek-k-vakcine-na-covid-proc-se-nebuduji-ockovaci-centra-a-co-deti-134115>.
37. *Statnews.com: A side-by-side comparison of the Pfizer/BioNTech and Moderna vaccines.* [online]. [cit. 21.12.2021]. Dostupné z: <https://www.statnews.com/2021/02/02/comparing-the-covid-19-vaccines-developed-by-pfizer-moderna-and-johnson-johnson/>.
38. *Cs.wikipedia.org: Pandemie Covidu-19 v Česku: Chybějící národní strategie sekvenování.* [online]. [cit. 10.11.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pandemie_covidu-19_v_Cesku#Chybejici_narodni_strategie_sekvenovani
39. *Ourworldindata.org: Vaccinations - Statistics and Research - Our World in Data.* [online]. [cit. 17.11.2021]. Dostupné z:

<https://ourworldindata.org/covid-vaccinations>.

40. *TheLancet.com: COVID-19 exacerbating inequalities in the US*. [online]. [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)30893-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30893-X/fulltext).
41. *Kff.org: Covid-19-Presents Significant Risks for American Indian and Alaska Native People*. [online]. [cit. 18.08.2021]. Dostupné z: <https://www.kff.org/coronavirus-covid-19/issue-brief/covid-19-presents-significant-risks-for-american-indian-and-alaska-n>
42. *ative-people/*.
43. *TheLancet.com: COVID-19: the gendered impacts of the outbreak*. [online]. [cit. 11.11.2021]. Dostupné z: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)30526-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30526-2/fulltext).
44. *Chinacdc.cn: The Epidemiological Characteristics of an Outbreak of 2019 Novel Coronavirus Diseases (COVID-19)*. [online]. [cit. 21.12.2021]. Dostupné z: <https://weekly.chinacdc.cn/en/article/id/e53946e2-c6c4-41e9-9a9b-fea8db1a8f51>.
45. *Sciencedirekt.com: Prevalence and severity of corona virus disease 2019 (COVID-19): A systematic review and meta-analysis. Journal of Clinical Virology*. [online]. [cit. 13.01.2022]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S138665322030113X?via%3Dihub>.
46. *Cs.wikipedia.org: Mor*. [online]. [cit. 14.01.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Mor>.
47. *Vitalia.cz: Kolik morových ran již před koronavirem lidstvo přežilo?* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/kolik->

morovych-ran-jiz-pred-koronavirem-lidstvo-prezilo/.

48. *Cs.wikipedia.org: Morová epidemie v Českých zemích.* [online]. [cit. 14.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Morova_epidemie_v_Ceskych_zemich.
49. *Cs.wikipedia.org: Epidemie skvrnitého tyfu v Terezíne 1945.* [online]. [cit. 14.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Epidemie_skvrniteho_tyfu_v_Terezine_1945.
50. *Ze zdravotnictvi.cz: Přehled pandemií 20. století. Covid-19 zatím překonal prasečí chřipku z let 2009 až 2010.* [online]. [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: <https://zezdravotnictvi.cz/zpravy/prehled-pandemii-20-stoleti-covid-19-zatim-prekonal-jen-praseci-chripku-z-let-2009-az-2010>.
51. *Ctidoma.cz: Koronavirus se na netopýry dostal přes luskouny.* [online]. [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: <https://www.ctidoma.cz/zpravodajstvi/koronavirus-se-na-netopyry-dostal-pres-luskouny-57114>.
52. *Cs.wikipedia.org: Španělská chřipka.* [online]. [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Spanselska_chripka.
53. *Cs.wikipedia.org: Malárie.* [online]. [cit. 19.01.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Malarie>.
54. *Globe24.cz: Covid-19: Je horší než spalničky nebo Španělská chřipka? Na vzteklinu zdaleka nemá.* [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: <https://globe24.cz/svet/covid-19-je-horsi-nez-spalničky-nebo-spanelska-chripka-na-vzteklinu-zdaleka-nema.d6ea2134>.
55. *Denik.cz: Španělská chřipka v Česku: zemřely desetitisíce, tvrdou ránu zasadila druhá vlna.* [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/zdravi/spanelska-chripka-tisice-lidi-smrt-20200924.html>.

56. *Vitalia.cz: Opatření za španělské chřipky: Restaurace nezavíraly. Lidé si nosili vlastní příbory a sklenice.* [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/opatreni-za-spanelske-chripky-restaurace-nezaviraly-lide-si-nosili-vlastni-pribory-a-sklenice/>.
57. *Cs.wikipedia.org: Hongkongská chřipka.* [online]. [cit. 20.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Hongkongska_chripka.
58. *Dfens-cz.com: Hongkongská chřipka v Československu.* [online]. [cit. 21.01.2022]. Dostupné z: <https://dfens-cz.com/hongkongska-chripka-v-ceskoslovensku/>.
59. *Cs.wikipedia.org: Krizová situace.* [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Krizova_situace.
60. *Cs.wikipedia.org: Nouzový stav v Česku.* [online]. [cit. 10.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Nouzovy_stav_v_Cesku.
61. *Ekonomickydenik.cz: Vlášda schválila odesláni speciálu s humanitární pomoci do Číny.* [online]. [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: https://ekonomickydenik.cz/vlada-schvalila-odeslani-specialu-humanitarni-pomoci-ciny__trashed-3/.
62. *Evropská rada.eu: Časová osa – opatření Rady týkající se onemocnění Covid-19.* [online]. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/coronavirus/timeline/>.
63. *Sport.aktualne.cz: Letošní Dakar trápila tajemná nemoc. Byl to určitě koronavirus, míní Sainz i Kolob.* [online]. [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/motorismus/dakar/koronavirus-rallye-dakar-2020/r~f403784073f411eaa7deac1f6b220ee8/>.
64. *Cs.wikipedia.org: Česká koronaviální chřipka.* [online]. [cit. 26.01.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Mladá_fronta_DNES.

65. *Irozhlas.cz: Hygienici ráno uzavřeli Uničov, Červenku a Litovel. Lidé mají zůstat doma, příjezdové cesty hlídá policie.* [online]. [cit. 11.02.2022]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/uzavreni-litovle-unicova-cervenky-koronavirus-karantena_2003160756_ada.
66. *Cs.wikipedia.org: Pandemie Covidu 19.* [online]. [cit. 09.02.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pandemie_covidu-19.
67. *Consilium.europa.eu: Chronologický přehled – opatření Rady týkající se Covid-19.* [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/coronavirus/timeline/>.
68. *Bozp.cz: Respirátory filtrační třídy FFP.* [online]. [cit. 11.02.2022]. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/respiratory-filtracni-tridy-ffp/>.

Seznam obrázků

1. Obr. 1 - ochrana dýchacích cest.....str. 33
2. Obr. 2 - testování infekčnosti.....str. 40
3. Obr. 3 - společná ochrana státních hranic.....str. 63

Seznam tabulek

1. Tabulka 1 – přehled vyhlášených nouzových stavů v ČR.....str. 49

Seznam grafů

1. Graf 1 - Vliv služebního zařazení na percepci nouzového stavu.....str. 74
2. Graf 2 - Vliv změny náplně práce na percepci.....str. 75
3. Graf 3 - Vývoj percepce v průběhu času.....str. 76
4. Graf 4 - Vliv materiálního vybavení příslušníků na percepci nouzového stavu.....str. 77
5. Graf 5 - Vliv finančního ohodnocení na percepci nouzového stavu.....str. 78
6. Graf 6 - Vliv náležitosti proškolení příslušníků na percepci nouzového stavu.....str. 79
7. Graf 7 - Vliv kladných či záporných zkušeností na percepci nouzového stavu.....str. 80
8. Graf 8 - Vliv kladných či záporných zkušeností na vývoj percepce.....str. 81

Seznam zkratek

PČR – Policie České republiky

CS ČR – Celní správa České republiky

PMJ – Pohotovostní motorizovaná jednotka

FHQ – First Hour Quintet – Událost vysokého významu

PTSP – Posttraumatická stresová porucha

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor

EU – Evropská unie

VS ČR – Vězeňská služba České republiky

GIBS – Generální inspekce bezpečnostních sborů

BIS – Bezpečnostní informační služba

ÚZSI – Úřad pro zahraniční styky a informace

AIDS – Acquired Immune Deficiency Syndrome – Syndrom získaného imunodeficitu

USA – United States of America – Spojené státy americké

SARS - Severe Acute Respiratory Syndrome — Těžký akutní respirační syndrom

MERS – Middle East respiratory syndrome – Blízkovýchodní respirační syndrom

Covid-19 - Coronavirus disease 2019 - Koronavirové onemocnění 2019

PCR – Polymerase chain reaction – Polymerázová řetězová reakce

RNA – Ribonucleic acid – Ribonukleová kyselina

IPCR – International Peace and Conflict Resolution – Integrovaná politická reakce na krizi

G7 – Group of Seven – Sdružení ekonomicky nejvyspělejších států světa

MOP – Místní oddělení Policie

SPJ – Speciální pořádková jednotka

GŘC – Generální ředitelství cel

IOS – Integrované operační středisko

BESIP – Bezpečnost silničního provozu

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

IZS – Integrovaný záchranný systém

OHS – Oddělení hlídkové služby

STK – Státní technická kontrola

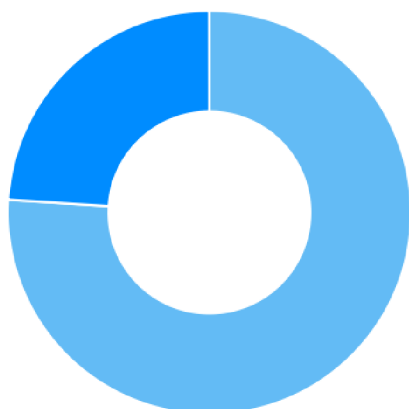
13.0 PŘÍLOHY

1. Jste příslušníkem:

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

- Policie České republiky
- Celní správy České republiky

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Policie České republiky	111	76,0%
Celní správy České republiky	35	24,0%

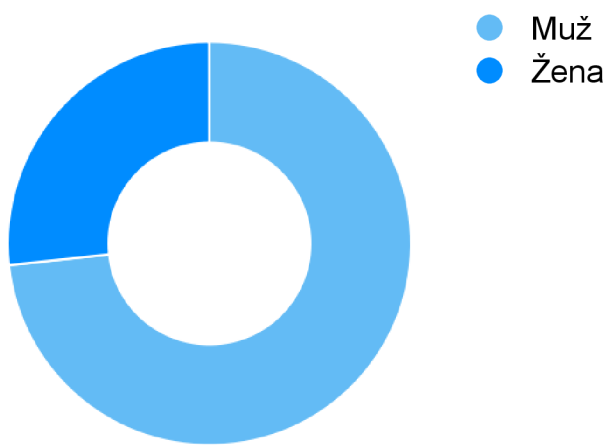
Pozn. autora: Otázka sloužila k základnímu rozčlenění na dva zkoumané bezpečnostní sbory. Zjevný nepoměr v počtu odpovědí je dán velikostí obou bezpečnostních sborů, kdy PČR má přibližně 40 tisíc policistů, CS ČR přibližně 4500 celníků.

2. Jakého pohlaví jste?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Muž	107	73,3%
Žena	39	26,7%

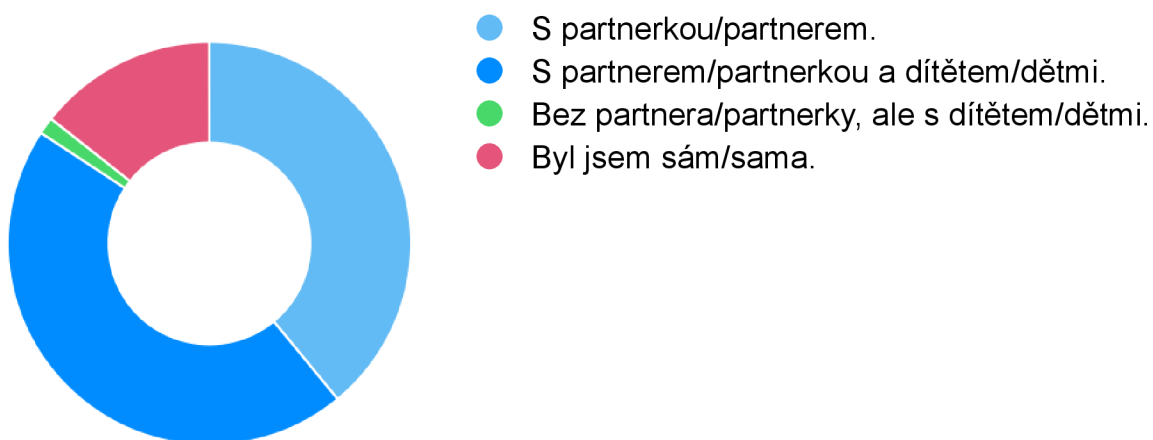
Pozn. autora: Otázka byla zvolena pro případné zkoumání percepce na základě pohlaví, kdy například matka starající se o děti percipovala změny v náplni práce znatelně hůře než svobodný muž. K zodpovězení výzkumných otázek byla nadbytečná, nicméně pro případné další využití nezbytná. Odpovědi potvrdily, že u bezpečnostních sborů slouží stále převážně muži.

3. V průběhu první vlny opatření proti šíření Covid-19 jste žil:

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
S partnerkou/partnerem.	57	39,0%
S partnerem/partnerkou a dítětem/děťmi.	66	45,2%
Bez partnera/partnerky, ale s dítětem/děťmi.	2	1,4%
Byl jsem sám/sama.	21	14,4%

Pozn. autora: Otázka byla zvolena pro možnost zkoumání, jestli rodinné zázemí mělo vliv na percepci nouzového stavu. Autor pracoval s domněnkou, že svobodný jedinec může například vyslání k ochraně hranic republiky percipovat lépe než příslušník žijící v manželském svazku. Naprostá většina respondentů žila v době první vlny pandemie v partnerském či manželském svazku.

4. Prodělal jste osobní zkušenost s onemocněním Covid-19?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ne	57	39,0%
Ano, s lehkým průběhem	78	53,4%
Ano, s těžkým průběhem	11	7,5%

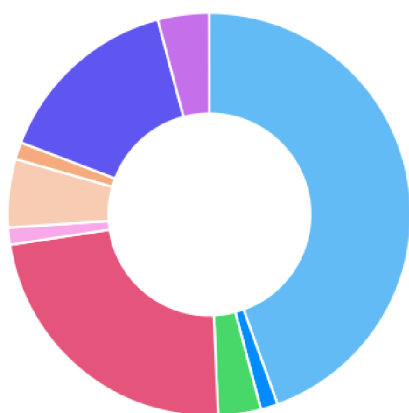
Pozn. autora: Otázka byla zvolena pro případné zohlednění zejména těžkého průběhu onemocnění Covid-19, kdy se autor domníval, že nouzový stav mohl mít větší význam v očích těch příslušníků, kteří osobně prodělali těžší formu Covid-19. Výsledek ukázal, že většina příslušníků v době dotazování osobní zkušenost prodělala a to převážně s lehkým průběhem.

5. Vaše služební zařazení je:

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

- PČR - Přímý výkon služby (OOP, MOP, OHS, PMJ, SPJ, DI, OŘD, ODN, apod.)
- PČR - Integrované operační středisko
- PČR - Vedoucí pracovník (vedoucí skupiny, oddělení, odboru)
- PČR - Služba kriminální policie a vyšetřování
- CS - Odbor 1 právní, občanskí zaměstnanci a jiní administrativní pracovníci, včetně příslušníků GŘC
- CS - Odbor 2 Celní, Odbor 3 Daňový, Odbor 4 Správy příjmů a vymáhání
- CS - Odbor 5 Kontrol
- CS - Odbor 6 Dohledu, sekce Pátrání
- Jiná odpověď, vysvětlete:

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
PČR - Přímý výkon služby (OOP, MOP, OHS, PMJ, SPJ, DI, OŘD, ODN, apod.)	65	44,5%
PČR - Integrované operační středisko	2	1,4%
PČR - Vedoucí pracovník (vedoucí skupiny, oddělení, odboru)	5	3,4%
PČR - Služba kriminální policie a vyšetřování	34	23,3%
CS - Odbor 1 právní, občanskí zaměstnanci a jiní administrativní pracovníci, včetně příslušníků GŘC	2	1,4%
CS - Odbor 2 Celní, Odbor 3 Daňový, Odbor 4 Správy příjmů a vymáhání	8	5,5%
CS - Odbor 5 Kontrol	2	1,4%
CS - Odbor 6 Dohledu, sekce Pátrání	22	15,1%
Jiná odpověď, vysvětlete:	6	4,1%

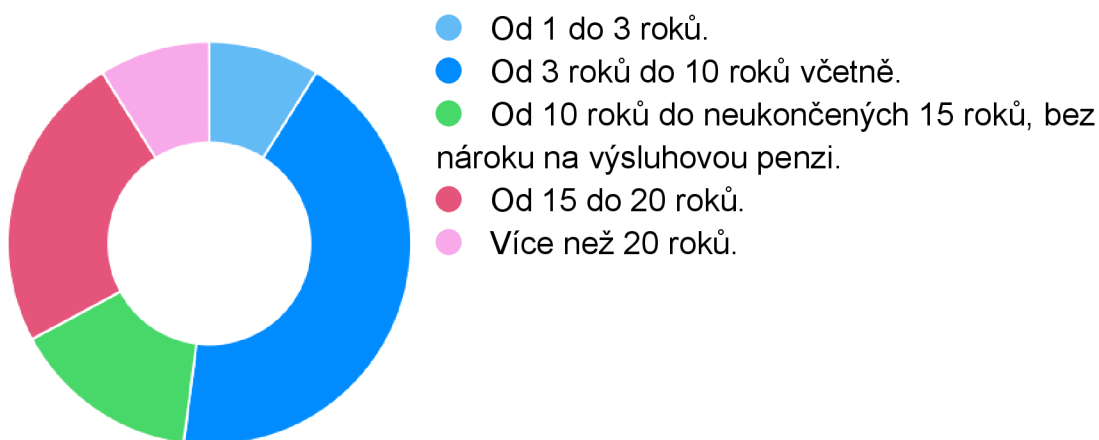
Pozn. autora: Otázka byla využita pro zodpovězení HVO, přičemž autor cílil své členění zejména mezi příslušníky přímého výkonu služby, příslušníky SKPV a příslušníky IOS. Zde se bohužel autor setkal s neochotou k vyplnění dotazníku.

6. Jak dlouho sloužíte u bezpečnostních sborů?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Od 1 do 3 roků.	13	8,9%
Od 3 roků do 10 roků včetně.	63	43,2%
Od 10 roků do neukončených 15 roků, bez nároku na výsluhovou penzi.	22	15,1%
Od 15 do 20 roků.	35	24,0%
Více než 20 roků.	13	8,9%

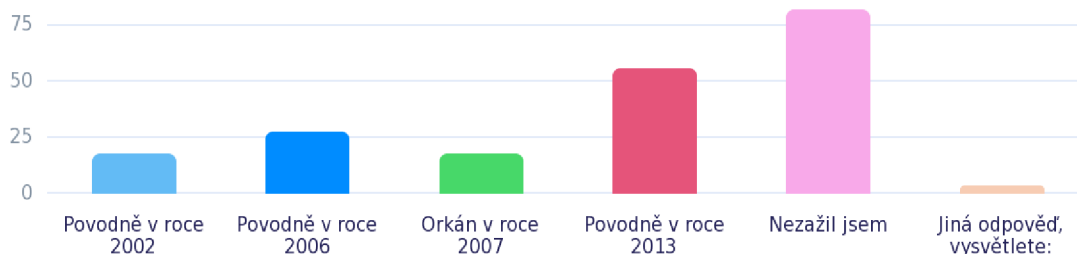
Pozn. autora: Otázka byla zvolena pro případné ověření domněnky, že příslušník s kratší dobou služby vnímal například vyslání k ochraně hranic republiky jako novou zkušenost, zatímco déle sloužící příslušník mohl stejnou situaci percipovat jako vytržení z komfortní zóny. Převážná většina respondentů byla v době dotazování ve služebním poměru mezi 3 až 10 roky služby, nicméně výsledky nabídly zajímavou rozmanitost.

7. Zažil/zažila jste ve službě jiný nouzový stav než v souvislosti s Covid-19?
Který?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností, více možných

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Povodně v roce 2002	18	12,3%
Povodně v roce 2006	28	19,2%
Orkán v roce 2007	18	12,3%
Povodně v roce 2013	56	38,4%
Nezažil jsem	82	56,2%
Jiná odpověď, vysvětlete:	4	2,7%

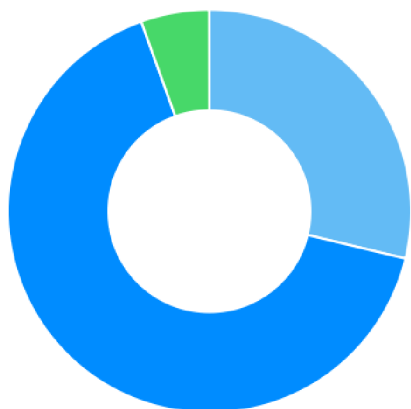
Pozn. autora: Otázka byla zvolena pro případné zkoumání komparace mezi již prožitými nouzovými stavy. Zkušenější příslušník mohl například lépe odhalit vhodně a nevhodně užitá opatření. Pro téměř 60% příslušníků byl nouzový stav vyhlášený v souvislosti s Covid-19 první podobnou zkušeností ve službě.

8. Přinesla pandemie Covid-19 dočasnou změnu ve vaší dosavadní pracovní náplni či pracovní době? Jak jste ji vnímal/vníkala?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

- Ne, žádná výrazná změna se mě netýkala.
- Ano, výrazné změny se mě týkaly.
- Jiná odpověď, vysvětlete:

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ne, žádná výrazná změna se mě netýkala.	42	28,8%
Ano, výrazné změny se mě týkaly.	96	65,8%
Jiná odpověď, vysvětlete:	8	5,5%

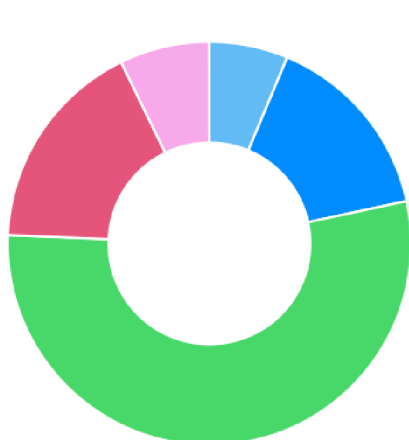
Pozn. autora: Otázka umožnila spolu s otázkou č. 9 zodpovězení DVO1. Odpovědi daly jasně najevo, že většina příslušníků (téměř 66%) obou zkoumaných bezpečnostních sborů byly opatřeními vydanými v souvislosti s Covid-19 přímo dotčeni.

9. Pokud se Vás změny týkaly, jakým způsobem jste je vnímal?

111x zodpovězeno

35x nezodpovězeno

Výběr z možností

- Vnímal jsem změnu určitě pozitivně.
- Vnímal jsem změnu spíše pozitivně.
- Vnímal jsem změnu neutrálně, přinesla klady i zápory.
- Vnímal jsem změnu spíše negativně.
- Vnímal jsem změnu určitě negativně.

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Vnímal jsem změnu určitě pozitivně.	7	6,3%
Vnímal jsem změnu spíše pozitivně.	17	15,3%
Vnímal jsem změnu neutrálně, přinesla klady i zápory.	60	54,1%
Vnímal jsem změnu spíše negativně.	19	17,1%
Vnímal jsem změnu určitě negativně.	8	7,2%

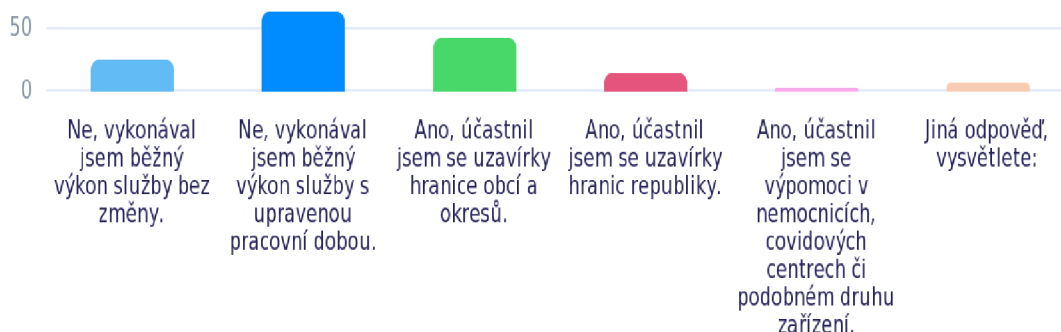
Pozn. autora: Otázka pomáhá nalézt odpověď na DVO1. Spolu s odpovědí na otázku č. 23 lze nalézt souvislost mezi vnímáním změn na pracovišti a celkovou percepcí nouzového stavu. Odpovědi na otázky byly vyrovnané a převládla zejména neutrální percepce.

10. Byl jste přímým účastníkem mimořádného nasazení v souvislosti s opatřeními Covid-19?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností, více možných

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ne, vykonával jsem běžný výkon služby bez změny.	25	17,1%
Ne, vykonával jsem běžný výkon služby s upravenou pracovní dobou.	65	44,5%
Ano, účastnil jsem se uzavírky hranice obcí a okresů.	43	29,5%
Ano, účastnil jsem se uzavírky hranic republiky.	15	10,3%
Ano, účastnil jsem se výpomoci v nemocnicích, covidových centrech či podobném druhu zařízení.	3	2,1%
Jiná odpověď, vysvětlete:	7	4,8%

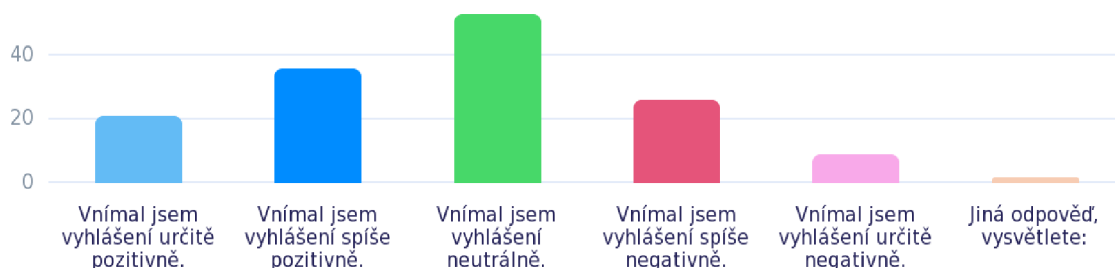
Pozn. autora: Otázka umožnila autorovi rozčlenit skupiny dle jejich přímého zapojení do vymáhání opatření. Otázka byla záměrně podrobnější s ohledem na možné budoucí využití odpovědí pro další výzkum. Odpovědi daly najevo, že téměř 45% příslušníků mělo po dobu pandemie Covid-19 zejména upravenou pracovní dobu. Autorovi tyto odpovědi umožnily zkoumat souvislost mezi úpravou doby služby a celkovou percepcí nouzového stavu.

11. Jakým způsobem jste vnímal vyhlášení nouzového stavu v první vlně nákazy Covid-19 (prosinec 2019-červen 2020)?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností, více možných

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Vnímal jsem vyhlášení určitě pozitivně.	21	14,4%
Vnímal jsem vyhlášení spíše pozitivně.	36	24,7%
Vnímal jsem vyhlášení neutrálně.	53	36,3%
Vnímal jsem vyhlášení spíše negativně.	26	17,8%
Vnímal jsem vyhlášení určitě negativně.	9	6,2%
Jiná odpověď, vysvětlete:	2	1,4%

Pozn. autora: Otázka byla touto formou položena z důvodu zkoumání prvotní percepce bez předchozích zkušeností a následného vývoje percepce na základě zkušeností již získaných. Odpovědi na tuto otázku byla základem pro zkoumání vývoje percepce na základě vlivu materiálního zabezpečení, finančního ohodnocení i náležitého proškolení, tedy zodpovězení DVO2. Odpovědi nabídly zejména neutrální počáteční percepce.

12. Jakým směrem se při výkonu služby vyvíjela Vaše percepce nouzového stavu v průběhu celé pandemie?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Pozitivním směrem.	15	10,3%
Názor jsem nezměnil.	58	39,7%
Negativním směrem.	69	47,3%
Jiná odpověď, vysvětlete:	4	2,7%

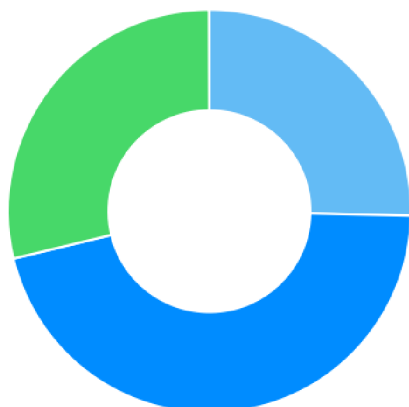
Pozn. autora: Odpovědi na tuto otázku umožnily autorovi zkoumat vývoj percepce u příslušníků v čase, a to v souvislosti s vnějšími vlivy v podobě materiálního zabezpečení, adekvátního finančního ohodnocení či náležitých proškolení, tedy zodpovědět DVO2. Odpovědi umožnily zkoumat detailní vývoj u jednotlivých skupin, a tedy zda se celková percepce zlepšovala, stagnovala či zhoršovala a jaké příčiny tento vývoj způsobovaly. Současně umožnila zodpovědět DVO5 z hlediska vývoje v čase.

13. Věděl jste při výkonu služby po celou dobu pandemie Covid-19, kdy přesně platí nouzový stav?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

- Ne, bylo to nepřehledné.
- Občas jsem zaváhal, ale většinou jsem věděl.
- Ano, vždy jsme si byli aktuální situací jistí.
- Jiná odpověď, vysvětlete:

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ne, bylo to nepřehledné.	37	25,3%
Občas jsem zaváhal, ale většinou jsem věděl.	67	45,9%
Ano, vždy jsme si byli aktuální situací jistí.	42	28,8%
Jiná odpověď, vysvětlete:	0	0,0%

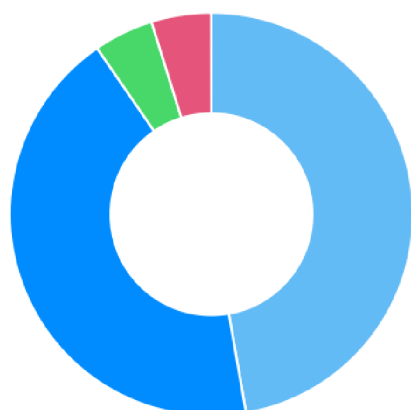
Pozn. autora: Tato otázka umožnila autorovi spolu s otázkou č.18 zjistit, zda byli příslušníci po celou dobu pandemie náležitě proškolení ze strany vedení a zda to mělo vliv na percepci nouzového stavu, tedy zodpovědět DVO3. Příslušníci se setkávali s nejasným vedením a často nevěděli, jaká opatření mají aktuálně vymáhat. Výsledky dopadly velmi vyrovnaně, přičemž téměř 50% respondentů zaujala neutrální postoj a srovnatelné množství (25% / 29%) zaujalo negativní či pozitivní postoj.

14. Jakým způsobem reagovala na činnost PČR a CS ČR veřejnost v první vlně Covid-19?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

- Veřejnost se k nám chovala vstřícně.
- Veřejnost se k nám chovala neutrálně, někdy pozitivně, někdy negativně.
- Veřejnost se k nám chovala odmítavě.
- Jiná odpověď, vysvětlete:

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Veřejnost se k nám chovala vstřícně.	69	47,3%
Veřejnost se k nám chovala neutrálně, někdy pozitivně, někdy negativně.	63	43,2%
Veřejnost se k nám chovala odmítavě.	7	4,8%
Jiná odpověď, vysvětlete:	7	4,8%

Pozn. autora: Tato otázka sloužila pro případný další výzkum, a to ke zjištění, zda přístup veřejnosti měl vliv na celkovou percepci příslušníků. Na otázku č. 14 navazují otázky č. 15, 16 a 17. Autor pracoval s názorem, že policisté ovlivnění kladnými referencemi z médií a bez osobní negativní zkušenosti percipovali nouzový stav kladněji než policisté, kteří byli nasazeni na protivládní demonstrace. Z výsledku vyplývá, že v první vlně pandemie byl přístup veřejnosti převážně kladný (47%).

15. Pokud se k Vám veřejnost chovala vstřícně, s jakým chováním jste se při výkonu služby setkal? Jak často?

125x zodpovězeno

21x nezodpovězeno

Matice výběru z možností

	NIKDY.	OBČAS.	ČASTO.	KAŽDÝ DEN.
Nabídli nám kávu či občerstvení.	23	66	30	6
Nabídli nám slevy na své produkty.	34	38	12	2
Podporovali nás vlídným slovem či poděkováním za práci.	15	50	15	5
Obstarávali nám, v rámci svých možností, ochranné prostředky.	37	37	12	0
Pouštěli nás při nákupu občerstvení před sebe.	50	25	9	1

Pozn. autora: Vysvětlení užití otázky viz otázka č. 14. Otázka je detailně rozčleněna pro případný další výzkum.

16. Pokud se k Vám veřejnost chovala odmítavě, s jakým chováním jste se při výkonu služby setkal? Jak často?

115x zodpovězeno

31x nezodpovězeno

Matice výběru z možností

	NIKDY.	OBČAS.	ČASTO.	KAŽDÝ DEN.
Verbálně nás napadali a uráželi.	48	59	8	0
Záměrně odmítali jakékoliv nařízení a nebylo možné jim vysvětlit důvody.	21	43	11	1
Fyzicky nás napadli.	69	5	0	0
Natáčeli si své jednání a naši reakci na mobilní telefon.	40	23	9	2
Živě vysílali náš zákrok na internet.	60	12	2	0
Psalí na nás stížnosti kontrolním orgánům.	51	22	2	0

Pozn. autora: Vysvětlení užití otázky viz otázka č. 14. Otázka je detailně rozčleněna pro případný další výzkum.

17. Napadá Vás jiné vstřícné či odmítavé jednání veřejnosti vůči Vám?
Vysvětlete:

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Textová odpověď

- (119x) nevyplněno
- Nw
- Řešili homeoffice
- Rozdávání ušitých roušek
- Respekt
- První vlna= pochopení
- Prinesli nam kavu.
- Odmítavé jednání přicházelo až v pozdější fázi
- Občas po zákroku poděkovali a někdy i zatleskali.
- Nenávistné a odsuzující komentáře na sociálních sítích, osobně nikdo nic.
- Agresivnější chování lidí bylo zřejmé až v dalších covidových vlnách, kdy např. nechtěli nosit roušky a bylo zřejmé, že jsou ze všech opatření unaveni. Vstřícnost bych viděl v těch lidech, kteří i přes další opatření byli tolerantní a snažili se s námi soucítit.
- (2x) Nenapada
- Někteří podnikatelé ve stravování nám poskytovali výhody /jídlo a pití se slevou ebo zdarma/. Někteří lidé nedodržovali nařízení, ale vždy jsme se s nimi domluvili.
- Někdo přivezl občerstvení a někdo zase nechtěl prokázat totožnost, nebylo to však cílené na nás, spíše na nefungující systém
- Nejhorší je chování lidí na proticoividových demonstracích
- Ne.
- (8x) Ne
- Kontrola restauraci a provozoven, negativní postoj personálu
- Bez vyjádření
- Zapůjčení karavanů jako příbytek, poskytnutí elektřiny

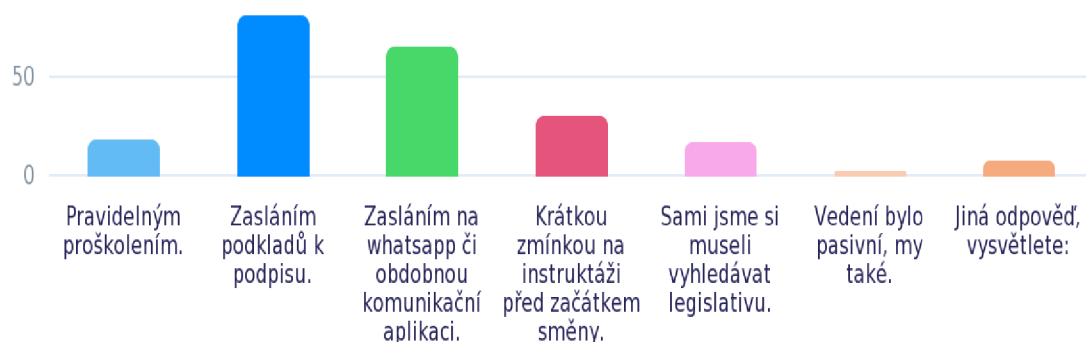
Pozn. autora: Vysvětlení užití otázky viz otázka č. 14. Otázka je detailně rozčleněna pro případný další výzkum.

18. Byl jste po celou dobu pandemie náležitě proškolenán ze strany Vašeho vedení k aktuálním novinkám v legislativě v souvislosti s pandemií Covid-19?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností, více možných

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Pravidelným proškolením.	19	13,0%
Zasláním podkladů k podpisu.	82	56,2%
Zasláním na whatsapp či obdobnou komunikační aplikaci.	66	45,2%
Krátkou zmínkou na instruktáži před začátkem směny.	31	21,2%
Sami jsme si museli vyhledávat legislativu.	18	12,3%
Vedení bylo pasivní, my také.	3	2,1%
Jiná odpověď, vysvětlete:	8	5,5%

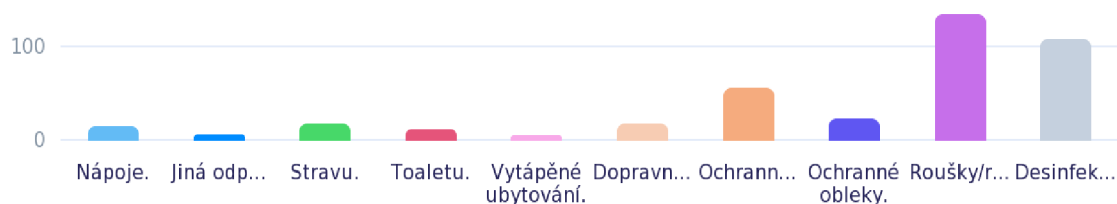
Pozn. autora: Spolu s otázkou č. 13 umožnily odpovědi zodpovězení DVO3. Odpovědi ukázaly, že většina podkladů byla zasílána elektronicky do podpisové knihy či zasláním přes komunikační programy na mobilních telefonech. Z odpovědí vyplynulo, že většina příslušníků se cítila na danou situaci proškolená adekvátně.

19. Zabezpečení jakého materiálu či služeb jste od zaměstnavatele požadovali?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností, více možných

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Nápoje.	16	11,0%
Stravu.	19	13,0%
Toaletu.	13	8,9%
Vytápěné ubytování.	6	4,1%
Dopravní prostředek jako krátkodobé zázemí.	19	13,0%
Ochranné rukavice/brýle.	57	39,0%
Ochranné obleky.	24	16,4%
Roušky/respirátory.	136	93,2%
Desinfekci.	110	75,3%
Jiná odpověď, vysvětlete:	7	4,8%

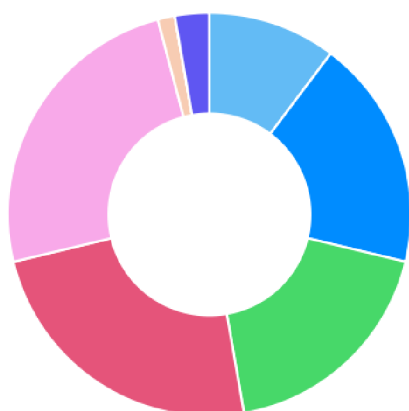
Pozn. autora: Otázka byla položena záměrně velice konkrétně, a to pro případný další výzkum zaměřený na vybavenost ochrannými prostředky. Autor získal podklady pro další úvahy o potřebách vybavenosti příslušníků. Očekávatelným výsledkem byla převaha požadavku na zabezpečení ochrany dýchacích cest.

20. Jak byly Vaše požadavky na ochranné prostředky a další statky plněny?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

- Určitě nedostatečně, zcela nám chyběly některé položky.
- Spíše nedostatečně, potřebovali jsme vyšší kvalitu či množství.
- Neutrálně. Něco bylo, něco nebylo.
- Spíše dostatečně. Zlepšení by se najít dalo, ale to důležité jsme měli.
- Určitě dostatečně. Měli jsme všechno a v dostatečné míře.
- Spíše nadbytečně. Všeho jsme měli dostatečně, pro náš úkol až zbytečně.
- Určitě nadbytečně. Spoustu položek jsme ani neměli jak využít.
- Jiná odpověď, vysvětlete:

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Určitě nedostatečně, zcela nám chyběly některé položky.	15	10,3%
Spíše nedostatečně, potřebovali jsme vyšší kvalitu či množství.	27	18,5%
Neutrálně. Něco bylo, něco nebylo.	27	18,5%
Spíše dostatečně. Zlepšení by se najít dalo, ale to důležité jsme měli.	35	24,0%
Určitě dostatečně. Měli jsme všechno a v dostatečné míře.	36	24,7%
Spíše nadbytečně. Všeho jsme měli dostatečně, pro náš úkol až zbytečně.	2	1,4%
Určitě nadbytečně. Spoustu položek jsme ani neměli jak využít.	0	0,0%
Jiná odpověď, vysvětlete:	4	2,7%

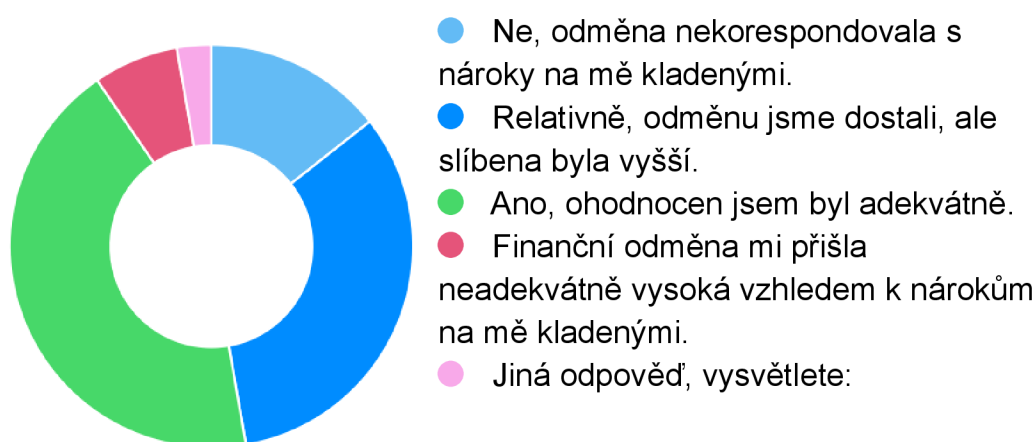
Pozn. autora: Otázka umožnila zodpovězení DVO3, přičemž výsledky dopadly vyrovnaně. Při komparaci s celkovou percepcí v otázce č. 23 bylo zjištěno, že nedostatečné vybavení značilo negativní percepci příslušníků.

21. Byl jste finančně ohodnocen za výkon služby ve spojení s pandemickými opatřeními a byl jste s případnou výší spokojen?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ne, odměna nekorespondovala s nároky na mě kladenými.	21	14,4%
Relativně, odměnu jsme dostali, ale slíbena byla vyšší.	48	32,9%
Ano, ohodnocen jsem byl adekvátně.	63	43,2%
Finanční odměna mi přišla neadekvátně vysoká vzhledem k nárokům na mě kladenými.	10	6,8%
Jiná odpověď, vysvětlete:	4	2,7%

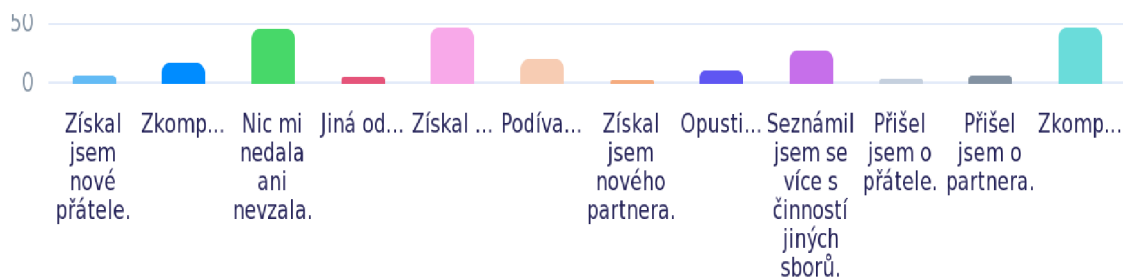
Pozn. autora: Otázka umožnila zodpovězení DVO3. Při komparaci s otázkou č. 23 se ukázalo, že neadekvátní finanční ohodnocení znamenalo negativní percepci nouzového stavu. Přesto více než 43% respondentů uvedlo, že se za svou práci cítili adekvátně ohodnoceni.

22. Co Vám zkušenost s opatřeními proti šíření Covid-19 dala/vzala?

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Výběr z možností, více možných

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Získal jsem nové přátele.	7	4,8%
Získal jsem nové zkušenosti, kterých si vážím.	47	32,2%
Podíval jsem se mimo své obvyklé působiště, za což jsem rád.	21	14,4%
Získal jsem nového partnera.	3	2,1%
Opustil jsem ponorku na pracovišti.	12	8,2%
Seznámil jsem se více s činností jiných sborů.	28	19,2%
Přišel jsem o přátele.	4	2,7%
Přišel jsem o partnera.	7	4,8%
Zkomplikovalo mi to osobní život (stavbu domu, studium, trénink atd.).	48	32,9%
Zkomplikovalo mi to profesní život (dodržování lhůt, apod.).	18	12,3%
Nic mi nedala ani nevzala.	46	31,5%
Jiná odpověď, vysvětlete:	6	4,1%

Pozn. autora: Spolu s otázkou č. 23 umožnila tato otázka odpovědět na DVO4, a tedy zda příslušník percipoval nouzový stav pozitivně ve chvíli, kdy mu celková zkušenost v jeho vnímání více dala, než vzala. Současně umožnila zodpovědět DVO5.

23. Shrňte prosím Vaše celkové vnímání nouzového stavu a opatření v první vlně Covid-19 ve smyslu co Vám dal/vzal.

146x zodpovězeno

0x nezodpovězeno

Textová odpověď

- (3x) .
- Radeji už bych jej nechtěl zažít
- V danou chvíli to byl užitečný a potřebný nástroj ke zvládnutí krizové situace
- Už mi to přijde, jako jedna velká komedie. Určitě jsem pro nějaké opatření, ale ne že jeden týden je to tak a druhý zase jinak.
- Uvědomění, že ti, co ho vyhlásili, neměli absolutně žádný krizový plán. Nic nemělo hlavu ani patu a lidé se v opatřeních ztráceli. Bez dostatečného zdůvodnění a jakékoliv opory racionálního smýšlení.
- Určitě ve zlém.
- Určitě né
- Určitě bych ho nechtěl zažít znovu, nicméně to byla nová zkušenost, která se hodí pro případ dalšího nouzového stavu.
- + úprava pracovní doby, na místo 8h byly služby 16h, - omezení v běžném způsobu zejména společenského života
- Tyto věci člověk zazívat nechce a nemusí. Beru to tak jak to bylo ani kladně ani záporně, prostě se to stalo. Smutně na celé situaci bylo že někteří kolegové doslova vychcávaly s možností homeoffice a druzí za ně musely makat. Za celou dobu covidu jsem měl týden homeoffice ale doma jsem k povaze své práce nebyl. V první vlně když kolegové měli homeoffice já musel vybrat starou dovolenou a své napracované hodiny z drivejska, takže jsem na tom po osobním volno byl byt.
- Trochu jiný a již asi neměnný pohled na fungování globálního společenství
- Tak jediné pozitivní na nouzovém stavu bylo, že padnul nápad trestné činnosti. Co mi vzala? Tak asi nejvíce mi vadilo omezení volnosti pohybu a uzavření obchodů, restaurací atd.
- Stálo to za prd
- Spíše v dobrém, byla to zajímavá zkušenost
- Spíše v dobrém
- Spíše se bojím, co přinese postcovidová doba-zdražování naprosto všeho, vysoká inflace, růst úrokových sazeb, než mzdy doženou toto zdražování bude to zlé období...
- Přehnané
- V dobrém, vyhovovaly mi 16ti hod smeny.
- Otrava
- Nutné opatření
- Nutné zlo
- Obrovská vnitřní nejistota a neklid
- Od začátku jsem to vnímal jako zbytečný humbuk a nepřiměřeně velké omezování fungování společnosti kvůli respiračnímu onemocnění
- Opatření jsem respektoval a převážně souhlasil. Poznal jsem své okolí ve

smyslu, jak jsou ochotni chránit zdraví ostatních na úkor svého pohodlí a „svobody“. Dal mi nahlé

- Opatření v souvislosti s ním nebyla adekvátní
- Pokud bude opět nutné jeho nařízení, přežiju to.
- Přehnaná opatření, jednou stačilo.
- Potřebné
- Prosím do nebes: už nikdy více.
- První nouzový stav byl vyhlášen správně, ale nikdo nebyl schopný říct, co a jak se má dělat. Následně ale bylo jednání a rozhodnutí policie zpětně stornováno v případě pokut, v případě celkových opatření bylo rozhodnuto, že nouzové stavy byly vyhlášené protizákonně
- První vlna byla něco nového a takřka celý národ chtěl dodržovat každé opatření, což bylo viditelné i vstřícností veřejnosti k ozbrojeným složkám. V rámci služebního života šlo poznat jak je vedení jednotlivých sborů (potažmo stát) neadekvátně připravené na takovéto situace, ať už co do počtu adekvátně proškolených příslušníků, tak především materiálního zázemí. Myslel bych si, že taková zatěžkávací zkouška změní vnímání jak veřejnosti, že sbory jsou tu pro ně, ale nouzový stav a opatření v dalších vlnách svědčily o naprostém opaku, což přisuzuji zejména neschopnosti vládních činitelů. Také jsem doufal, že se změní pohled vedení sborů na "příslušníky dole", ale nezměnilo se zhora nic a slibované odměny opět končily v kapsách vedení...
- První vlna byla spíše o soudržnosti jak mezi IZS tak i civilisty, což mě motivovalo. Následně, když toto z různých důvodů vymizelo při dalších vlnách, a lidé se začali chovat vůči sobě jako h.vada, naopak mě to demotivovalo. Jinak mě Covid-19 neovlivnil.
- První vlna covidu byla příjemná, lidi v tom viděli smysl i kolegové než začalo rozvolnování a kolotoč stále dokola.. uzavírka hranic je příjemná vzpomínka, konverzace s vojáky taky než člověk zjistil finanční rozdíly za službu na hranicích a okresech . Práce s lidma byla též složitější je to rozdělené na dva tábory . Ale první vlna ve mě zanechala spíše kladné vzpomínky potom už to slo z kopce 😊
- V dobrém
- Vedení PČR bere slovo homeoffice jako sprosté a policista pracující z doma a je automaticky označen za ulejšáka
- Nouzový stav v první vlně mi vzal možnosti plnohodnotně se věnovat studiu a získávat znalosti na kurzu ZOP, kdy díky opatřením se spousta kurzů či školení nekonala a nahrazení studijním materiálem a samostudiem bylo nedostatečné. Rozhodně pokud by se situace opakovala znovu, opět by spousta policistů a kolegů, kteří k PČR by nystupovali, tak by přišli o cenné zkušenosti a praktické dovednosti před nástupem do výkonu.
- Vznikla určitá ponorka mezi kolegy z důvodu úpravy pracovní doby a rozdělení kolektivu. Tzn. trávili jsme 16ti hodinové směny v kolektivu cca 6ti kolegů po dobu několika měsíců.
- Změna náplně práce, náročnější pracovní podmínky
- Zkušenost pro příště (snad ne), zažít už určitě ne.
- Získala jsem dost pracovních zkušeností
- Zbytečnost
- Zažít znovu bych nechtěl.

- Zažít bych ho nechtěl ale byla to nutná věc k udržení epidemie v mezích důležitých pro občany ČR
- Za mě jako příslušníka CS byla služba týkající se první vlny Covid - 19 byla zajímavá
- Zajímavá zkušenost pojetí služby v nouzovém stavu a jak lidé vnímají příslušníky. Vzpomínám více v dobrém. Ale nepotřebuji to znova zažít.
- Zajímavá zkušenost, která ukázala, že v případě potřeby může státní správa jednat pružně. Zároveň ukázka toho, jak vedení státu dokáže poničit důvěru občanů a tím i důvěru v bezpečnostní sbory.
- Zajímavá zkušenost. V první vlně byli lidé vlnití a drzeli pohromadě. Až zpětně jsem ocenil klid v ulicích a zákaz vycházení ve smyslu, že pokud už někdo na ulici byl, byly to osoby zavadové - zakazy pobytu, v patracích, s nástroji k pachání trestné činnosti. Vyhovovala mi změna směn-zrušení výcviků, byl jsem víc doma.
- Začátek pandemie byl neznámou pro všechny. Společnost nebyla připravena na takovou situaci. Následně však docházelo k "zneužívání" nouzového stavu pro politické cíle.
- Vzpomínám v dobrém
- Vzpomínám spíše v dobrém. Věřím, že jednou z toho budou dobré historiky pro děti
- Vzpomínám na něj neutrálně. Byla to prostě součást každodenního života, která pro mě nebyla nijak těžká.
- Vzhledem k tomu, že nemoc to bylo nová a nikdo nic nevěděl byl nouzový stav logický. Pak se ukázalo, že politici to házejí jak kostky v dračáku a to už v pořádku nebylo místo expertů na virologii se poslouchali zubaři a podobní a celkově se dopřávalo sluchu těm Co křičeli nahlas, nikoliv těm co mohli nějak pomoci.
- Vesměs na tento stav vzpomínám v dobrém, hlavně na začátek. To byly i občané jste relativně slušní. Později již nikoliv a prohlubovaly se mezilidské problémy - hádky, deprese apod
- Vnímám jako profesní nutnost, opět vyzkoušeno rčení "Voják se stará, voják má" a další škola improvizace
- Ve všem není problém se přizpůsobit. A nemyslím, že by příslušníci a zaměstnanci Policie o něco přišli. Naopak. Civilní zaměstnanci pracovali jen polovinu pracovní doby za celý plat.
- Ve zlém a nechtěl.
- Více práce ve ztížených podmínkách
- V mém zařazení se mě to nijak zvlášť nedotklo, mimo omezení schůzek a nutném nošení ochrany dýchacích cest.
- vnímal jsem to jako nutné opatření
- Vnímám jsem to tak, že se dělalo co bylo zapotřebí
- V první vlně jsem byl více v práci než doma. Zda bych jej chtěl či nechtěl zažít znovu? Asi by jej nechtěl zažít nikdo znovu. Ale přes vše vzpomínám v dobrém, hlavně, když lidé táhli za jeden provaz.
- Vzal nám jako celkovému sboru vážnost a leckdy i důstojnost. Lidé nás začali natáčet a znevažovat nás při běžné práci i při dohledu nad vládními nařízeními.
- V první vlně jsem vnímal negativně pouze zrušení výcviků a omezení

možností trénovat i mimo službu.

- Vše zůstalo stejné
- Vzal de factó svobodu, škoda že lidé nadrželi pohromadě déle a politická opozice celou věc zpolitizovala ve svůj prospěch. Pravda je vždycky někde uprostřed. Daly se věci udělat lépe, ale i hůř. Hodně věcí o lidské společnosti se mi potvrdilo. Ve zlém. Ale zase jsem měl více možností strávit čas s rodinou.
- Vzal mi hlavně zkušenosti z ulice, jelikož se toho dělo méně. (PMJ)
- Vzal mi nervy.
- Vzal mi volnočasové aktivity, styk s přáteli.
- Nové zkušenosti všeobecně
- Nouzový stav v první vlně měl smysl. Lidé to víceméně dodržovali a opět, jak to český národ občas umí, všichni šili roušky a snažili si pomáhat. V tom vidím pozitivum. O následných lockdownech už se toto říci nedá.
- ...
- Dobrá a cenná zkušenost, ale asi bych si to už nemusel zopakovat.
- Místo smysluplné práce jsem vykonával něco, co mi smysl opravdu nedávalo
- Mě osobně Covid díkybohu nic nevzal. A dal mi asi možnost uvědomit si, co je v životě důležité (rodina a její ochrana).
- Luxusní stav, absolutně duberuju vlade a plně je podporuju,
- Lidé se semkli, pohled veřejnosti na PČR byl alespoň na chvíli vřelý. Bohužel toto trvalo jen po dobu 1. Vlny. Po zkušenosti s Covid-19 už rozhodně nevěřím, že vláda dělá něco pro dobro lidu.
- Kontrola hranic byla potřebná, bylo o nás dostatečně postaráno, ale z velké části od civilistů. Policie nemá potřebné vybavení. Nouzový stav mi potvrdil, že PČR se nedokáže dobře postarat o své lidi, odměnit je spravedlivě. Jinak se u mě během nouz. stavu nic nezměnilo. nic mi nevzal ani nedal
- Již stačilo
- Jen blázen by chtěl zažít něco podobného znovu.
- Jelikož si nadřizování vysvětlili nouzový stav v souvislosti s Covid-19 pouze jako zástupný důvod pro neproplacení přesčasů, zcela jistě nechci, aby se toto opakovalo.
- Jednalo se o novou situaci, nouzový stav byl potřebný.
- Jediné co mi nouzový stav dal, jsou zkušenosti s materiálem sloužícím ještě za Bolševika. Spousta zbytečných stresů a nervů nejen na straně příslušníků bezpečnostních sborů, ale vlivem opatření také mimo jiné řidičů osobních a nákladních vozidel.
- Chci se vrátit k normálnímu životu.
- Doufám, že už se nikdy nebude opakovat.
- Dosud nemám ucelený názor. Budoucnost ukáže, kde byla pravda a zda se upraví krizové postupy a budou se aplikovat. Utvrdil se ve mne názor o neodbornosti a populističnosti politických reprezentantů.
- Dobrý začátek, kdy nikdo nevěděl, co se bude dít, ale jakmile už se jasně vědělo, kdo je ohrožena skupina lidí, tak plošné nelogické opatření nedávali smysl a hlavně policie byla za okurky, když řešila porušování opatření, které později vždy schodil ústavní soud, jako protiústavní....
- Dlouhodobě zvýšené nároky na podřízené
- Na nouzový stav v rámci práce vzpomínám pouze pozitivně.

- Bylo by fajn, kdybychom se mohli víc aktivně zapojit, než jen sedět v autě 12 hodin denně
- Bez komentáře
- Byla lepší pracovní doba, bylo více volná.
- Byla to zajímavá zkušenost, která by se ovšem neměla opakovat, ale poznatky a zkušenosti zcela určitě využiji v dalším profesním životě
- Byl, je a bude třeba se s tím naučit žít
- Byl jsem u PČR nový, takže z profesního hlediska jsem to nevnímal a v osobním životě mě to v té době poznamenalo hodně negativně.
- Byl menší nápad, takže bylo víc času na lov. Drbani v ulicích byli víc vidět, protože byl klid, na ulicích celkově méně populace. Vedení a kontrolní orgány netlacili na kraviny v době nouzového stavu
- Bylo toho dost, už nechci zažít, neproplacely se prescas
- Dal novou zkušenost a vědomí, že PČR je schopna zvládnout každou situaci.
- Bylo to jako vždy a u všeho - lidí, kterých se to dotklo s negativním dopadem, byli proti a naštvaní. Lidé, které to moc neomezilo to chápali a v podstatě s nařízeními neměli problém. Takže záleželo, na které straně člověk stál.
- Celé období vnímám spíš negativně a to zejména z důvodu zmatečných a pro mnoho kolegu/jiných osob nelogických a zbytečných opatření po první vlně.
- Celé zmatené, nikdo nic nevěděl a vše přicházelo opožděně
- Cítím spíše negativní pocity a to z důvodu, že naše velmi často silně vyčerpávající nasazení na hranicích bylo k ničemu
- Člověk si více uvědomil, co mu na útvaru velí za srace a jak myslí jen na své dobro a podržení jsou jiní ukradení
- Co se týká nových lidí nových míst apod. bylo to něco jiného což je občas dobře. V pracovním životě to šlo. V osobním životě bych řekla, že to dost vzalo, máme 9,18let staré děti a ty tři roky života jim budou chybět. Výlety bazén, škola, kroužky a mnoho dalšího... v
- Muselo to být, nikdo nevěděl co co id přinese
- Náročná období
- Nouzový stav pro mě v podstatě nic neznamenal.
- Nevzpomínám na Covid opatření ani v dobrém, ani ve zlém. Jednalo se o dobu předpisů, kdy nikdo neměl pořádně informace co jako poldové můžeme vynucovat a co nemůžeme. Nicméně čím déle byl nouzový stav platný, tím víc to bylo posléze lidem v Praze jedno. Takže běhat za všemi, kteří jsou o půlnoci venku byl nesmysl. Navíc s vědomím, že případné oznámení přestupku na úřad bude odloženo a nic z toho ten člověk nebude mít.. to je lepší se s těmi lidmi lidsky domluvit a neřešit věc oficiální cestou. (to se taky v 99% dařilo) K této době nemám žádných dalších námitek.
- Nouzový stav mě nijak neomezil.
- Nouzový stav jsem vnímala negativně.
- Nouzový stav a opatření vnímám negativně. Obzvláště v první vlně ve velké míře zasahoval do běžného výkonu služby.
- Nikdy více.
- Nikdy více
- (3x) Nikdy více
- Nijak mě neovlivnil

- Nic se pro mě nezměnilo.
- Nic moc , komplikace všeho, špatne pracpvní ohodnoceni od velitele odd.
- Nic mi nevzal a dal mi vice volneho casu
- Nic mi nedal. Jen starosti.
- Nic mi nedal ani nevzal
- (4x) Nic
- Ne zcela srozumitelné.
- Nevím
- Naučila mě jinak vnímat sám sebe.
- Nechci zažít nikdy víc.
- Na začátku mi to přišlo užitečné ale postupem času zbytečné.
- Nebral jsem to špatne, byla to nova situace, se kterou bylo potreba se vporadat
- Něco dala, něcco vzala.
- Neco vzal, neco jsem ziskal.
- Negativně vnímám povinnost očkování pro ozbrojené sbory. Pokud by tato povinnost nebyla zrušena, jsem přesvědčená, že bych nějakým způsobem byla donucena k odchodu z CS
- Nechci už zažít
- Nechtěl bych, aby se to opakovalo.
- Nevím
- Nechtěl bych ho zažít znova
- Některá opatření byla úplně k ničemu a nic pozitivního na tom nebylo.
- Nemám žádnou pozitivní zkušenost. Opatření nebylo složité "obejít", tudíž většina z nich ztrácela na významu. Ochranné pomůcky nebyly dostatečné, stejně jako dostatek zimního oblečení při celodenním stání na uzavírkách.
- Neobvyklá zkušenost, v budoucnu využitelná
- neutralni
- Neutrální
- Změněná pracovní doba mi hodně zkomplikovala práci na případech

Pozn. autora. Otázka č. 23 sloužila ke komplexnímu zhodnocení percepce nouzového stavu u příslušníků a sloužila jako jeden ze základů při zodpovězení HVO i DVO1-5. Slovní, otevřené vyjádření bylo přeformulováno do číselné hodnoty 1-5 a to a základě intenzity a směru prožitku. Kompletní odpovědi zůstávají přílohou diplomové práce pro zajištění opakovatelnosti či rozšíření výzkumu.